

ПОЛИТИКИН

Немачка 3.00 DEM, САД 1.25 USD, Швајцарска 2.50 CHF,
Шведска 13.00 SEK, Аустрија 20.00 ATS, Грчка 300 GRD,
Енглеска 1.00 GBP, Словенија 100 SLT, Македонија 40 ДЕН.
R.S.A. 9 R.

ЗАБАВАНИК

17. VI 1994. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LVI • ЦЕНА 2 ДИНАРА • БРОЈ 2215

За све од 7 го 77

ВЕРОВАЉЕ

Веровали или не!

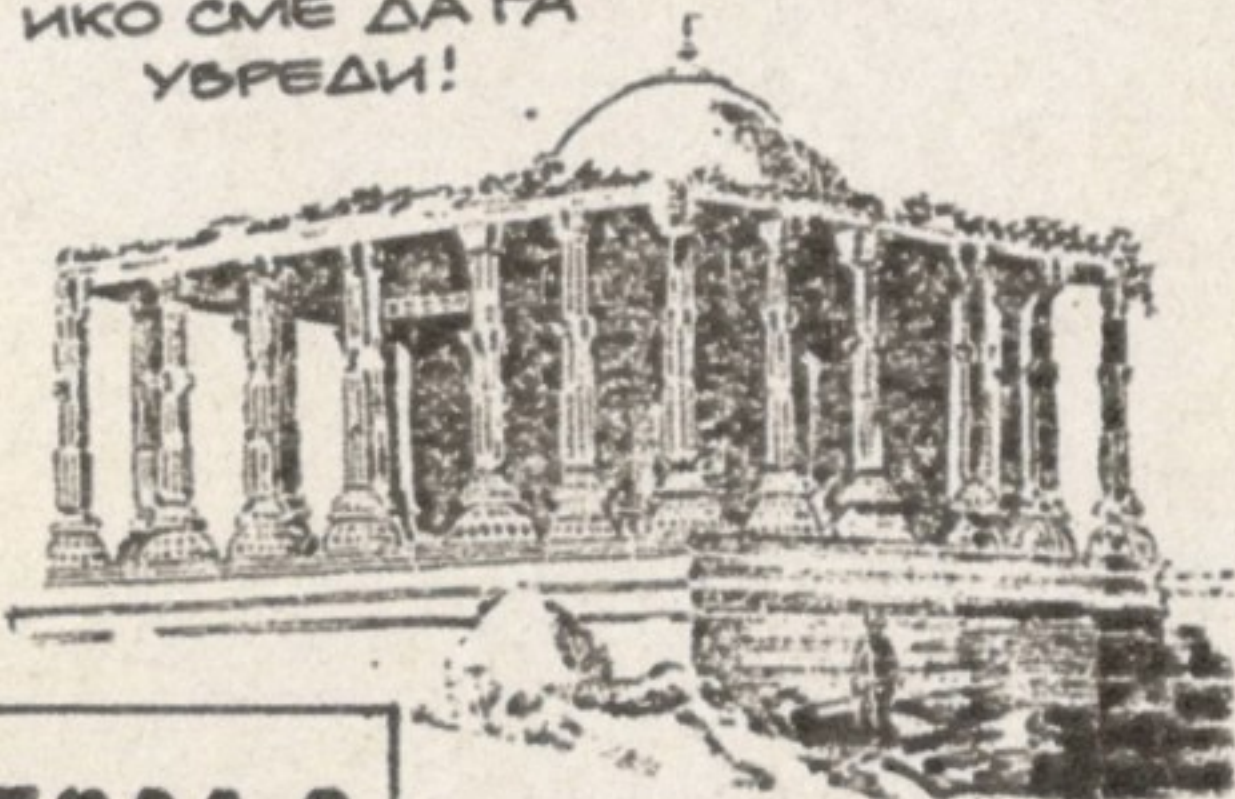

НАЈСКУПЉА КОТАРИЦА ВОБА
ВАРШАВСКА ПЛЕМКИЊА
КАТАРИНА КАСАКОВСКА
(1716-1801)

ЗАБОРАВИЛА ЈЕ ДА ПОНЕ
СЕ НОВЧАНИК НА ПИЈА-
КУ. ДА БИ КУПИЛА КОТА-
РИЦУ ПОМОРАЊИ, СКИ-
НУЛА ЈЕ С ВРАТА ОГРИЦУ
ОД ДРАГОЦЕНИХ БИ-
СЕРА.

АЗИЛ У СЕНЦИ

СВЕ ДОК СТОЈИ У СЕНЦИ
КРИШНИНОГ ХРАМА У
НАТДВАРИ У ИНДИЈИ,
НИЈЕДАН ПРЕСТУПНИК НЕ
СМЕ БИТИ УХАПШЕН НИТИ
ИКО СМЕ ДА ГА
УВРЕДИ!

**КРАЉЕВ-
СКИ ОАЛ-
СИФИКАТОР**
Барбара

(1330-1451)
НЕМАЧКА КА-
РИЦА, КРАЈИЦА
МАЂАРСКЕ И ЧЕШ-
КЕ, ПРАВИЛА ЈЕ
ЛАЖНО ЗЛАТО ОД
АРСЕНА И БАКРА
И ТЕРАЛА ЗЛАТА-
РЕ ДА ГА КУПУЈУ
КАО ПРАВО.

БОДЉА

БОДЉИКАВОГ
ПРАСЕТА, КАД
СЕ ПРЕСЕЧЕ,
ДАЈЕ ПРАВИЛ-
НУ ГЕОМЕТ-
РИЈСКУ СЛИ-
КУ.

БУНДЕВУ

ТЕШКУ 60
КИЛОГРА-
МА ОДГА-
ЈИО ЈЕ
Љ. ЕЈНС
ИЗ
ВИЛИЈЕМ-
СПОРТА
(САД).

ПЛАНИНА -ЧАСОВНИК

ТРИ ВРХА У
ДОЛОМИТИМА
ЗОВУ СЕ
11, 12 И 13 ЧА-
СОВА ЗБОГ ТО-
ГА ШТО СЕ СУН-
ЦЕ ИЗА њИХ
ПОЈАВЉУЈЕ
ТАЧНО У ТО
ВРЕМЕ.

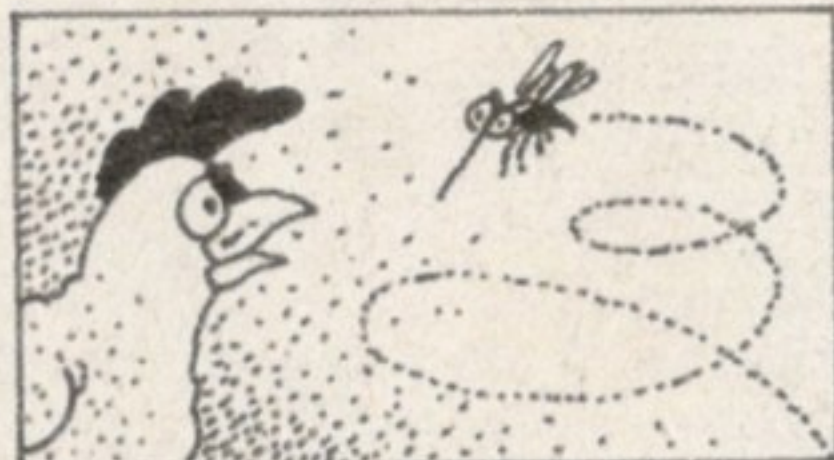

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● парадајз добијен ге-
нетичким инжењерингом
(Flavr Savr) зри спорије од
обичног јер је у њега убачен
ген који успорава лучење
етилена који је задужен за
зрење. Иако је 2-3 пута скуп-
љи од „нормалног“, америч-
ка фирма која га је произве-
ла нада се да ће освојити
10-15 одсто тржишта јер бо-
ље подноси транспорт и
складиштење.

●●● да би некако изашли
на крај с најездом комараца,
Аустралијанци су дуж целе
северне обале поставили
хиљаде и хиљаде кокошака.
Њихов једини задатак је да
буду уједене: на основу ре-

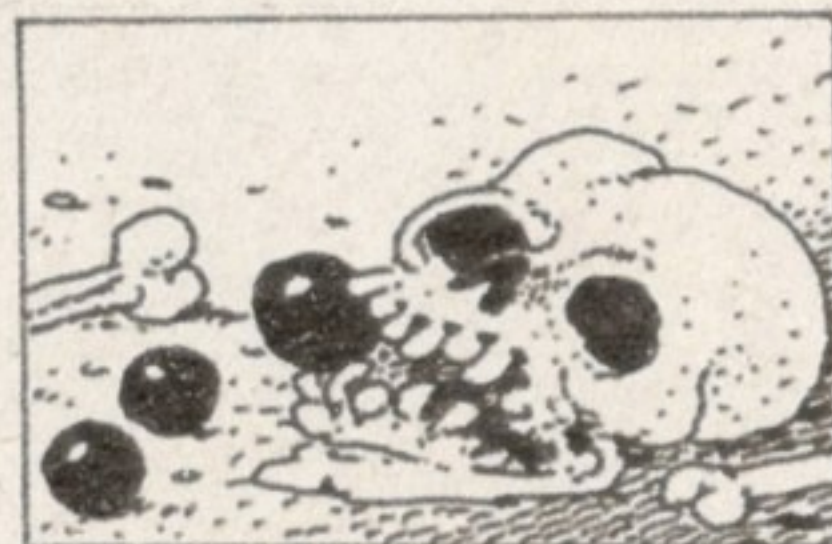

довне анализе крви кокоша-
ка моћи ће на време да ут-
врде које им микробе и ви-
русе доносе ови инсекти.

●●● врховни поглавар ка-
толичке цркве у 15. веку па-
па Александар признао је
осморо деце, осам синова,
мада се број његових пото-
мака процењује на далеко
већу цифру. Била је то најве-
ћа брука у историји папства.

●●● приликом ископавања
у једном насељу из каменог
доба у Шведској научници
су недавно открили три куг-
лице смоле с брезовог стаб-
ла а на њима трагове зуба.
Анализа је показала да је
ову „жвакаћу гуму“ жвакао
неки шеснаестогодишњак
пре 9.000 година!

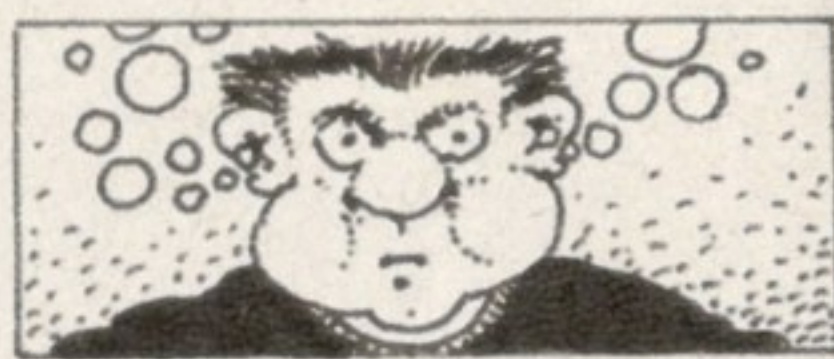

●●● наука је утврдила:
што се човек пење више
лествицама хијерархије, то
мање гестикулира. Полити-
чари у свету узимају часове
понашања који укључује и
„говор без руку“.

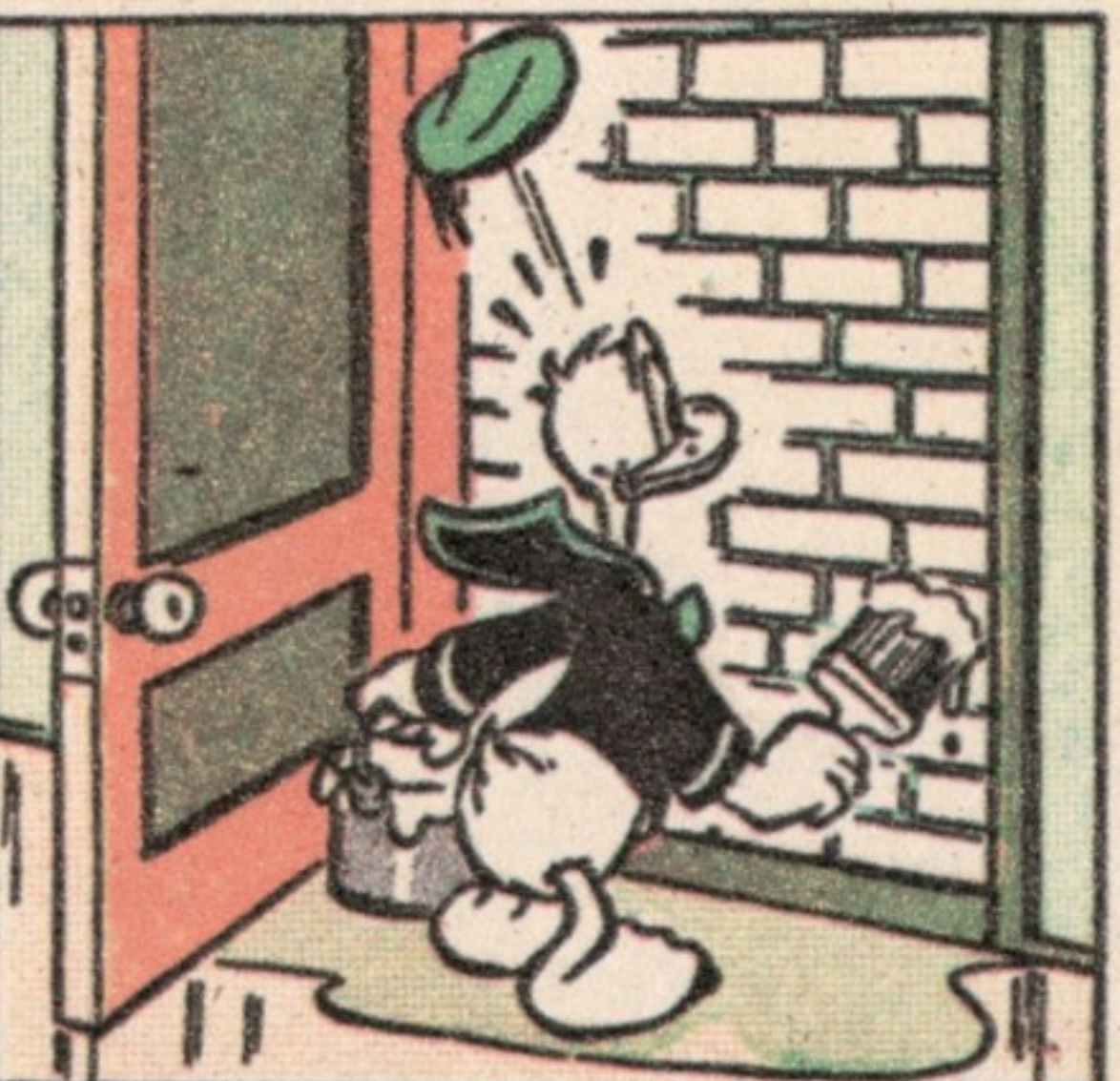
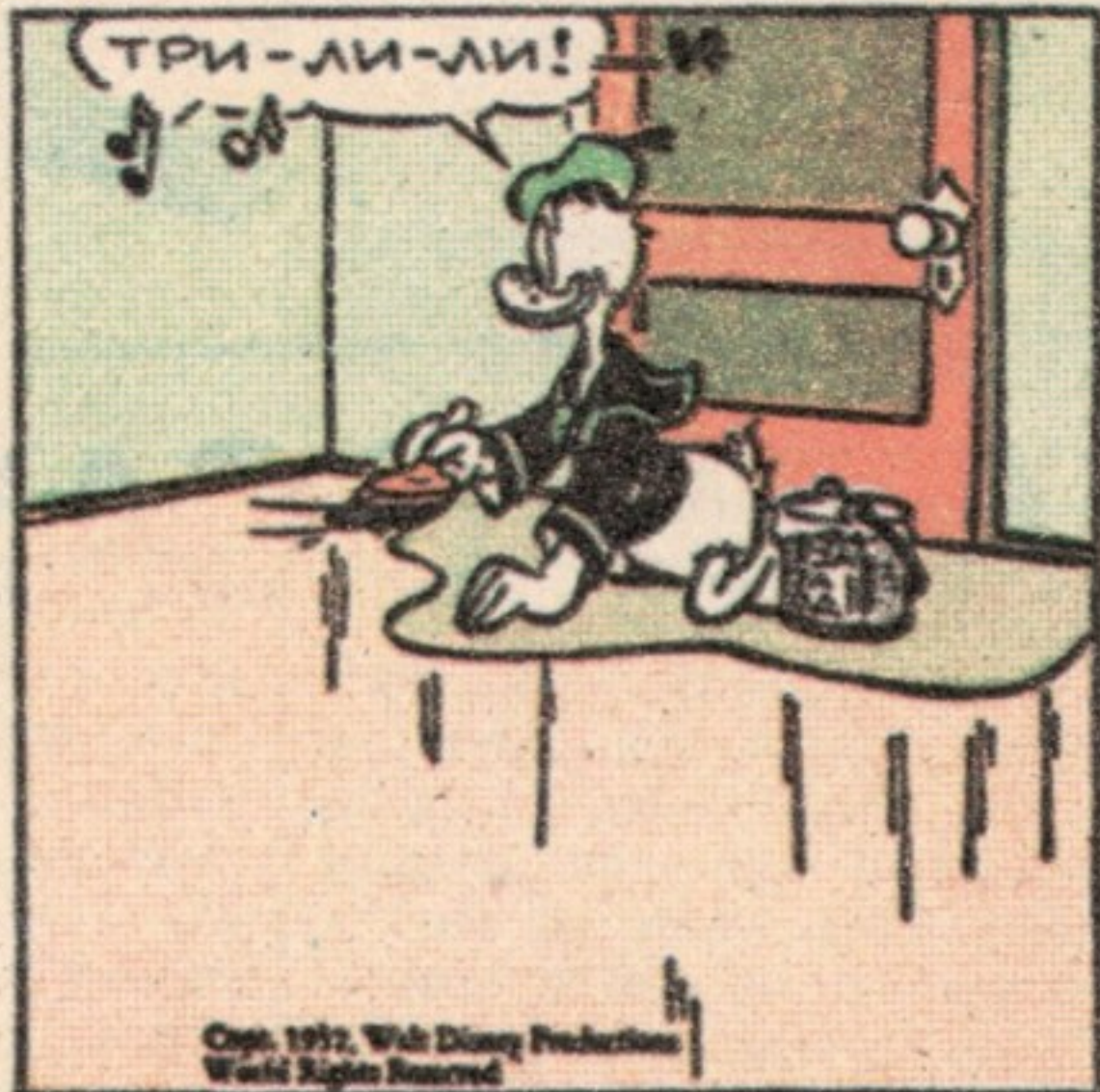
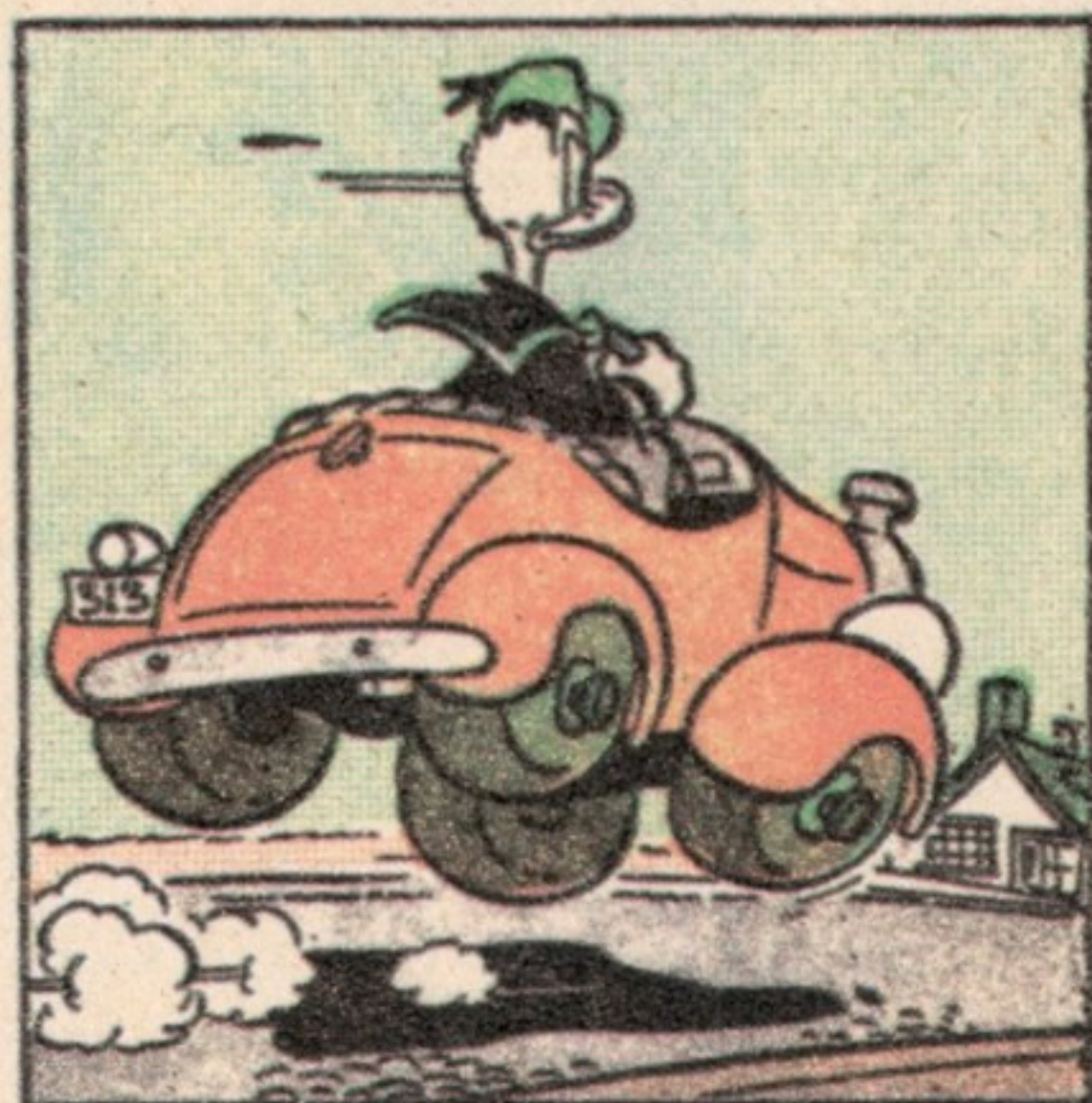

●●● столећа неслоге и
стране превласти оставила
су арапски свет са више од
30 наречја: просечан Маро-
канац тешко ће разумети
свог сународника из Абу Да-
бија.

●●● светски рекорд у ду-
жини не дисања држи Ита-
лијан Умберто Палицари: 7
минута, 2 секунде и 88 сто-
тинки. Време довољно да
се, скоро, отпевају две пес-
ме.

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

Уобичајени конгресни жамор кад се за говорницом смењују предавачи намах је утихнуо чим је ситан четрдесетшестогодишњак с брижљиво негованом брадом стао пред најпознатије хирурге Европе. Доктор Михајло Петровић, представник Краљевине Србије, обавестио је присутне председавајући Интернационалног хируршког конгреса у Бриселу. Била је јесен 1909.

Реферат који је на течном француском прочитао др Михајло Петровић трајао је, учинило се већини, таман колико је вештом хирургу потребно да ушије најобичнију рану. Сугестивно, с гомилом примера из властите праксе, лекар с неког тамо никад мирног Балкана упознао је уважене колеге како је решио проблем херније, односно киле или бруха. Основа овог његовог рада била је, како је истакао, резултат преко 3000 операција које је дотад – сасвим успешно – обавио.

Занимање водећих европских хирурга за Петровићева искуства у херниотомiji, операцији киле, трајало је и после скупа у Бриселу. Ништа необично, ако се зна да у то време – а био је почетак нашег века – ниједна земља Старог континента није регрутовала младиће који су имали килу. Сем Србије, и то тек од појаве др Михајла Петровића.

Здрав ратар, способан војник

Син угледног карловачког трговца Василија, Михајло Петровић је студије медицине завршио у Бечу, а хирургију специјализовао код знаменитог професора Билрота. „Лепи Мика“ како су га из прикрајка називале девојке преспеле за удају, из престоне вароши на лепом плавом Дунаву стигао је право у Србију и као санитетски официр ступио у војску.

**КАД
ЗАБОРАВ
ПРЕТЕКНЕ
ПАМЋЕЊЕ**

**МЕ
ЈЕ**

**СРЦЕ
ДР
ПЕТРОВИЋА?**

Више него скромни трагови које је наша историја медицине сачувала о животу и делу доктора Михајла Петровића (нажалост, не само о њему), сведоче да је по оснивању хируршког одељења Дивизијске болнице у Нишу (1896), ударио и темеље Пастеровом заводу, првој установи за превентивну медицину не само у Србији.

Из тог времена потиче и „Распис свим начелницима и управи града Београда“ који је потписао министар здравља:

„Г-дин Министар војни, писмом од 23. децембра 1900. г. бр. 3378, известио ме је да је у Нишу отворен Српски Пастеров завод за лечење лица изуједана од бесних животиња и да је, према то-

Михајло Петровић, један од највећих војних хирурга Европе, своје тело је завештао српској земљи а срце српској медицини, данас се не зна где је тачно урна с докторовим срцем...

Погребна поворка креће испред Главне војне болнице према Новом гробљу, срце је остало...

ме, престала потреба упућивати такве болеснике у стране Пастерове заводе...”

Не зна се, пак, да ли су страна војна министарства слала своје потенцијалне војнике – који су због киле ослобађани службе војног рока – у Србију, код доктора Петровића, али је извесно да је његов реферат на поменутом конгресу у Бриселу одлучују-

– Само добар човек може да буде добар хирург – говорио је др Михајло Петровић својим студентима.

ће допринео да и у Европи крену с операцијом бруха.

Доктор Михајло Петровић је, наиме, младиће приспеле за војску који су се мучили с килом подвргавао операцији, потом их слао кући на опоравак дуг шест месеци и након тога земља је имала здравог ратара, а војска способног ратника.

На белцу ћу пројашати

Уз Суботића и Сондермајера један од оснивача наше хирургије, Петровић је – учествујући у балканским и у Првом светском рату – израстао у сам врх европских војних хирурга.

Уместо у штабу као референт санитета дивизије, он је и на Церу и на Дрини одмах уз ровове, управо на оним местима где је прва интервенција најчешће значила живот или смрт. Остало је забележено да је изузетне успехе постигао баш у хируршкој обради повреда трбуха и лобање, без обзира што су око њега падале гранате и прштали гелери. Уз то је на самом фронту, у предању између две операције, својим помоћницима које је рат натерао да прекину студије медицине држао предавања и упућивао у тајне хирургије.

Не само скалпелом, својим пацијентима је помогао и речима, онда кад им трне и последња нада. Савременици су упамтили и пренели да је у таквим тренуцима често умео да их утеши речима:

„Море, не бојте се, децо, ми ћемо на крају победити и чика Мика ће на белцу да пројаше кроз Загреб и покаже им шта Срби могу!“

И десило се управо тако. Крајем новембра 1920. тадашњи санитетски пуковник и шеф хирушког одељења Главне војне болнице, био је премештен за санитетског референта IV армијске области у Загребу. Његовог ратног завета обезбављеним војницима сетили су се официри који су били рањавани и др Михајло Петровића је на загребачкој железничкој станици сачекао белац.

Пре тога је ваљало прећи Албанију, видати ране онима који су се докопали Крфа и Солуна. Педантни статистичари су утврдили да је у српској војсци у Првом светском рату било преко 600 хиљада рањавана, сваки борац просечно двапут је прошао кроз руке лакара. А Михајло Петро-

вић је, неспорно, био један од најзапосленијих.

Из времена пробоја Солунског фронта до нас је остао сачуван податак о настанку болнице у Драгоманцима код Битоља, уз саму линију фронта.

Упорношћу подупртом несумњивим угледом који је уживао, др Михајло Петровић је успео да убеди српску команду да са војницима крене и мала али одабрана медицинска екипа и створи болницу тамо где је најближа рањеницима.

Упркос противљењу савезника који су српској војсци дозвољавали да на заједничком фронту има само превијалишта, преко ноћи је у Драгоманцима рашчишћено поље и на њему изграђене колибе од прућа и блата. Инструменте су, по упутствима лекара, начинили ковачи.

У овој скромној али надареној изузетно уређеној болници спасени су многи животи, множина је умукла трајним последицама рањавања. Санитетски пуковник и шеф хирушког одељења Прве пољске армијске болнице др Михајло Петровић ретко је напуштао операциону салу. „Фигура у белом мантилу, засуканих рукава и накривљене шајкаче“ била је нека врста заштитног знака српске ратне хирургије.

Остало је упамћено да је, посетивши мимо одобрења савезника изграђену болницу у Драгоманцима, шеф француског санитета без речи стиснуо руку свом српском колеги и већ наредног дана неколицину својих рањеника упутио на излечење у Драгоманце.

Завештање

Године 1924. Михајло Петровић је унапређен у санитетског бригадног генерала и именован за професора Медицинског факултета у Београду. Аутор осамдесетак стручних радова објављених у најугледнијим медицинским часописима Европе и дваред председник Српског лекарског друштва, пензионисан је у седамдесетој години с правом ношења генералске униформе коју до смрти није скидао, изузев боравећи на конгресима у иностранству.

Када му је 1932. умрла жена Босилка, др Михајло Петровић – и даље професор на факултету – преселио се на своје одељење у Главној војној болници.

Поред наставе студентима, почео је да пише своју биографију, односно ратнохирушко искуство. Уз то је још врло често оперисао узимајући мене за асистента. Било му је задовољство да у лето,

почињући оперисање у 5 сати, до 8 сати заврши половину операционог програма, поучавајући ме хируршкој техници, записао је његов ученик проф. др Радован Данић, један од наших најугледнијих хирурга.

Нажалост, мемоари др Михајла Петровића су негде затурени, бар тако данас тврде његови потомци.

Затурено је и срце др Михајла Петровића.

Наиме, по докторовом тестаменту, срце је завештао српској хирургији, а тело српској земљи. Умро је 4. августа 1934. и његово срце је похрањено у урну која је узидана у сали хирушког одељења, лево од главног улаза. Тело је предато земљи на Новом гробљу.

Када се пре двадесетак година Војномедицинска академија преселила у нову зграду, извршена је реконструкција болничких објеката а да се нико није сетио да бар на неки начин обележи место где је сахрањено срце највећег српског војног хирурга прве половине нашег века и једног од највећих у Европи тога времена.

Да ли је и на овом примеру у праву енглеска пословица која каже „Сви смо ми више заборавили него што памтимо“.

Петар Милатовић

Негде у овој згради налази се затурена урна са срцем великог хирурга. Где је?

Мужјак веверице постаје „бесполан“ ради очувања врсте!

Док нису сигурни да могу да обезбеде довољно хране вукови не рађају младе.

Животињски свет се стравичном грубошћу бори против опасности да због прекобројности врста не одумре или се кобно не прореди. Наиме, нису то ни непријатељи ни недостатак хране „криви“ што се на истом месту или ловишту не гомилају у превеликом броју животиње истог рода или врсте. Звери и дивље животиње саме брину о томе да не дође до „пренасељености“ у ревиру. Неке зверке, на пример, када чопор постане преголем, и дође до пречестог сус-

„ОДСТРЕЛ“ ПРЕКОБРОЈНИХ

ретања са животињама сопствене врсте, просто побесне због повећаног излучивања адреналина. И, на то реагују „контролом“ рађања, напуштањем чопора, болешћу или међусобним сукобима, борбама са смртоносним исходом.

Чопор вукова, рецимо са петнаест грла, неће се повећавати иако постоји могућност да се обезбеди богат плен. О томе брину предводник и његова вучица. Тај пар, зван „алфа звери“, једино је „овлашћен“ да рађа младунце. Страни мужјаци бивају отерани, а остареле јединке или болесни вукови напуштени. Као самотњацци немају шансу да нешто вредно улове, па угину од глади.

Леминге (то је врста дивљих мишева) у Скандинавији повремено спопадне нагон за необузданим парењем, а то би могло да им уништи колонију и разори станишта. Наиме, један пар тих леминга, са својим потомцима, у току само једне године може да се намножи до невероватног броја од 16.000 јединки. Но, пошто су те мале животиње веома ратоборне, сваке треће или четврте године долази до масовног егзодуса, односно потраге за новим пребивалиштима. У тим сеобама велики број леминга се удави у рекама или се са стена стромоглаве у море. Сличан је повод који покреће ројеве скакаваца да уништавају све пред собом, а у том свом побеснелом налету забораве чак и да се размножавају.

Стешњеност код многих животиња смањује вољу за парењем. Ако их је превише на истом простору, пужеви знатно успоре своје полно сазревање, њихов пубертет се одужи унедоглед. Срне у таквој ситуацији порађају три пута више малих сридаћа него срна. Мужјаци једне врсте торбара, у време парења, односно полног зрења, бивају захваћени таквом лудом страшћу, да после обављеног полног акта од умора више нису ни за шта. Женкама тада нити отимају храну нити наваљују на њих. За њих тада настаје идиличан суживот.

Стрес који у случају пренасељености територије на којој живе захвата тупајасе, врсту веверица с рошчићима, које налазимо у југоисточној Азији, може да буде чак и измерен. Приликом сусрета с парњаком исте врсте, њихов се реп нарогуши до те мере да личи на оштру четку. Ако пола дана остане тако накомстрешен, побеснеле женке пождеру своје новорођено потомство. Уколико се отац породице поново намери да се пари, женка га оштрим угризима одврати од вођења љубави. Тада се умеша и природа, и мошнице насртљивца се повлаче, то јест премештају у трбушну дупљу. И, то је дарвинизам на делу: мужјак постаје „бесполан“ у интересу очувања врсте.

А. Г.

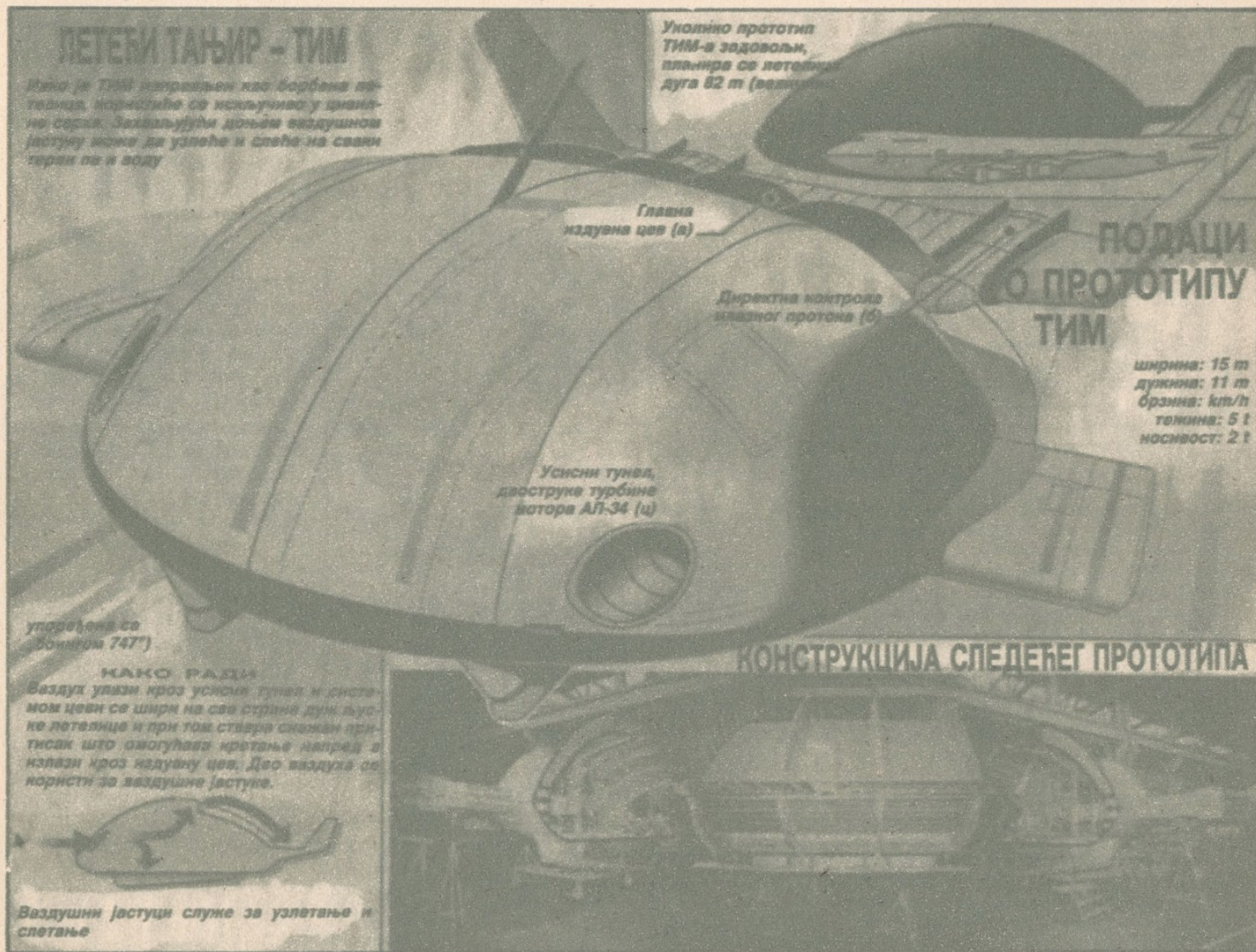

Стешњеност животног простора код јелена изазива да се рађа 3 пута више сридаћа него срна.

ЛЕТЕЋИ ТАЊИР
возило 21. века

ТИМ КАО НЛО

Руски научници тврде да ће небо изнад наше планете ускоро бити препуно летећих тањира. Прети ли нам инвазија из свемира? Не, наравно. Додуше, узбуђења је напретек јер су руски авио-стручњаци направили и испробали први земаљски летећи тањир

Да савремена наука и техника крупним корацима грабе у 21. век доказ је и ново откриће руских научника – летећи тањир назван ТИМ. Дуго је овај изум држан у тајности. Јајолика летелица заиста личи на неки летећи тањир из научнофантастичног филма, а направљена је, обелоданили су научници, још за време хладног рата за превазходно борбене сврхе. Но, како за тако нешто више нема потребе, ТИМ би требало да

буде летелица за превоз путника. Прототип ТИМ-а је положио испит. У фабрици свемирских летелица у Саратову, 650 km од Москве, даљински управљана летелица обавила је све захтеве својих конструктора. Руски стручњаци су спремили и већу верзију летелице чија носивост износи две тоне и планирају да је испробају овог лета. Уколико проба буду дале позитивне резултате, предвиђа се читава скала ових летелица. Прва у низу биће ТИМ ЛЗ задивљујуће величине 36 x 25 метара

дакле летелица незнатно мања од „боинга“ 767.

Тешкоће ваздушног саобраћаја биће свестрано решене. ТИМ ЛЗ моћи ће да прими 400 путника, да понесе терет тежак 40 тона, а кретаће се брзином око 650 km/h на висини од 12.000 m. Како се предвиђа, највећи домет биће 8.000 km. И то није све. Ова летелица може да узлети и слети на било-какав терен, па и на воду, а за полетање јој је потребно свега 500 m слободног простора.

Овај пројекат руских авио-

-стручњака је у научним круговима прихваћен са пуно одобравања и подршке. Ник Кук, угледни авио-коментатор америчког часописа „Jane's Defence Weekly“ каже да су Руси учинили квалитативни помак у експерименталним летовима летећих тањира, али примећује да ће ови летови још неко време бити без људске посаде.

Било како било, тек Руси имају грандиозне пројекте за следећи век, а вероватно и модел ТИМ-а већи и од „џамбо џета“.

МА ШТА

КАЖЕШ

300 ТАЛЕНАТ

У Амстердаму постоји зоолошки врт који се зове „Артис“. Тамо све животиње имају првокласну негу, чак се удовољава и њиховим хировима, окружене су љубављу и пажњом као у мало ком зоо врту. Разлог што се око ових животиња толико титра је њихов сликарски таленат. Јер, да би он могао да дође до

изражаја четвороноги уметници морају да имају савршене услове за рад.

Посетиоци врта „Артис“ увек могу да погледају изложбу уметничких дела примата. Кажу да највише задивљују сликарска платна орангутана Монија и тамно-светли прелази на сликама његове рођаке Тербанг. Цењене су такође и слике шимпанзе Милера које на аукцијама постижу одличну цену од око 600 гулдена. ■

НЕУМОРНИ ПОШТАР

Сиднејски поштар Ноби Јанг је највероватније рекордер међу поштарима у неуморном пешачењу. Овај четрдесетшестогодишњак данима је ходао и ходао и превалио укупно 15.260 километара. То

није радио ни да би ушао у Гинисову књигу рекорда нити да би разнео писма већ да би сакупио добровољне прилоге за фонд који ће широм Аустралије спровести курсеве санитарног образовања. ■

ШТА ЈЕ ГОРЕ?

Сви они који пате од лошег памћења требало би да живе или бар неко време бораве на Јужном полу, тврди група кинеских лекара. Никакви лекови тамо им не би били потребни јер ће се њихово памћење, захваљујући климатским условима, побољшати чак за тридесет одсто. Али, ту настаје друга невоља – једно

лечиш друго се погоршава. Због чистог ваздуха повећавају се болови у стомаку, мишићима, долази до несанице, расту нервоза и раздражљивост. Шта је горе, лоше памћење или мноштво других сметњи нека они који би да се лече на Јужном полу изаберу сами. ■

ШИШАЊЕ НА МОСТУ

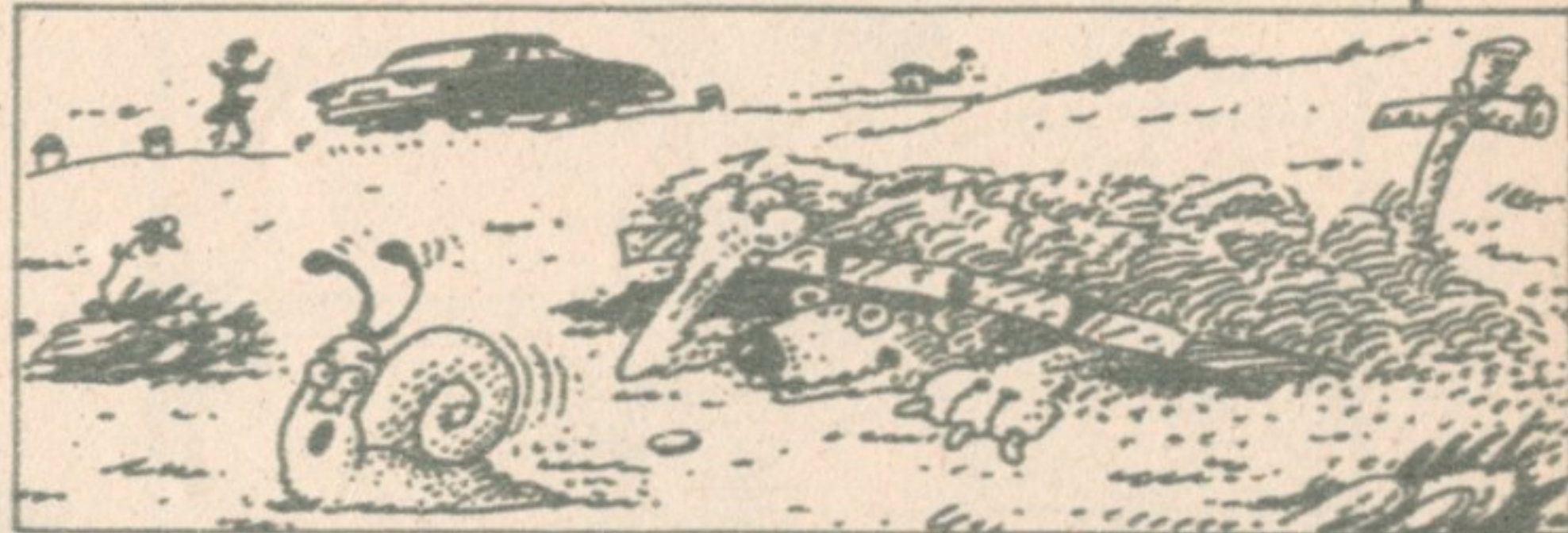
Ериху Милеру, житељу Сан Франциска, из необјашњивих разлога пало је на памет да косу поткрати насред чувеног моста „Беј бриџ“. Одвезао се тамо, попречио свој аутомобил, зауставио саобраћај и сецнуо косу. То је трајало свега неколико минута, али и за тако кратко време иначе живи саобраћај преко овог

моста доживео је прави правcati колапс. Застој је потрајао чак читав час. Због овог Ериковог хира многи су закаснили на аеродром, изгубили авион, пропустили важне састанке. Један оштећени возач затражио је чак одштету преко суда од четири милиона долара јер није склопио пословни уговор. Милер је због ове збрке кажњен са три године затвора и казном од пет стотина долара. ■

УСТАО ИЗ МРТВИХ

Породици Бречер са фарме у околини Артесие у држави Нови Мексико (САД) стварно се догодило нешто невероватно: њихов пас Брони дигао се из мртвих! Ево како је то било. Једнога дана госпођа Мери Бречер јурила је колима ка имању када се под точковима њеног аутомобила нашао мешанац и миљеник Брони. Жена је избезумљено излетела из кола и нашла пса како непомично, и без знакова живота, лежи на путу. Пла-

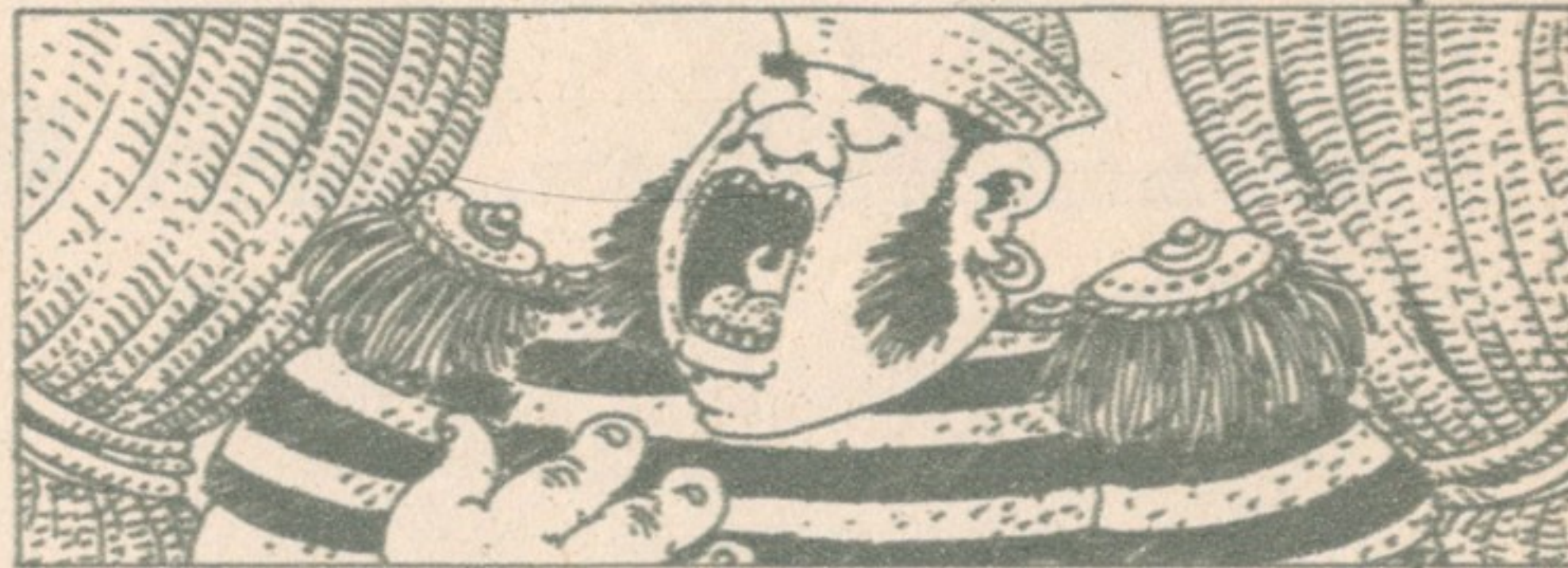

чући одлучила је да га одмах сахрани, ту на пољу. Узела је ашов из пртљажника, ископала рупу и у њу положила сироту животињу. Целе ноћи нико од Бречерових од туге није ока склопио, а када су ујутру изашли из куће имали су шта да виде – на прагу је стајао главом и брадом, жив и здрав, њихов Брони. Био је само страшно прљав и умазан блатом, али без једне једине повреде. Срећна породица је, кад се мало прибрала, одлучила да за нови почетак и нови живот свом мезимцу наде не и ново име – Лазар. ■

НИКАКАВ ПОМОРСКИ ОФИЦИР

Ирски тенор Макормик присуствовао је једном у Даблину извођењу опере „Мадам Батерфлај“. После представе он је срдечно честитао јоркширском тенору Волтеру Уидопу који је певао улогу Пинкертона.

– Ви певате изврсно – рекао је Макормик Уидопу – али ни сте никакав поморски официр.

– Зашто ми то кажете – питао је збуњени Уидоп.
– Почели сте, на почетку опере, с нешто мало злата на рукаву ваше официрске блузе – одговорио је старији пејач – а онда сте се после толико година вратили у Јапан с том истом златном трачицом. Зар у међувремену ниједном нисте били унапређени? Кад сам ја певао Пинкертона постарао сам се да до трећег чина унапредим себе за команданта брода. ■

НИЈЕ НИ ХЕРКУЛ

Морис Коен, професор и филозоф, завршавао је своја излагања на једном кратком курсу увођења у филозофију, када се подигла једна млада слушатељка и, изигравајући оличење повређене врлине, изјавила:

– Професоре Коен, ви сте у свему у шта сам веровала избушили рупе а нисте ми дали ништа чиме бих те рупа могла да попуним.

– Млада дамо – одговорио је професор – сетићете се да је од Херкула, поред осталих тешких задатака, било тражено и да очисти Аугијеве штале. Од њега нико није тражио да их потом нечим другим напуни. ■

DIK
BROWNE

ХОГАР

СТРАШНИ

И ТО ЈЕ...

1 Кад је поврће воће и обратно? Блунзбернјев „Речник разлика“ саветује да и не покушавамо да ствар рашчистимо, јер се показало да је то залудан посао.

2 Леп пример у прилог горе наведеној тези: лубеница је, рецимо, поврће, а и диња.

3 Е, ал' зато „Енциклопедија британика“ каже: „Поврће је свеж, јестив део зеласте биљке“.

4 „Просветина Мала енциклопедија“ се мање-више слаже: „Поврће, биљке које се гаје у повртњацима или на њивама, а употребљавају се за исхрану људи“. Што је свакако тачно, ал' не објашњава узнемиравајући случај лубенице и диње.

5 Кромпир је из Јужне Америке у Европу доспео крајем 16. века, с тим што су га у почетку гајили искључиво као украсну биљку. Морао је да прође читав век пре него што су се Европљани навикли да га једу, а негде богами и више. На пример у Пруској и Русији. Фридрих и Петар Велики и руска царица Катарина су, рецимо, на крају прибегли сили: законом су прописали својим народима да кромпир има да се једе.

6 Шаргарепа је првобитно била лила, ал' су јој онда Холанђани у средњем веку дали наранџасту боју.

7 Нема тог пасуља који може да се мери са сојом по количини цревних гасова које производи. То је разлог што и многи заклетни вегетаријанци избегавају да је једу.

8 Цефри Ђулијано који је згрнуо читаво богатство као Роналд Мек Доналд, клоун-маскота ланца „Мек Доналдсових“ ресторана је тврдокорни вегетаријанац који каже: „Месо је убитачно.“

9 Славни вегетаријанци: Вагнер, Ниче, Кафка и Шо. Озлоглашени: Адолф Хитлер.

10 Класно свесно поврће: купус и карфиол. Прво је као просто, а друго као нешто финије. Што би рекао Марк Твен: „Карфиол је у ствари купус са факултетским образовањем“.

ПОВРЋЕ

15 Бундева која се обавезно једе док је незрела: краставац. У 16. веку посласница привидегованих сладокусаца.

16 Још о краставцу који у другој половини прошлог века није обавезно био зелен. У то доба навелико су се узгајали бели, жути и плави краставци, као и краставци боје бронзе.

17 Повртарство помодарство, пример први: кукање над тужном судбином изумрлих врста поврћа, као што је драцена – репа, као и куповина семена са листе угрожених врста поврћа.

18 Повртарство помодарство, пример други: преваходно британски: гајење и справљање шпанске артичоке. Једе се кувана, добро зачињена и прописно охлађена. Шта му ту дође тако „шик“? То што је биљка бодљикава...

19 Верује се да пигмент каротин бета кога има у шаргареци спречава рак.

20 О целеру: стари Римљани веровали су да нема бољег лека против мамурлука (проверено неделотворно).

21 О (обичном, црном) луку: Нерон га је конзумирао као лек против назеба.

22 О кромпиру: режњевци сировог кромпира одлично су средство против подочњака.

23 О крстовнику (*Nasturtium officinale*): Римски цареви јели су га кад год им је била потребна петља да донесу неку важну одлуку. Енглези викторијанског доба веровали су да крстовник лечи зубобољу, штучање и пегавост. Што нема много везе с царском одлучношћу.

24 Повртарски светски рекорди: купус од 56 kg и 172 g (узгајивач: Б. Левери); репа тешка 16 kg и 761 g (узгајивач: G. Farquhar); кромпир од 3 kg и 199 g (узгајивач: Џ. Ист и Џ. Базби); лук тежак 4 kg и 922 g.

25 Поврће у народним изрекама: „Ни лук јео, ни лук мирисао“ = ни у каквој вези са... „Ко с ђаволом тикве седи о главу му се разбијају“ = сасвим слободно, ко тражи врага гарантовано ће га наћи.

М. И.

11 Парадајз хронично пати од кризе идентитета. Строго узев, јесте воћка. Практично говорећи, ипак је више поврће. Чињеница да му је кромпир род, само му увећава егзистенцијалну нелагоду.

12 Лук нас тера да сузимо зато што садржи алкалне сулфиде. Како ипак ољуштити ил' исецкати лук без плача? Тако што ћемо посао обавити под млазом воде...

13 Научници који се баве генетским инжињерингом раде на томе да створе кар-

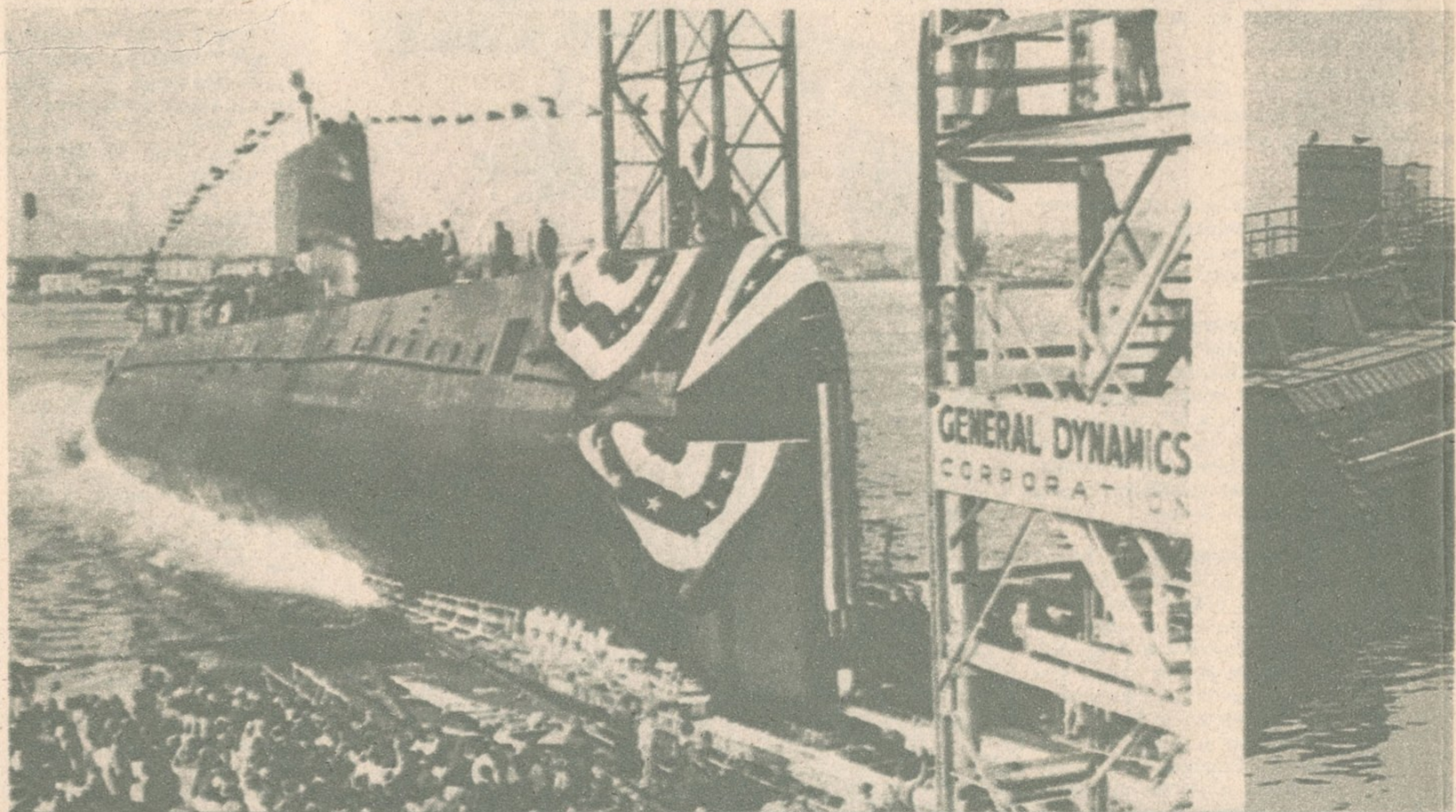
фиол са укусом сира, парадајз са укусом брескви и „друштвено прихватљив“ пасуљ.

14 Само 1899. године и само у источном Лондону полиција је била принуђена да интервенише у преко двадесет случајева нарушавања јавног реда и мира изазваних гађањем објеката и људи презрелим и осталим поврћем. У једном случају, прекршај је прерастао у кривично дело убиства, пошто је жртва издахнула након што је из аутомобила у покрету погођена (свежом) репом.

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

1954

● Техничка чуда некад и сад ●

Свечано поринуће
нуклеарне подморнице „Наутилус“

СЈАЈ И КРАЈ НУКЛЕАРНИ

Уери некритичког одушевљавања за достигнућа технике, америчка подморница „Наутилус“ сматрана је, поред тада највише зграде у свету Емпајер стејт билдинга и првих „спутњика“, за једно од модерних светских чуда. Када је 24. јануара 1954. дакле пре четрдесет година, та прва нуклеарна подморница поринута у море (кумовала јој је супруга тадашњег председника САД, госпођа Ајзенхауер) сматрало се да је отпочео револуционарни период у грађењу тих врста пловила.

Наиме, подморнице снабдеване нуклеарним погоном, дакле атомским реакторима, могле су безгранично дуго да се задржавају под водом. Конвенционалне

подморнице, пак, морале су, с времена на време, да изроњавају и напуне своје погонске батерије. Зато је тадашњи заповедник америчке флоте наредио да се све постојеће подморнице преправе, односно снабдеју атомским реакторима.

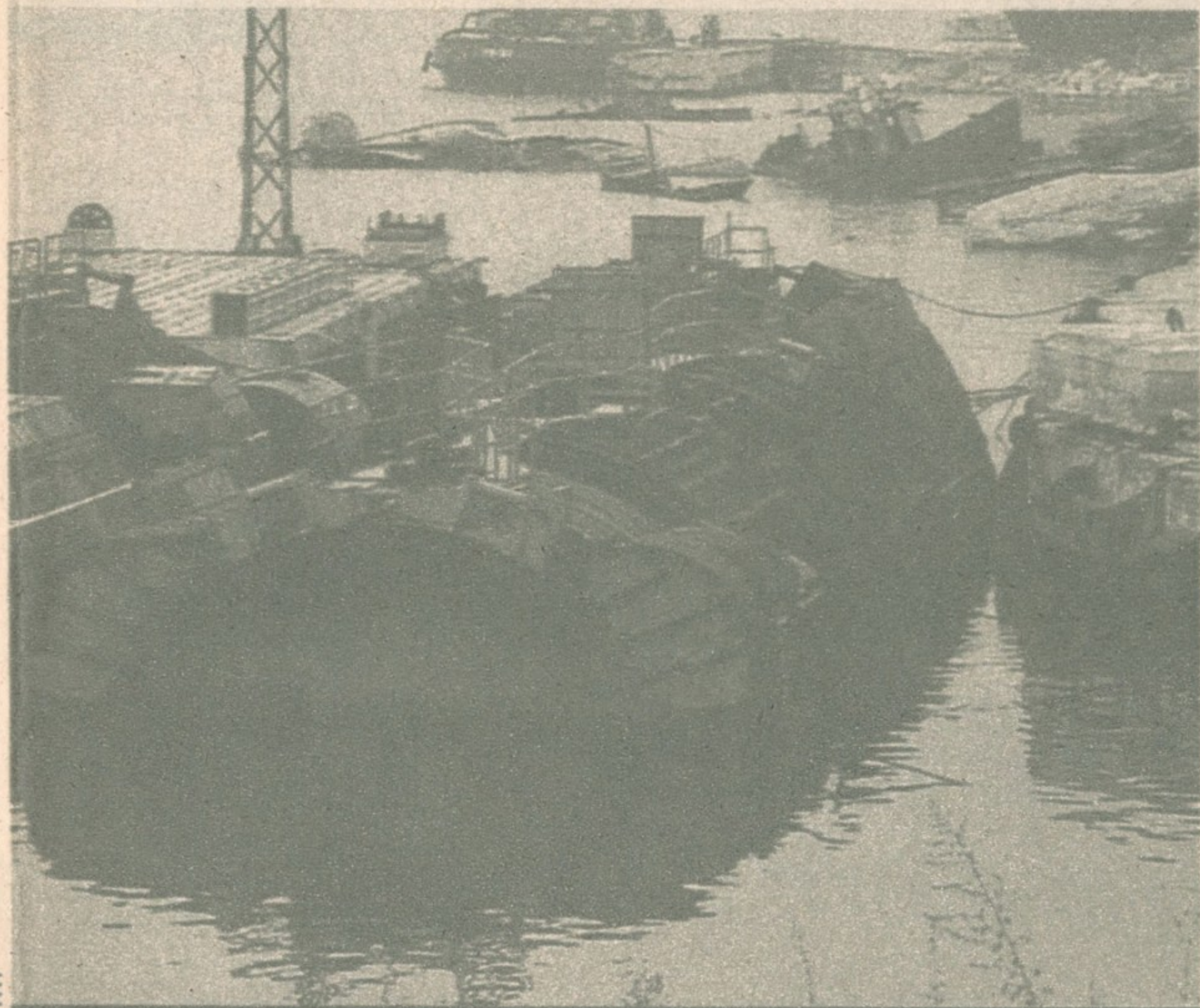
Ова кампања „модернизације“ подморница достигла је врхунац када је „Наутилус“ 1958. године успео, подводним путем, са Хаваја да стигне до Исланда, и то прошавши испод ледене коре Северног пола. Та славodobитна пловидба, у току које је баш све на подморници, почев од мотора па до пегле, функционисало захваљујући нуклеарном реактору, поносно је сврстана међу достигнућа реда Колум-

бовог открића Америке или Линдберговог првог прелета преко океана.

Но, војни кругови Америке највише су ликовали због погодне стратешке могућности неопаженог стицања наоружаних подморница до копна Совјетског Савеза.

У то доба америчка морнарица пресудно је утицала на развој нуклеарних реактора. Настојало се да они буду што мањих размера а што веће снаге. Нуклеарно гориво смештено је у металне цеви које су води која их је хладила преносиле огромне количине топлоте. Данашње нуклеарне електране су „потомци“ ових војних реактора. Због тога још увек у употреби преовлађују реактори чије језгро прети

.....1994

У заливу Чазма демантирају се руске „атомске“ подморнице које одлазе у старо гвожђе

ИХ ПОДМОРНИЦА

да се истопи када откаже расхладни систем.

За подморнице с нуклеарним погоном војни стратеги данас више не налазе праву примену и одговарајуће задатке. Пошто изградња таквих подводних пловила изискује огромне трошкове (близу две милијарде долара) војној индустрији је веома отежано да и даље заговара грађење и производњу нуклеарних подморница. Стога постоји нада да ће се са изградњом подморница типа „Наутилус“ убрзо потпуно престати.

Неки од реактора тих подморница су, како у Америци тако и у Русији, потопљени у морске дубине. Друге нуклеарне подморнице су пак усмерене ка морском

дну, у нади да окружењу неће причинити никакву штету. Међутим, нека од тих „ислужених“, али још увек по здравље људи опасних, пловила усидрена су у плитким водама поларног круга, где им прети могућност судара са леденим бреговима.

Озбиљно се поставља питање: а куда са стотинама америчких и руских реактора овог типа који ће поступно такође бити „пензионисани“. При томе нисмо поменули британске, француске, кинеске и остале нуклеарне реакторе који могу да проузрокују смртоносне радијације.

Према томе: тражи се ново светско чудо које ће да омогући безбедно одлагање нуклеарног отпада који се нагомилао после престанка хладног рата.

ОВО НЕ ПИШЕ У ЕНЦИКЛОПЕДИЈИ

ЖЕНЕ СА ТРИ ДОЈКЕ

Да, неке жене уместо две имају три дојке а ова аномалија уопште није тако ретка: погађа сваку стоту Енглескињу, сваку деведесету Јапанку (за нашу земљу података нема). Ови статистички подаци, које је недавно објавио амерички месечник „Евентиџ“, нису, међутим, никаква новост за хирурге.

— Случајеви политеније — како се ова појава научно назива — чешћи су него што се мисли — потврђује париски хирург Робен Мокерже. Пацијенткиње углавном немају праву трећу дојку већ само брадавицу величине младежа, с леве или десне стране груди, док друге, што је много ретки случај, имају праву млечну жлезду ис-

под пазуха. Дешава се да жена и не зна за ову прекобројну израслину док се не угоди и тада узнемирена оде лекару где, згранута, сазна истину.

Неке познате жене имале су три дојке: енглеска краљица Ана Болен, рецимо, коју је муж Хенрик VIII осудио на смрт због неверства, а најновија истраживања чак показују да и на статуи Милоске Венере, која се одувек сматрала савршенством лепоте, постоји прекобројан израштај!

Пре неколико стотина година чести сукоби и „мали“ ратови били су сасвим уобичајени у Европи. Због тога су изграђивани замкови који су, као тешко освојива утврђења, пружали одличну заштиту од непријатељских напада.

Власници замка били су племићи. Монарх би властелину доделио земљу за изградњу замка, а заузврат је очекивао да му тај племић обезбеди војску кад би се указала потреба. А „обични“ људи који су живели у замку имали су дужност да об-

рађују земљу свога господара сигурни да ће им бити обезбеђени основни услови за живот и да ће, у ратно време, добити војничку заштиту.

Односи унутар замка били су одраз друштва у целини. Властелин је, уз помоћ најближих службеника, управљао замком и земљом коју је поседовао. На друштвеној лествици одмах су потом долазили свештеници, па властелину блиски сарадници и онда – војници.

ВИДИМ ТЕ, НЕ ВИДИШ МЕ!

Стрелцима у замку уски прорези у зиду омогућавали су да слободно одапињу стреле сигурни да оне непријатељске не могу да их погоде. Испуст на врху зида служио је војницима да бацају камење на нападаче и онемогуће их да се узверу уз зидине.

СЛАБА ТАЧКА

У замак је једино могло да се уђе кроз главну капију коју је било и најтеже бранити. Војници би се успели на врх зида одакле би стрелама гађали нападаче који би се сувише приближили замку или су на њих сипали кључалу воду. Велика капија имала је и тешке решетке које су могле да се спусте или подигну.

КАКО ПРОДРЕТИ?

Једини начин да се освоји замак био је – прокопавање тунела испод зидина. Људе унутар утврђења требало је ухватити на препад или их држати што дуже у опсади, без хране, да би се коначно сами предали. Тек кад је пре отприлике 350 година барут ушао у употребу, ситуација се знатно изменила.

ПОКРЕТНА РЕШЕТКА

ПОКРЕТНИ МОСТ

НЕПРЕМОСТИВА ПРЕПРЕКА

Нападачима је било изузетно тешко да савладају јарак или опкоп а тај „водени зид“ отежавао је и прокопавање подземног тунела. У замак се улазило преко подизног моста који би се подигао или спустио у року од неколико секунди.

ГОРЕ НЕГО ПАЦОВИМА

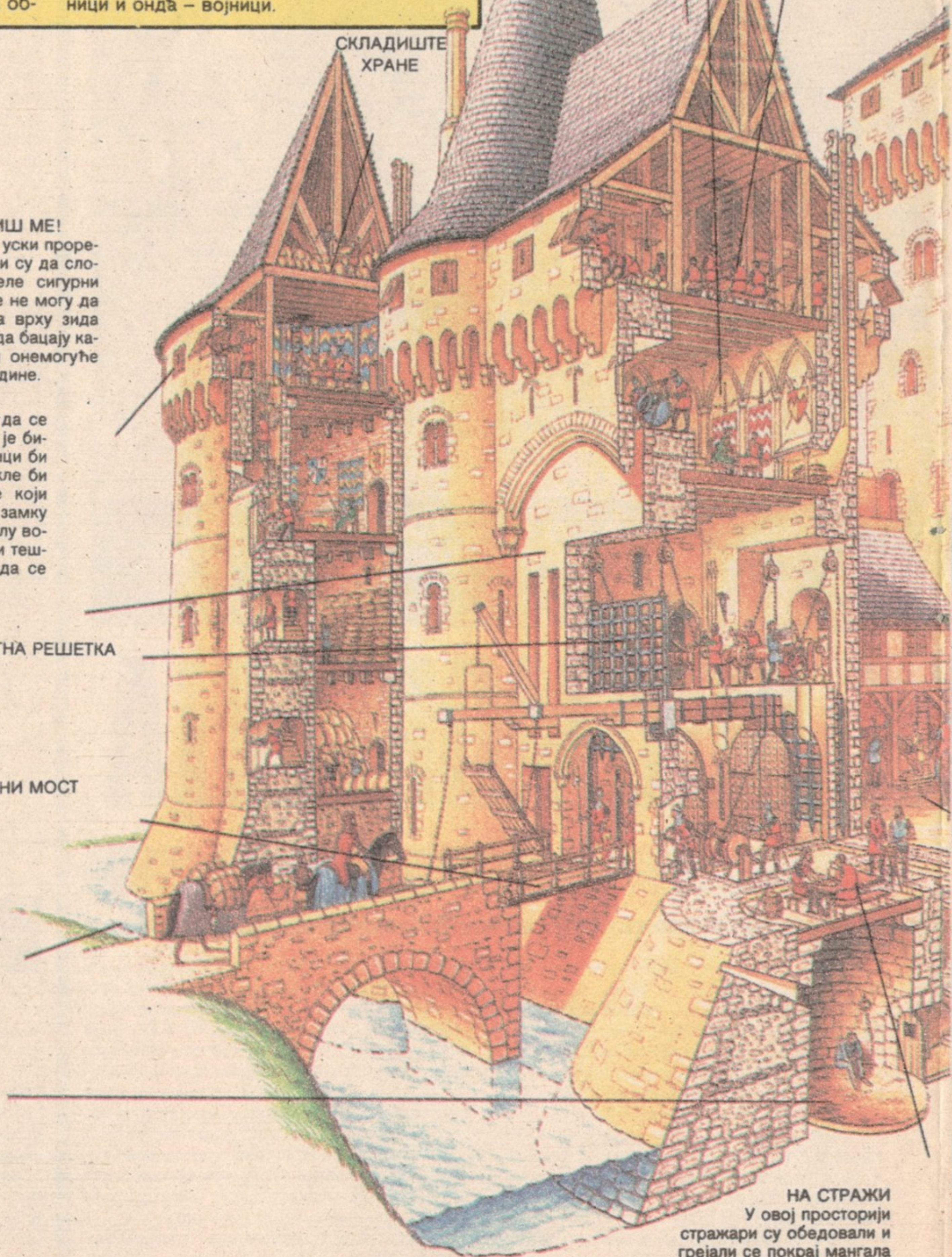
Затвореници су смештани у тамнице. За оне најокорелије биле су предвиђене тајне ћелије назване *ублијете* од француске речи „oublier“ – заборавити.

ОДАЈЕ ЗАПОВЕДНИКА ЗАМКА

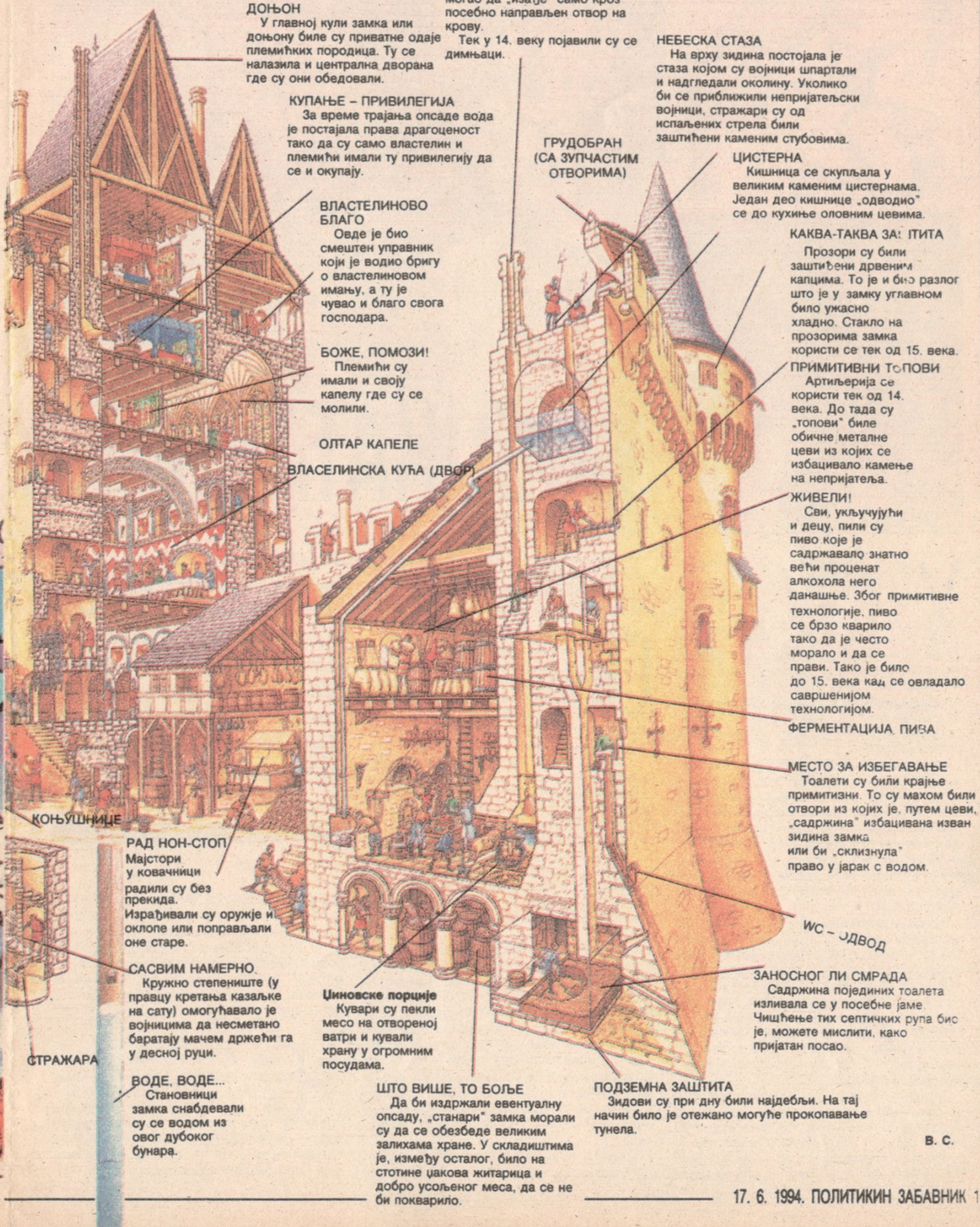
КРОВ ОД ЦРЕПА

ЧУВАРИ ЗАМКА

СКЛАДИШТЕ ХРАНЕ

НА СТРАЖИ
У овој просторији стражари су обедовали и грејали се покрај мангала (жар распаљен у посебној металној „посуди“).

Димњак, шта је то?

Најстарији замкови били су врло загушљива места. Дим је могао да „изађе“ само кроз посебно направљен отвор на крову.

Тек у 14. веку појавили су се димњаци.

ДОЊОН

У главној кули замка или доњону биле су приватне одаје племићких породица. Ту се налазила и централна дворана где су они обједовали.

КУПАЊЕ – ПРИВИЛЕГИЈА

За време трајања опсаде вода је постајала права драгоценост тако да су само властелин и племићи имали ту привилегију да се и купају.

ВЛАСТЕЛИНОВО БЛАГО

Овде је био смештен управник који је водио бригу о властелиновом имању, а ту је чувао и благо свог господара.

БОЖЕ, ПОМОЗИ!

Племићи су имали и своју капелу где су се молили.

ОЛТАР КАПЕЛЕ

ВЛАСЕЛИНСКА КУЋА (ДВОР)

ГРУДОБРАН (СА ЗУПЧАСТИМ ОТВОРИМА)

НЕБЕСКА СТАЗА

На врху зидина постојала је стаза којом су војници шпартали и надгледали околину. Уколико би се приближили непријатељски војници, стражари су од испаљених стрела били заштићени каменним стубовима.

ЦИСТЕРНА

Кишница се скупљала у великим каменним цистернама. Један део кишнице „одводио“ се до кухиње оловним цевима.

КАКВА-ТАКВА ЗА: ПИТА

Прозори су били заштићени дрвеним капцима. То је и био разлог што је у замку углавном било ужасно хладно. Стакло на прозорима замка користи се тек од 15. века.

ПРИМИТИВНИ ТОПОВИ

Артиљерија се користи тек од 14. века. До тада су „топови“ биле обичне металне цеви из којих се избацивало камење на непријатеља.

ЖИВЕЛИ!

Сви, укључујући и децу, пили су пиво које је садржавало знатно већи проценат алкохола него данашње. Због примитивне технологије, пиво се брзо кварило тако да је често морало и да се прави. Тако је било до 15. века кад се овладало савршенијом технологијом.

ФЕРМЕНТАЦИЈА ПИВА

МЕСТО ЗА ИЗБЕГАВАЊЕ

Тоалети су били крајње примитивни. То су махом били отвори из којих је, путем цеви, „садржина“ избацивана изван зидина замка или би „склизнула“ право у јарак с водом.

WC – ОДВОД

ЗАНОСНОГ ЛИ СМРАДА

Садржина појединих тоалета изливала се у посебне јаме. Чишћење тих септичких рупа био је, можете мислити, како пријатан посао.

ПОДЗЕМНА ЗАШТИТА

Зидови су при дну били најдебљи. На тај начин било је отежано могуће прокопавање тунела.

ШТО ВИШЕ, ТО БОЉЕ

Да би издржали евентуалну опсаду, „станари“ замка морали су да се обезбеде великим залихама хране. У складиштима је, између осталог, било на стотине џакова житарица и добро усољеног меса, да се не би покварило.

Џиновске порције

Кувари су пекли месо на отвореној ватри и кували храну у огромним посудама.

САСВИМ НАМЕРНО

Кружно степениште (у правцу кретања казаљке на сату) омогућавало је војницима да несметано баратају мачем држећи га у десној руци.

ВОДЕ, ВОДЕ...

Становници замка снабдевали су се водом из овог дубоког бунара.

КОЊУШНИЦЕ

РАД НОН-СТОП

Мајстори у ковачници радили су без прекида. Израђивали су оружје и оклопе или поправљали оне старе.

СТРАЖАРА

В. С.

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

ИСЕЦКАЋУ ТЕ НА

У својој канцеларији „Осигуравајуће компаније Медиле“ у центру Даласа, Тексас, главни менаџер тридесетшестогодишња Шари Шелтон бацила је поглед на сат и изненадила се што је већ прошло девет. „Доста ми је“, помислила је и одгурнула гомилу папира. Спремила се, телефонираше свом веренику Билу и изашла у, за мај месец, неуобичајено топлу ноћ. „Врућина је за спремање вечере, купићу нешто уз пут“, одлучила је док је седала у тамноплаву „хонду акорд“.

Одвезла се неколико блокова низ Авенију Лемон до француског ресторана „Мадлен“, паркирала кола и одшета до главног предњег улаза. Врата су била закључана мада су гости још седели унутра. Док се враћала према свом аутомобилу, из једних малих црвених кола изишао је снажан млад човек кратке косе и довикнуо јој: „Да ли сте желели нешто да једете, госпођо?“

Шари је оклевала. Није имала обичај да разговара с непознатим људима на улици, али је паркинг био добро осветљен, пун гостију који су напуштали ресторан, а младић је деловао крајње пристојно и пријатељски. „Хтела сам мало хране, само сам закаснила“, одговорила му је. Он се насмешио и рекао: „Ја ту радим. Затворили смо, али има још хране. Шта хоћете да вам донесем?“ „Молим вас печено пиле“, затражила је Шари.

Затим је ушла у кола, упалила мотор и ер-кондишн и поново изишла да сачека младића који се убрзо појавио и дао јој пакет. „Много вам хвала“, рекла му је Шари и окренула се да уђе у аутомобил. И, пре него што је и схватила шта се дога-

ђа, снажан ударац у леђа оборио ју је преко предњих седишта. Њен „добротвор“ ју је одгурнуо на седиште до возачког, сео за волан и дао гас.

После десетак минута вожње аутомобил је са авеније улетео у споредну улицу, затим у улици иза старих прљавих зграда. Ту је стао. Човек је угасио мотор, окренуо се Шари и ледено се церећи рекао: „Ја ни случајно не радим код „Мадлене“. Имаш ли код себе новац?“

„Само ситниша“, одговорила је девојка искрено.

Младић ју је грубо извукао напоље и претресао. Није нашао новац. Онда је чула застрашујуће речи: „Синоваћу те и да се ниси усудила да писнеш, иначе ћу те одмах искасапити!“ Шари се отела, одскочила и покушала да бежи. Пре него што је успела да начини неколико корака, младић ју је зграбио за косу, окренуо према себи и треснуо песницом посред лица.

Ошамућена од удараца Шари се послушно увукла у кола на возачко седиште. „Да се ниси макла одатле!“, запретио јој је младић и упутио се према пртљажнику. Шари се, грозничаво размишљајући, сетила резервног кључа негде на конзоли између предњих седишта. „Ако успем да закључам сва врата, можда ћу имати времена да упалим мотор и побегнем“, прошло јој је кроз главу. Притиснула је дугме за аутоматско затварање и уз једва чујно „клик“ сва врата су се закључала.

Шари је прекасно приметила да је десни предњи прозор до пола отворен, а није

У Даласу, као и другим великим градовима, опасно је по живот разговарати с незнатцима, нарочито ноћу. Али, човек који се обратио Шари Шелтон био је љубазан и беспрекорног изгледа

могла да га затвори без кључа у брави за паљење мотора. Рукама које су се тресле, пронашла је кључ на конзоли, али, пре него што је успела да га увуче у бравицу, младићева рука, протурена кроз полуотворени прозор, стегла се око њеног зглавка. „Да си сместа откључала врата!“, прошиштао је.

Чим је Шари послушала, човек ју је једном руком ухватио за косу а другом је засуо ударцима по лицу и грудима. „Да се више ниси померила! Ако опет нешто покушаш, исецкаћу те на комаде!“, запретио јој је и вратио се пртљажнику. Шари је сада била сасвим сигурна да ће је он на крају убити и заиста исецкати на комаде.

Неколико секунди касније младић је отворио врата, зграбио је за косу, извукао из аутомобила и почео да је дави. Шари је кркљала и покушавала да се одбрани ногама и ноктима све док његов стисак није попустио. Пре него што је дошла до даха, он ју је подигао, убацио у отворени пртљажник кола и треснуо поклопац. Пртљажник се аутоматски закључао. Потом је сео за волан и кола су кренула.

Шари је згрчена у мраку пртљажника, крај своје главе напипала кутију са алатом, поклон свога оца који је и научио да њиме рукује. Пребирући по кутији, под прстима је осетила француски кључ. „Можда ћу успети да одшрафим браву пртљажника“, помислила је. Напипала је навртањ на брави и наместила француски кључ. Чим га је притисла, испао јој је из руке и треснуо о метално дно.

„Не знам шта то тамо петљаш, али ако наставиш, исецаћу те пре него што те убијем!“, подвикнуо јој је човек. Пртљажник је од кабине аутомобила био одељен само танким лимом. „Јеси ли ме разумела?“ Шари је разумела да се он више и не претвара да ће је пустити живу. „У реду, престаћу“, одговорила је.

Када је човек за воланом Шарине „хонде“ нагло закичио да би скренуо из угла, она је искочила из пртљажника и десном страном тела треснула на коловоз. Устала је не обазирјући се на бол и кренула посрћући. Човек који ју је напао зауставио је кола и пошао уназад, према њој. Шари је вриштећи и машући рукама потрчала, а аутомобили су јурили право на њу. И, ни један се није зауставио. Возачи би прикочили, нагло скренули да је не би прегазили и настављали својим путем.

А онда се, наизглед ниоткуда, крај ње зауставио плави камионет. „Улази!“, викнуо јој је Дејвид Вајтмор отварајући врата. „Брзо!“ Шари је, не сасвим свесна шта ради, ускочила у кабину, срушила се на седиште до возачког и промуцала: „Онај човек ми је украо кола“. „Пратићемо га, само се ви приберите. Више вам ништа не може“, одговорио је Вајтмор благо.

Нападач у „хонди“ је убрзао, скренуо у ћорсокак, окренуо кола и зауставио их. Вајтмор га је чекао на углу. Шари није могла да му каже има ли човек који ју је напао неко оружје. „Хонда“ је нагло изле-

тела из следеће улице, камионет за њом са упаљеним великим светлима и у погрешном смеру. Поред камионета убрзо су се нашла полицијска кола.

„Човек ме је напао, киднаповао и украо мој аутомобил. Морате да га зауставите пре него што нападне неког другог!“, повикала је Шари хистерично.

Полицајци су одвезли Шари у болницу где су јој дали средство за смирење и очистили јој ране од пада. Њен аутомобил је нађен, напуштен у једној улици. Отисци прстију узети из њега одвели су полицију до већ осуђиваног двадесетогодишњег Ајвора Мекмориса.

Пошто га је Шари идентификовала препознавши га на једној од шест фотографија разних мушкараца, Мекморис је ухапшен и оптужен за отмицу и покушај пљачке. Он је тражен и у вези са силовањем и свирепим убиством учитељице Џудит Фергусон само неколико недеља пре напада на Шари.

Новембра 1992. Ајвор Мекморис је осуђен због силовања и убиства Џудит Фергусон. Коначна пресуда још му није изречена јер га ове године очекује суђење за случај са Шари Шелтон.

Бојана Дожић

КОМАДЕ!

Шари, ускоро, више није чула саобраћајну буку и, плашећи се да је нападач вози на неко пусто место, поново је решила да некако отвори пртљажник. Помислила је да, ионако, више нема шта да изгуби. Из кутије за алат узела је велики шрафцигер, његов врх подвукла из браве и почела да цима вукући дршку према себи.

Поново је чула аутомобиле што је значило да су се вратили у неку од прометних улица. Уто је брава пустила и поклопац пртљажника одскочио. Одлучила је да што пре искочи макар погинула под нечијим точковима. Пре него што је успела да заузме положај за искакање, кола су почела да врлудају онемогућавајући јој да одржи равнотежу. Угледала је фарове аутомобила који је ишао иза њих. „Упомоћ! Упомоћ!“, вриштала је.

Двадесетшестогодишњи Дејвид Вајтмор враћао се те мајске ноћи кући камионетом. Видео је како је аутомобил испред њега почео да се креће лево-десно. Из његовог пртљажника вирило је нешто што му је личило на пијану девојку. „Неодговорна распуштена дечурлија. Још ће направити неку несрећу!“, помислио је с гађењем.

Када је светлост његових фарова обасјала аутомобил, угледао је у отвореном пртљажнику жену која је запомагала. Дао је гас решен да тај аутомобил прати. Остали возачи као да нису примећивали ни кола која иду у цик-цак ни жену која је вриштала. „Шта је с вама, људи?!“, повикао је Дејвид Вајтмор. „Зар ћете дозволити да она погине!“

Хитови електронике

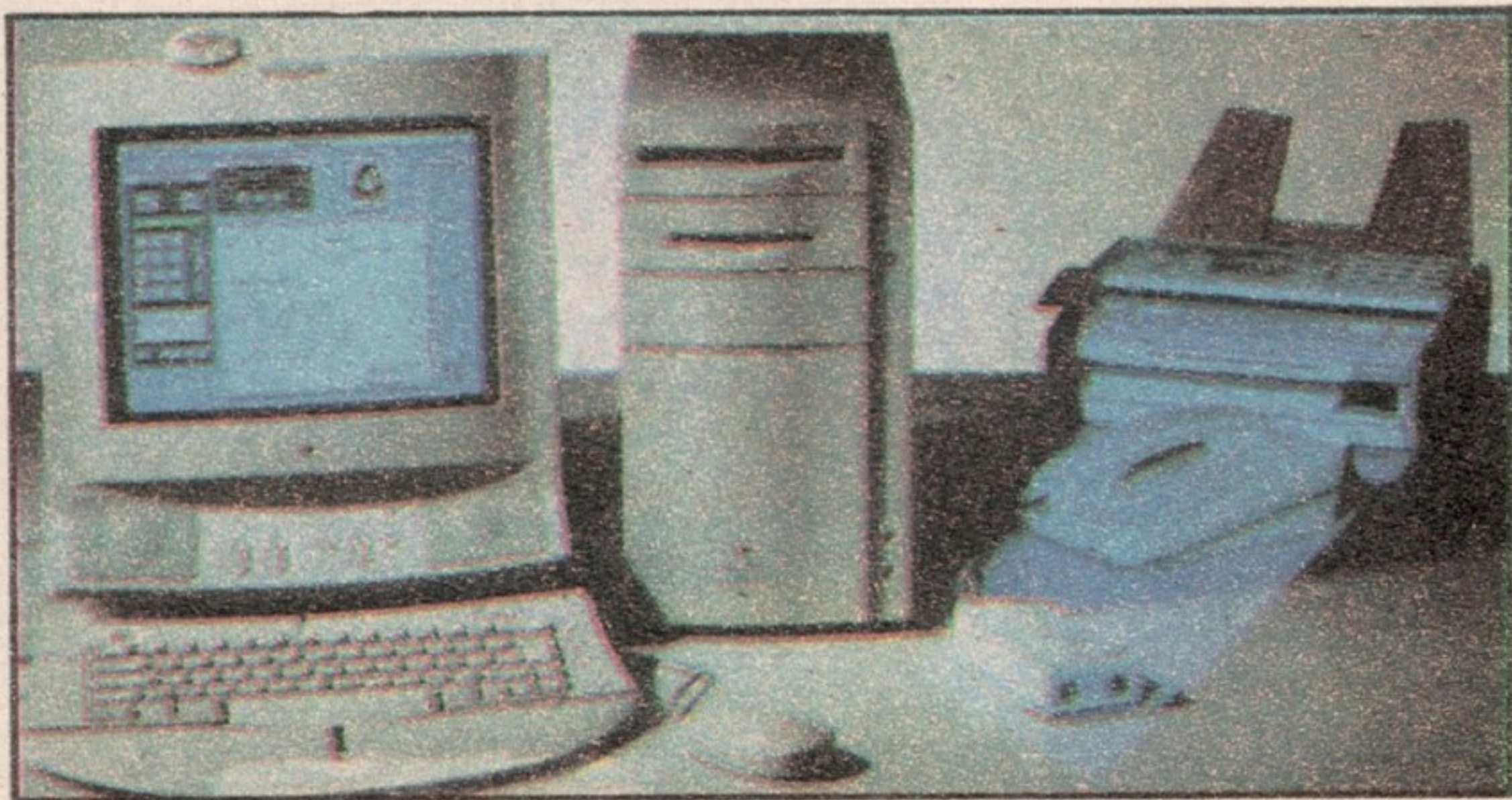
НУМЕРИЧКИ ЗВУК ИЗ ВОКМЕНА

„Филипсов“ систем DCC пружа нумерички квалитет звука и кад слушате и кад снимате. Систем има предност да се на њему могу слушати и обичне касете. Први производ генерације DCC у портабл верзији, овај вокмен даје тако чист звук да се може поредити са ласерским! Практичан и оригиналан, на свом екранчићу с течним кристалима показује име извођача, наслов комада и слично. Напајање батеријама обезбеђује два и по сата слушања. Продаје се као DCC 130 Филипс, у комплекту са две мини слушалице, уграђеним даљинским управљачем и футролом. Оптички нумерички прикључак омогућава повезивање са hi-fi линијом.

РЕЧ ИМА РАЧУНАР

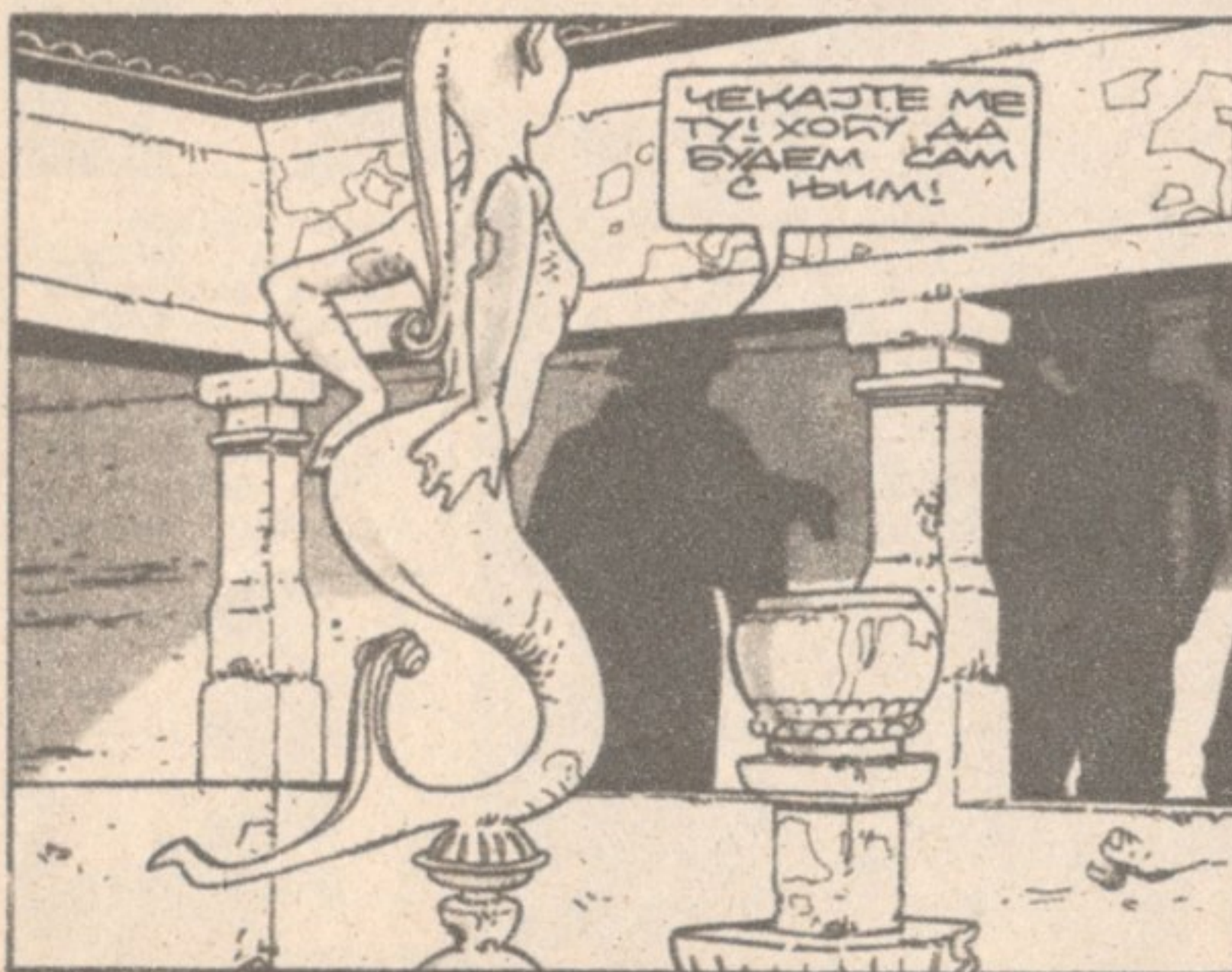
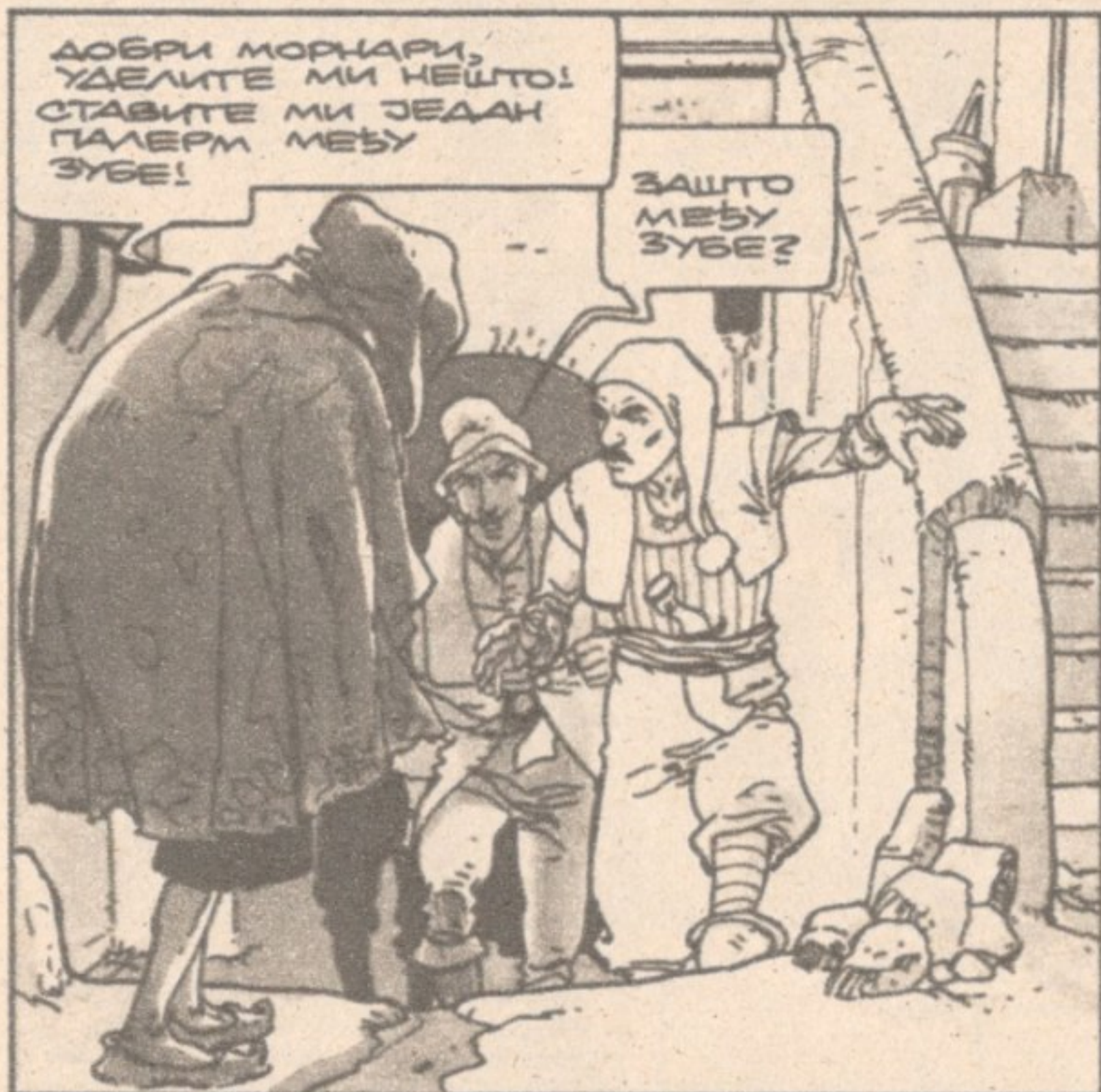
Нешто заиста невероватно. „Мекинтошу АВ“ (аудио и видео) више није потребан „миш“. Он говори и одговара на ваша питања захваљујући програму за препознавање гласа (Plain Talk), засад, нажалост, само на енглеском и француском. Може чак и да вам прочита текст који сте управо написали. Прикључите ли му два стерео појачивача и читач CD Rom, можете на свом рачунару да слушате компакт дискове. Довољан је обичан кабл да се повеже с камескопом, телевизором, читачем видео дискова. На њему је такође могуће приказати слику на екрану и правити монтажу. Уз кућиште Геопорта овај монструм има приступ телефону, минителу, факсу и видео конференцији. Кошта од 10.000 до 20.000 DEM.

В. Милићевић

МОБ КРАБЕ

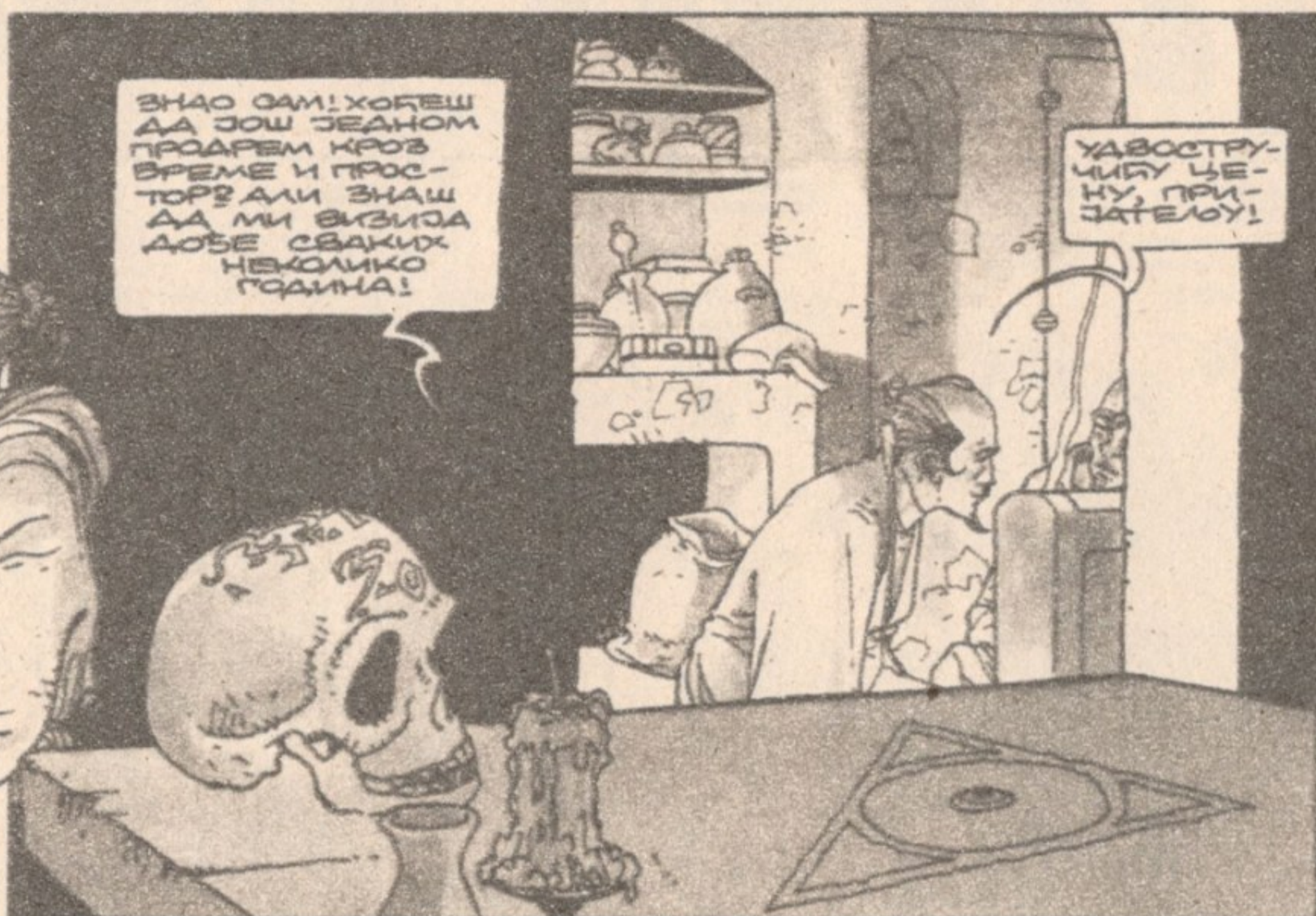
ЦРТА: КРИСТИЈАН ЖИН ПИШЕ: ДИДИЈЕ КОНВАР

НЕШТО ЈЕ МНОГО
ВАЖНО ЧИМ СИ У ОВО
ДОБА ДОШАО У МО-
ЈУ ЈАЗБИЦУ!

ТРЕБА МИ
ВИЗИЈА,
ЗВЈУКАДУ!

ЗНАО ДАМ! ХОРЕШ
ДА ЈОШ ЈЕДНОМ
ПРОДРЕМ КРОЗ
ВРЕМЕ И ПРОС-
ТОР? АЛИ ЗНАШ
ДА МИ ВИЗИЈА
ДОБЕ СВАКИХ
НЕКОЛИКО
ГОДИНА!

УАСОСТРУ-
ЧИДУ ЉЕ-
НУ, ПРИ-
ЈАТЕЉУ!

ШТА РЕ ШАМ НАТА С НОВЦЕМ?
ВИЗИЈА ЈЕ НА ГРАНИЦИ СМР-
ТИ, А СМРТ НИШТА НЕ
ДАЈЕ ЦАБЕ!

ЗАР ТЕ
НЕ ЗАНИМА ШТА ЈЕ
С ДЕВОЈКОМ КОЈУ
СИ МИ ПОСЛАО?

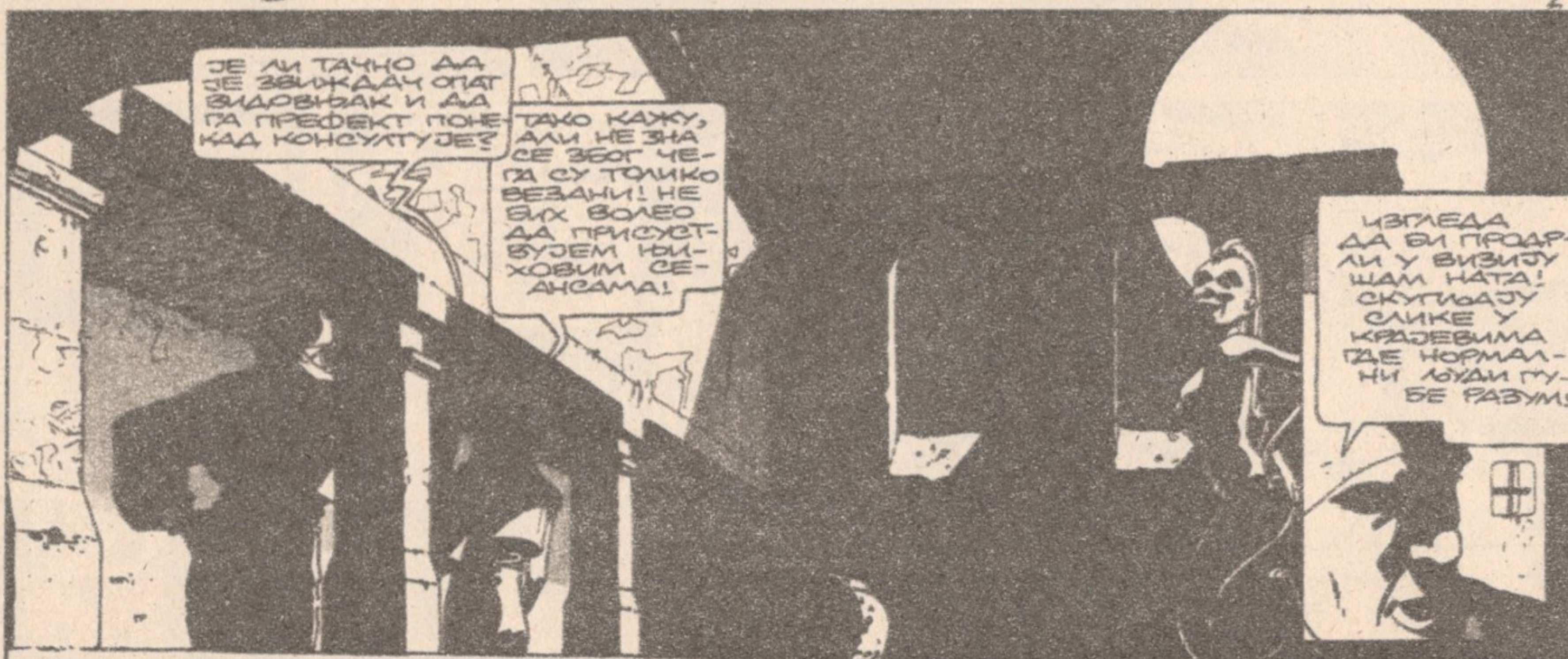

РИБА, ОНА МИ МНО-
ГО ЗНАЧИ! ЈЕ ЛИ
У ОПАСНОСТИ?

О НОЈ
СЕ РАДИ!
КАЖИ МИ
ШТА РАДИ
У ОВОМ
МОМЕНТУ?

ДРАГА МОЈА РИБА! У
РЕДУ, ОТКРИЈУ ТИ
ТАЈУ ВИЗИЈЕ! ДОК
ПРИПРЕМАМ МОЈ ДУ-
ВАН ИСПРИЧАО МИ
СВЕ ШТО ТРЕБА ДА
ЗНАМ О ЗАДАТКУ РИ-
БЕ, ЛАСТА И МАЛИСА!

ЈЕ ЛИ ТАЧНО ДА
ЈЕ ЗВЈУКАДУ ОПАТ
ВИДОВИЈАК И ДА
ГА ПРЕФЕКТ ПОНЕ-
КАД КОНСУЛТУЈЕ?

ТАКО КАЖУ,
АЛИ НЕ ЗНА
СЕ ЗБОГ ЧЕ-
ГА СУ ТОЛИКО
БЕЗАНИ! НЕ
БИХ ВОЛЕО
ДА ПРИСУСТ-
ВУЈЕМ НИ-
ХОВИМ СЕ-
АНСАМА!

ИЗГЛЕДА
ДА БИ ПРОДР-
ЛИ У ВИЗИЈУ
ШАМ НАТА!
СКУПЉАЈУ
СЛИКЕ У
КРАЈЕВИМА
ГДЕ НОРМАЛ-
НИ ЛУДИ ГУ-
БЕ РАЗУМ!

ЗНАКИ, РИВИН БРОД
ЈЕ УШАО У РЕЦИЈЕ-
ВЕ ВОДЕ! ПОСЛАЉУ
МОЈ ДУХ ТАМО УЗ
ПОМОЋ ДИМА КАЛ
-НАБЕ!

ОШТАР МИРИС ДУВАНА УБКОРО
ЈЕ ИСТУНИО ПРОСТОРИЈУ, И ПРЕ-
ФЕКТ ЈЕ ОСЕЋАО ЊЕГОВ УТИ-
ЦАЈ. ЗВУЖДАЧ ЈЕ ПОЧЕО ДА
ПРИЧА...

НОБ ЈЕ ХЛАДНА!
МОЈ ДУХ ЈЕ ПТИ-
ЦА КОЈА МАШЕ
КРИЛИМА...

НАДЛЕБЕМ ОСТР-
ВО ДАМИЈЕ! МИ-
РИС СТРАХА ОБА-
ВИЈА ХРАМ КОЈИ
ЈЕ ПРАЗАН! ОСЕ-
ЋА СЕ МИРИС
РИВЕ И ЈОШ
НЕКИХ ЉУДИ!

ОСЕЋА
СЕ И МИ-
РИС ШЕ-
ДИЈА КО-
ЈИ СУ ОС-
ТАЛИ НА
ОСТРВУ!

ЧУЈЕМ И ЕХО
ИЗГОВОРЕНИХ
РЕЧИ! ГЛАС
ДАХЕМИЧАРА
КОЈ ТРАЖИШ,
СОНАЈА!
ИЗДАЈНИК!
ГЛАС
ГОСПОДАРА
АТИРЕ!

ВИДИМ ШЕДИ-
ЈИНЕ БРОДОВЕ!
РИВА И ЊЕНИ
ПРАТНОЦИ
СУ ЗАТОЧЕ-
НИ! ОСЕЋАМ
МИРИС
АЛГЕ!

ИДУ ПРЕМА ХРАМУ МАХ
ТАРХА! ОСЕЋАМ РИВИН
И МАЛИСОВ ОЧАЈ, И
ПОНОС РЕЦИЈА! АЛИ,
ЧОВЕК ПО ИМЕНУ ЛАСТ
ЈЕ МИРАН! ТРИТОНА МИ!

ТАЈ ЛАСТ...
НЕ РАЗУ-
МЕМ... ОМЕ-
ТА МИ ВИ-
ЗИЈУ! ДА...

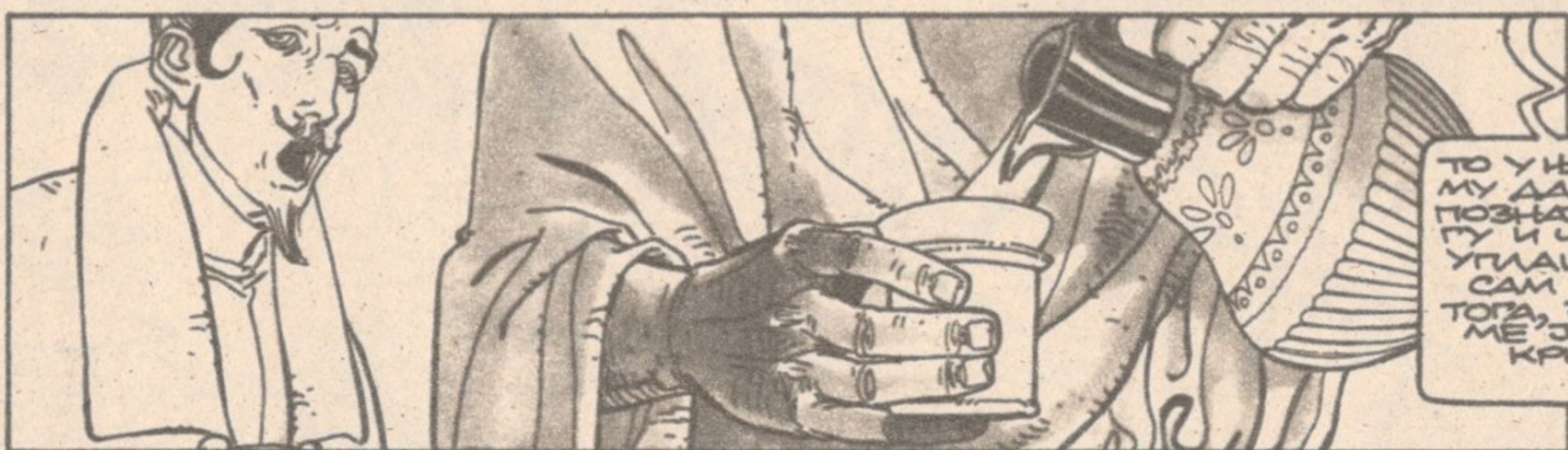

ШТА СИ ВИДЕО? ШТА ИМА
КОД ТОГ ЧОВЕКА ШТО ТЕ
ДОВЕЛО У ТО СТАЊЕ? КА-
ЖИ МИ, МОРАМ ЗНАТИ!

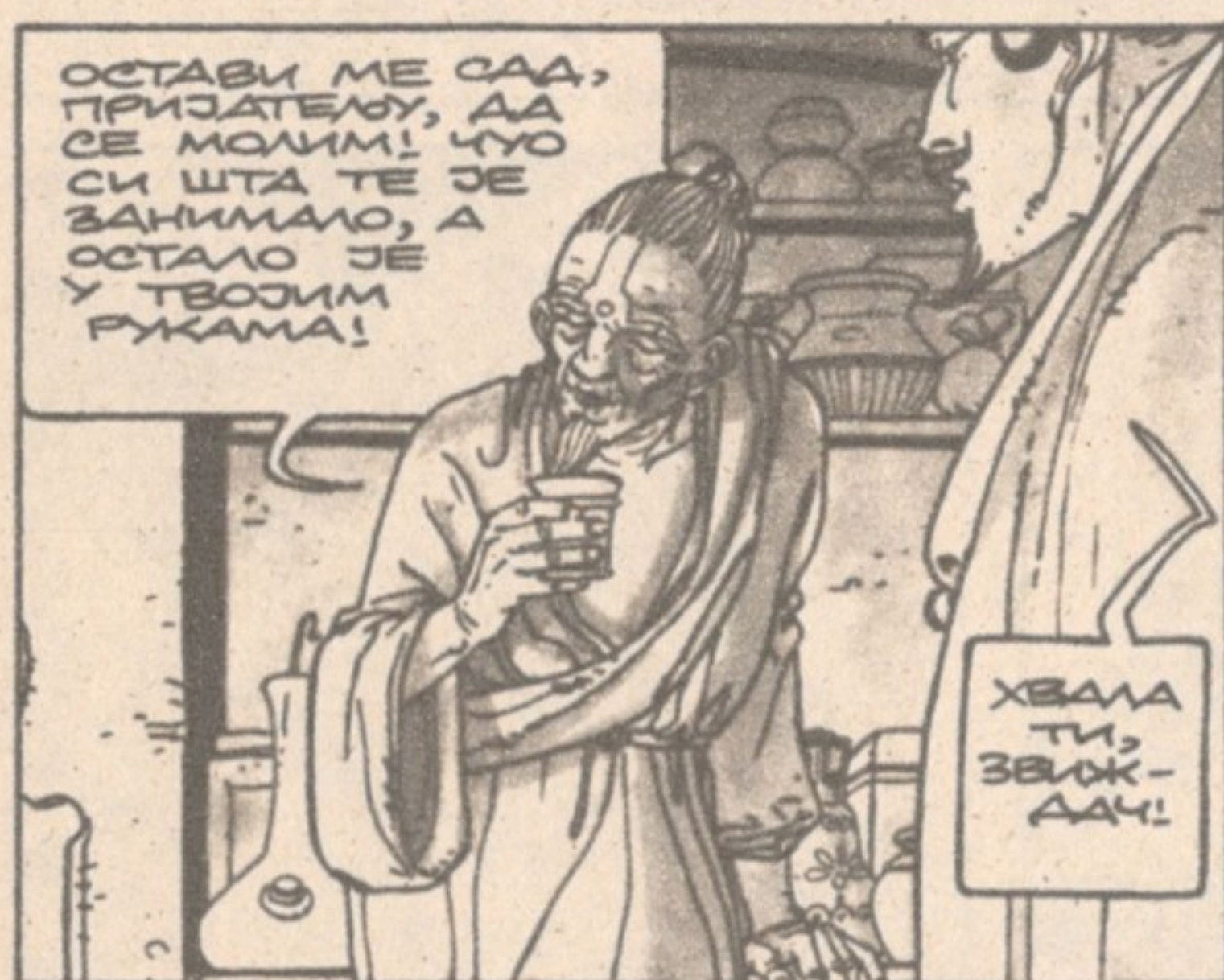
ЧИНИ МИ
СЕ ДА САМ
У ЊЕМУ
СРЕО ДРУ-
ГИ ОБЛИК
ЖИВОТА!

НЕ, МОНСАХЕ!
ПОРЕД СВОЈЕ
ДУШЕ, ЛАСТ У
СВОМ ТЕЛУ ИМА
И НЕШТО ДРУГО,
ПРИЈАТЕЉС-
КО!

ТО У ЊЕМУ
МУ ДАЈЕ НЕ-
ПОЗНАТУ СНА-
ГУ И ЧУВАЊА!
УГЛАШНО
САМ СЕ ОД
ТОГА, ЈЕР
МЕ ЈЕ ОТ-
КРИО!

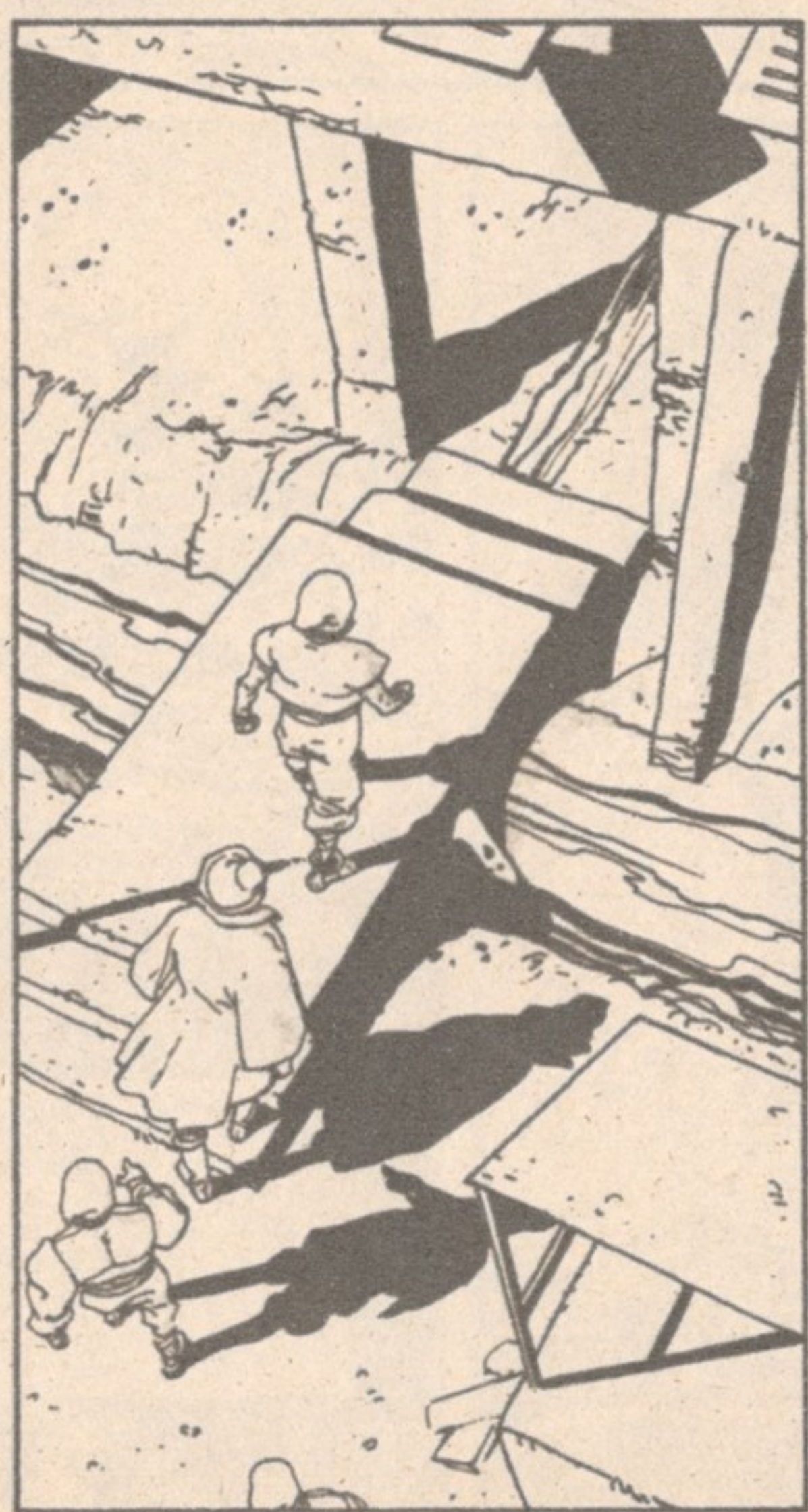
ОСТАВИ МЕ САД,
ПРИЈАТЕЉУ, ДА
СЕ МОЛИМ! ЧУО
СИ ШТА ТЕ ЈЕ
ЗАНИМАЛО, А
ОСТАЛО ЈЕ
У ТВОЈИМ
РУКАМА!

ХВАЛА
ТИ,
ЗВУК-
ДАЧ!

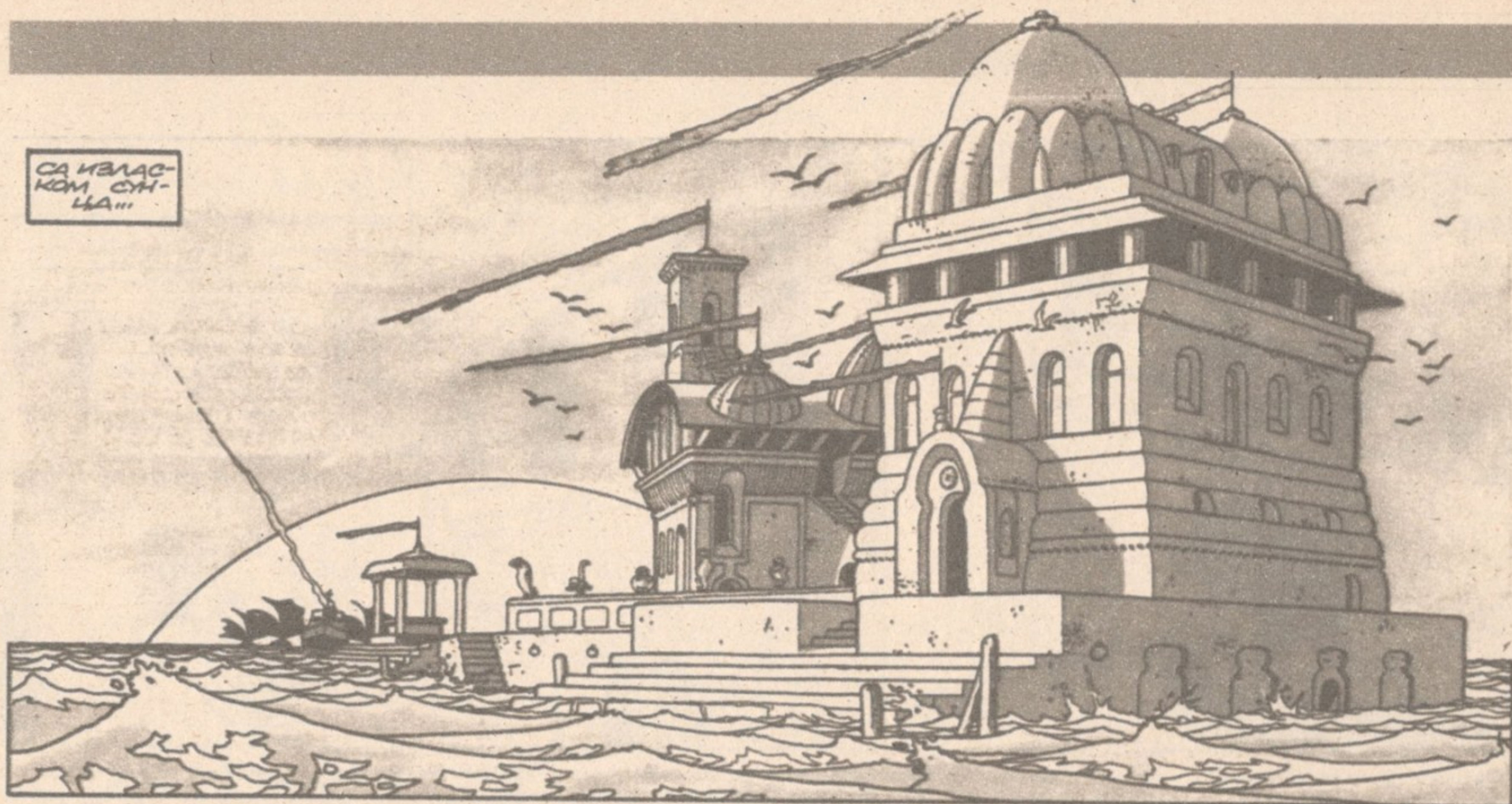
ПОЖУ-
РИМО!
И НЕМОЈ
ДА МЕ
ПРОСЈА-
ЦИ ОПСЕ-
ДАЈУ!

ДОБРО
ГОСПО-
ДАРУ!

МАЛА МОЈА РИ-
ВА, НАДАМ СЕ
ДА ЋЕ ТЕ ЛАСТ
СПАСИТИ ИЗ КА-
ЧИ РЕЛИЈА! ЛАСТ
И ТО МИСТЕРИОЗ-
НО У ЊЕМУ ЛАСТ
- ПОСЛЕДЊИ ДАМ
ПОСЛЕДЊИ ЧЕГА?

СА ИЗЛАС-
КОМ СУН-
ЦА!!!

ОВИ ШЕЛИЈИ СЕ
ИЗМЕЛА МАКУ
КИТОВИМ УОЕМ!
ЗАУДАРАЈУ!

НЕ,
ЛАСТ,
ТО ЈЕ
ДРОГА,
ЕРБА-
ШАН!

ТОГ ЧОВЕКА ЋЕМО
ПОСЛАТИ У НАДЕ-
РУ ДА ПРЕФЕКТУ
ПРЕНЕСЕ НАШЕ
УСЛОВЕ!

А ШТА ЋЕТЕ
СА ЖЕНОМ И
МЛАДИ-
ЋЕМ?

ЖЕНУ РЕЗЕРВИШЕМ
ЗА СЕБЕ, А МЛАДИЋА
ПРЕПУШТАМ ВАМА!
ДОБРО ЋЕ ВАМ ДОЊИ!

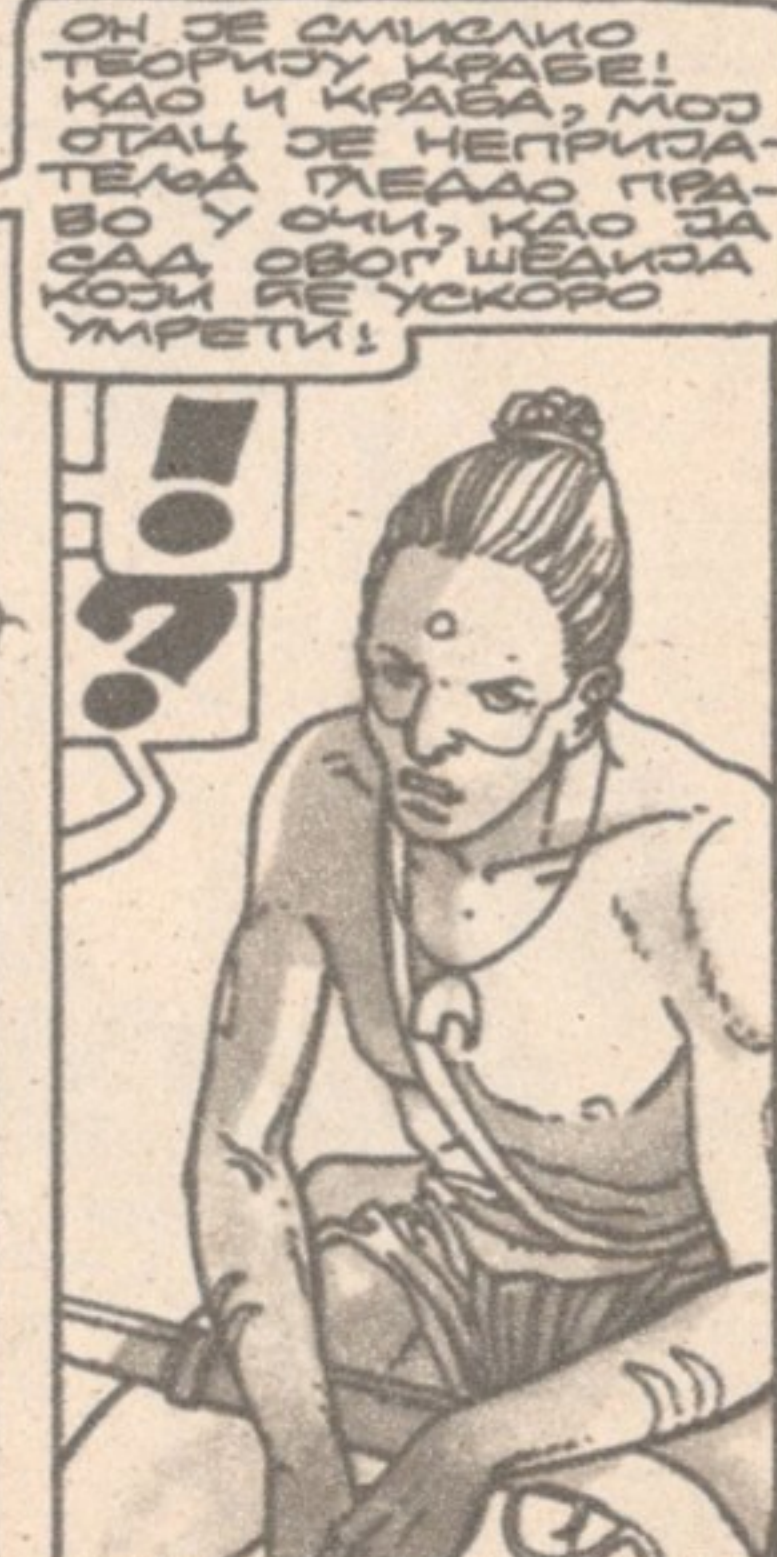

ОКУДА ЗНА-
ТЕ ЗА МОЈЕ
ЕКСПЕРИ-
МЕНТЕ?

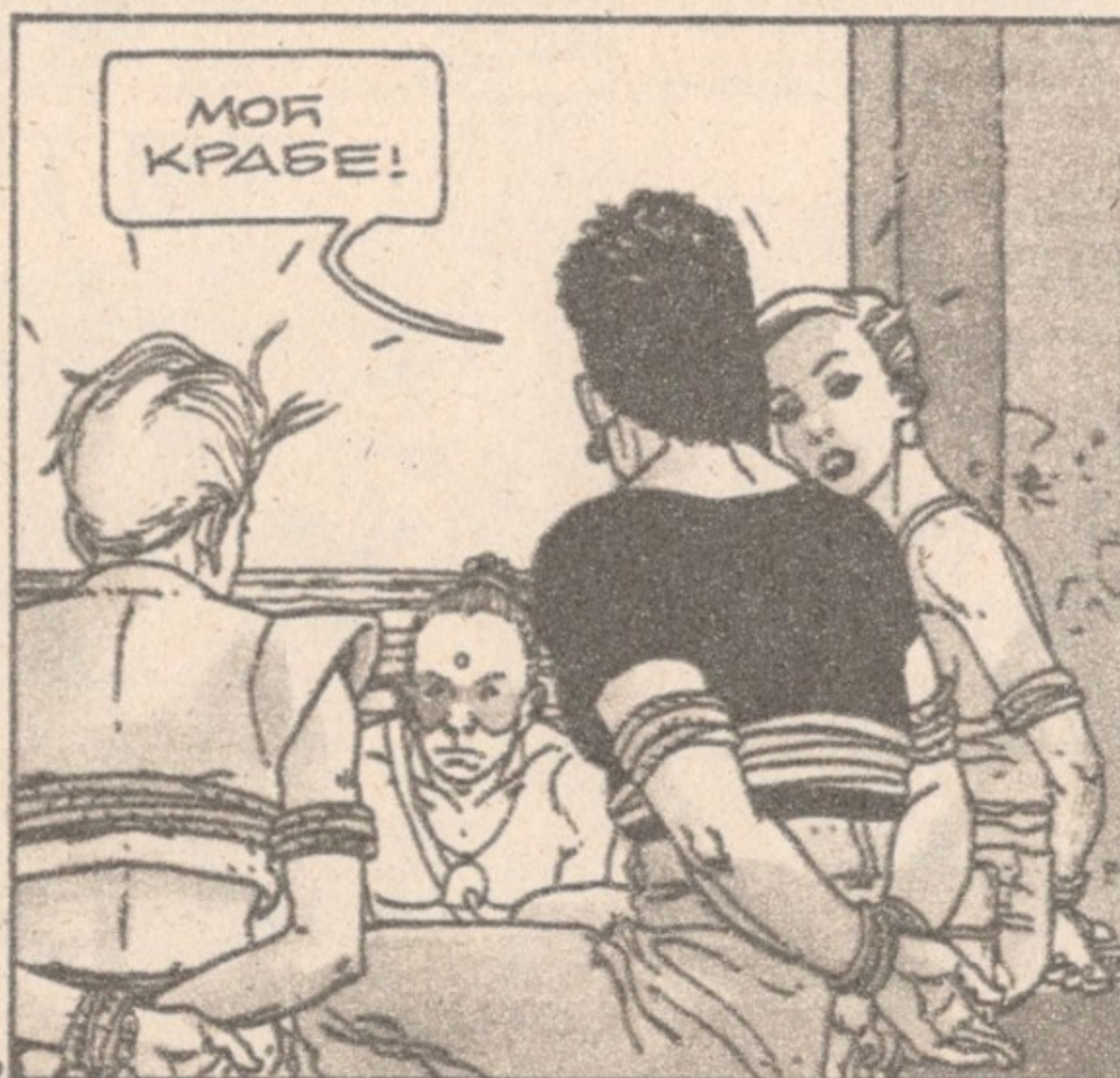
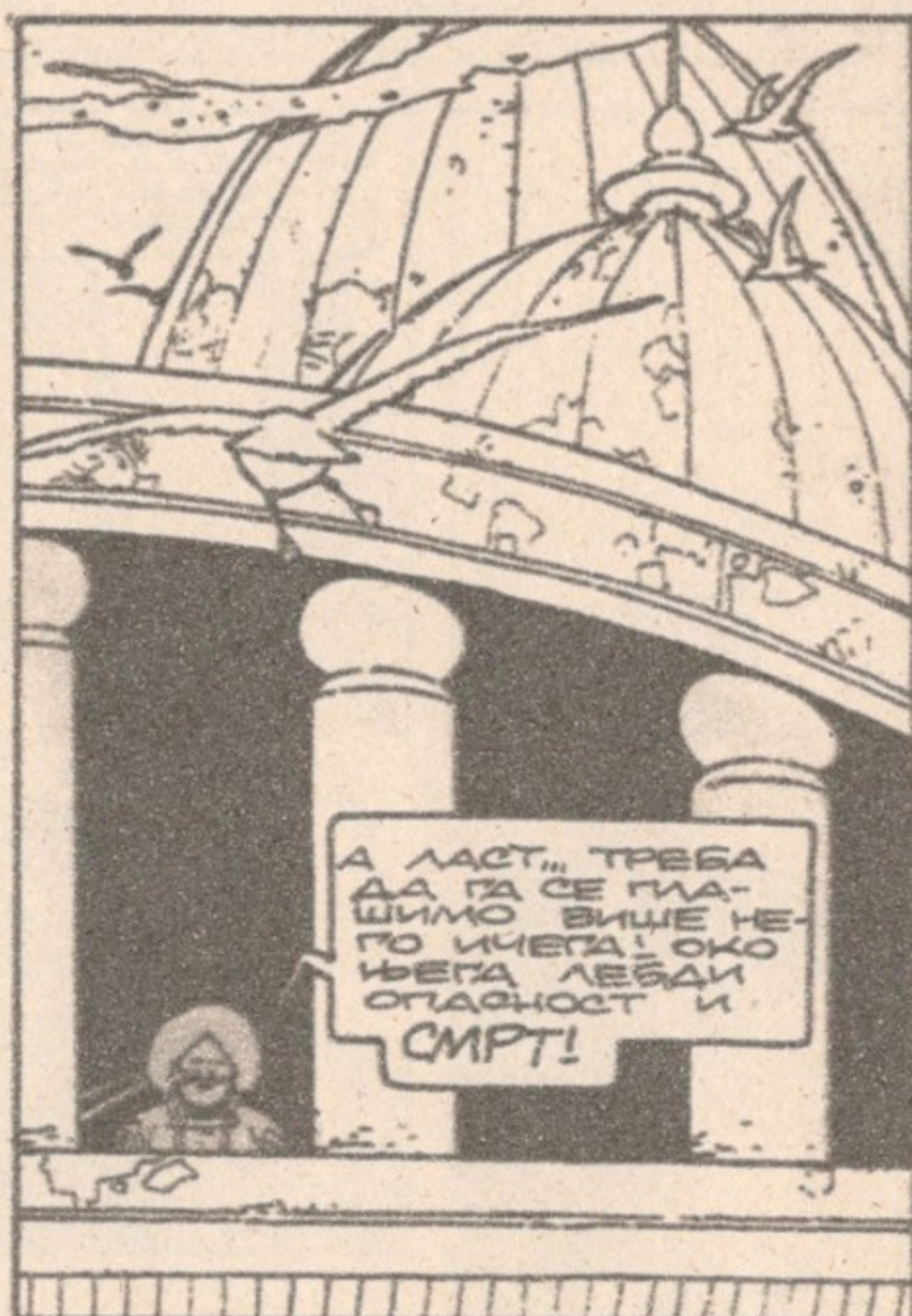
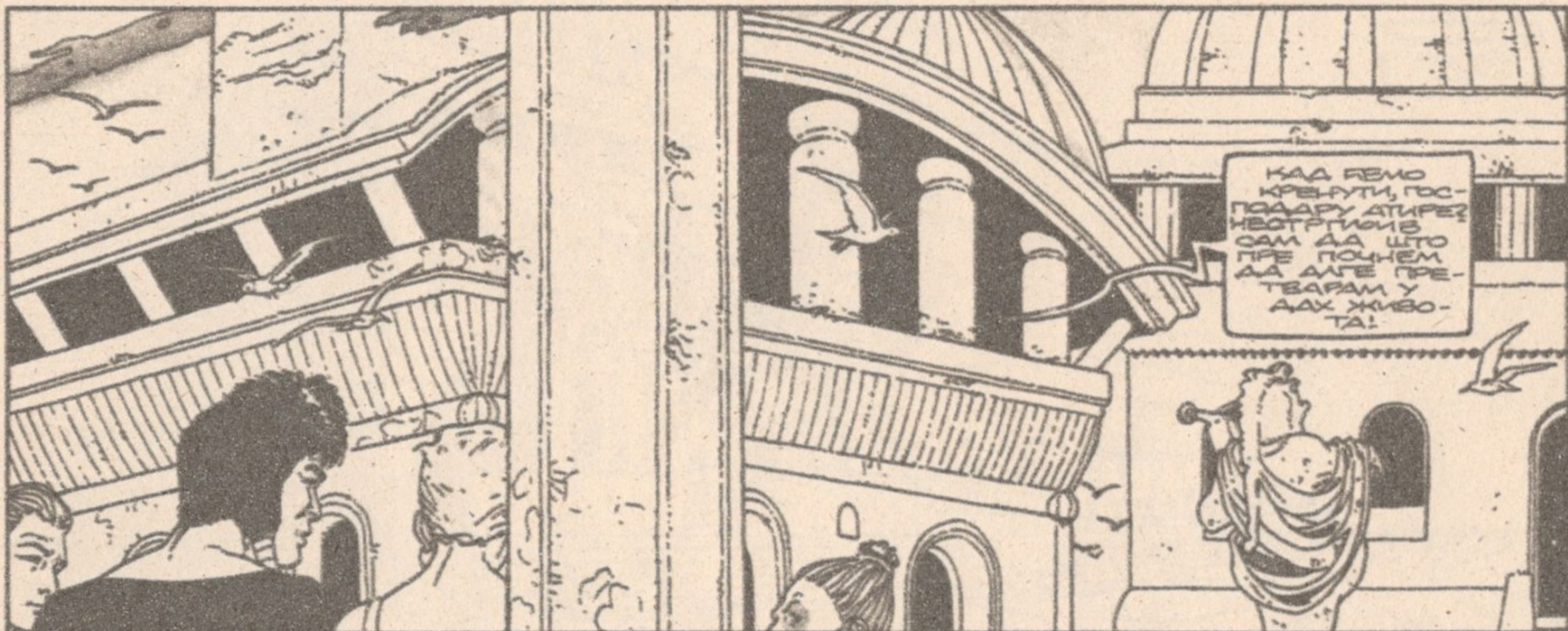

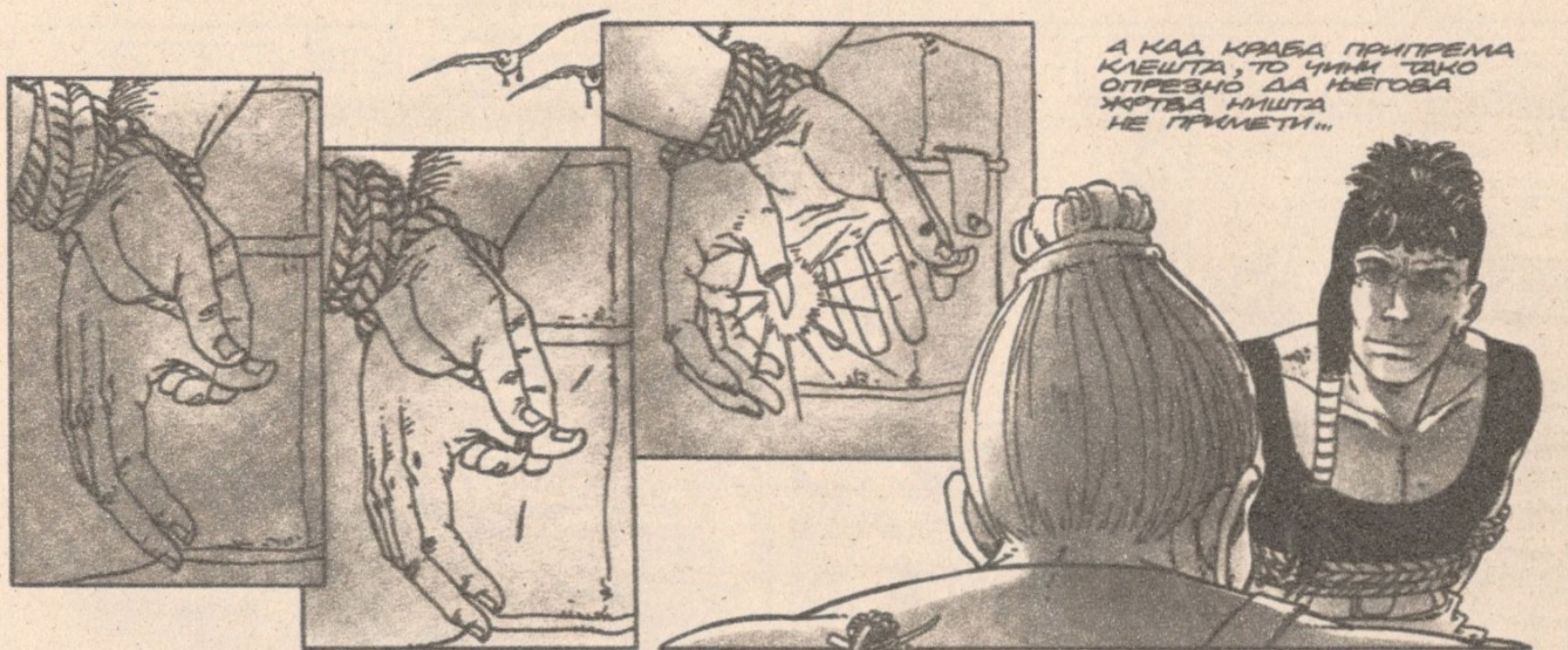
КАКО МО-
ЖЕШ ДА
БУДЕШ МИ-
РАН, ЛАС-
ТЕ?

ЈЕДНОГ ДАНА
ПРИЧАЊУ ТИ О МОЈ
ОЉУ, СИРЕНЕ! НА-
УЧИО МЕ ЈЕ МНО-
ГИМ СТВАРИМА!

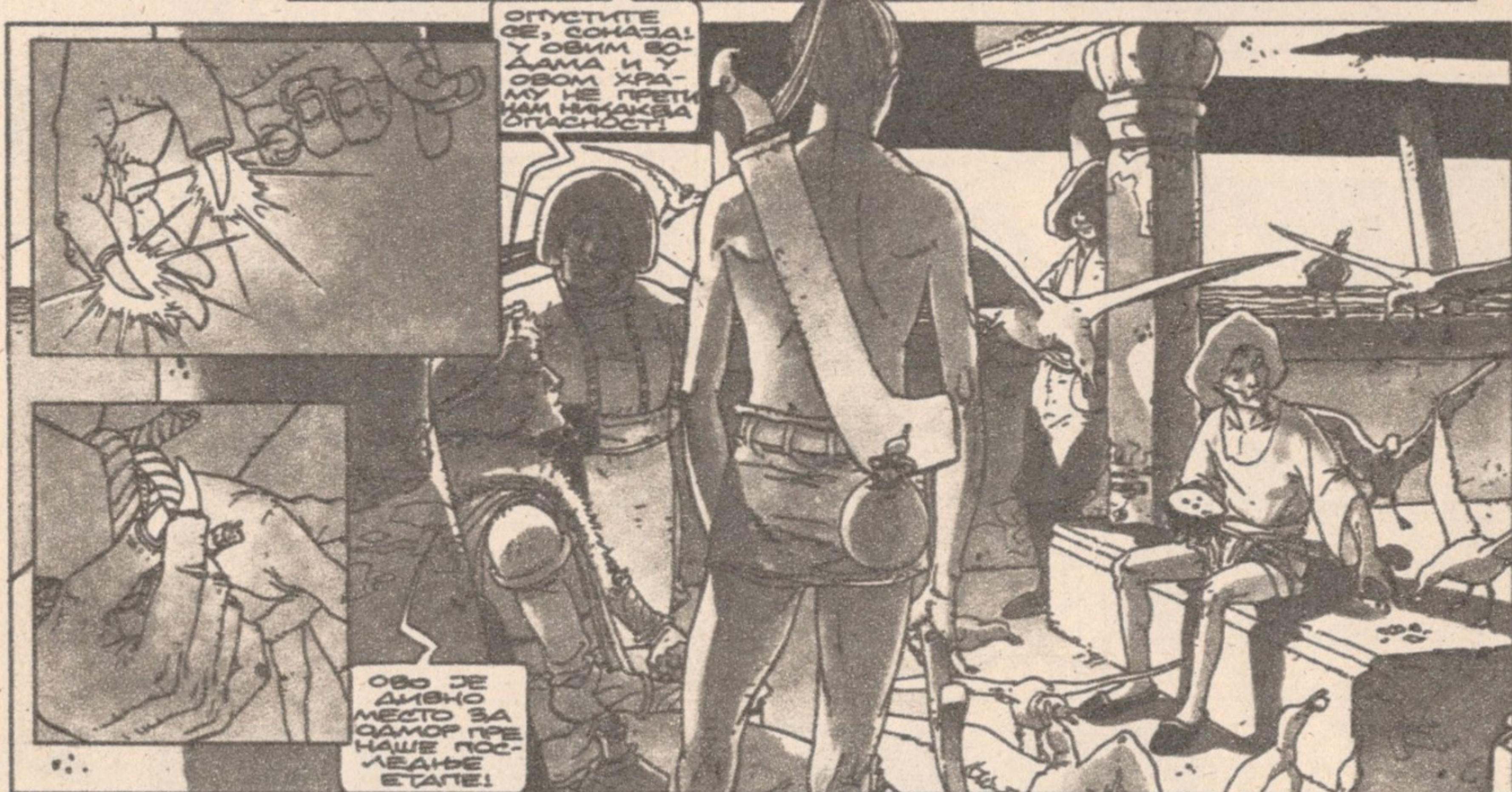

ОН ЈЕ СМИСЛИО
ТЕОРИЈУ КРАВЕ!
КАО И КРАВА, МОЈ
ОТАЦ ЈЕ НЕПРИЈА-
ТЕЉА ПЛЕАО ПРА-
ВО У ОЧИ, КАО ЗА
САД ОВОГ ШЕЛИЈА
КОЈИ ЋЕ УСКОРО
УМРЕТИ!

А КАД КРАБА ПРИПРЕМА
КЛЕШТА, ТО ЧИНИ ТАКО
ОПРЕЗНО ДА НЕГОВА
ЖРТВА НИШТА
НЕ ПРИМЕТИ...

ОПУСТИТЕ
СЕ, СОНАЈА!
У ОВИМ ВО-
ДАМА И У
ОВОМ ХРА-
МУ НЕ ПРЕТИ
НИМ НИКАКА
ОПАСНОСТ!

ОВО ЈЕ
ДИВНО
МЕСТО ЗА
ОАМОР ПРЕ
НАШЕ ПОС-
ЛЕДЊЕ
ЕТАПЕ!

ИПАК, ЈА БИХ ТРЕБАЛО ДА
БУДЕМ ТУЖАН! ДА НИСАМ
ОДРЕБЕН ДА ДОЂЕМ ПО
ВАС, БЕР БИХ ОДЛАЗИО
БИО У СВОЈОЈ ЗЕМЉИ!

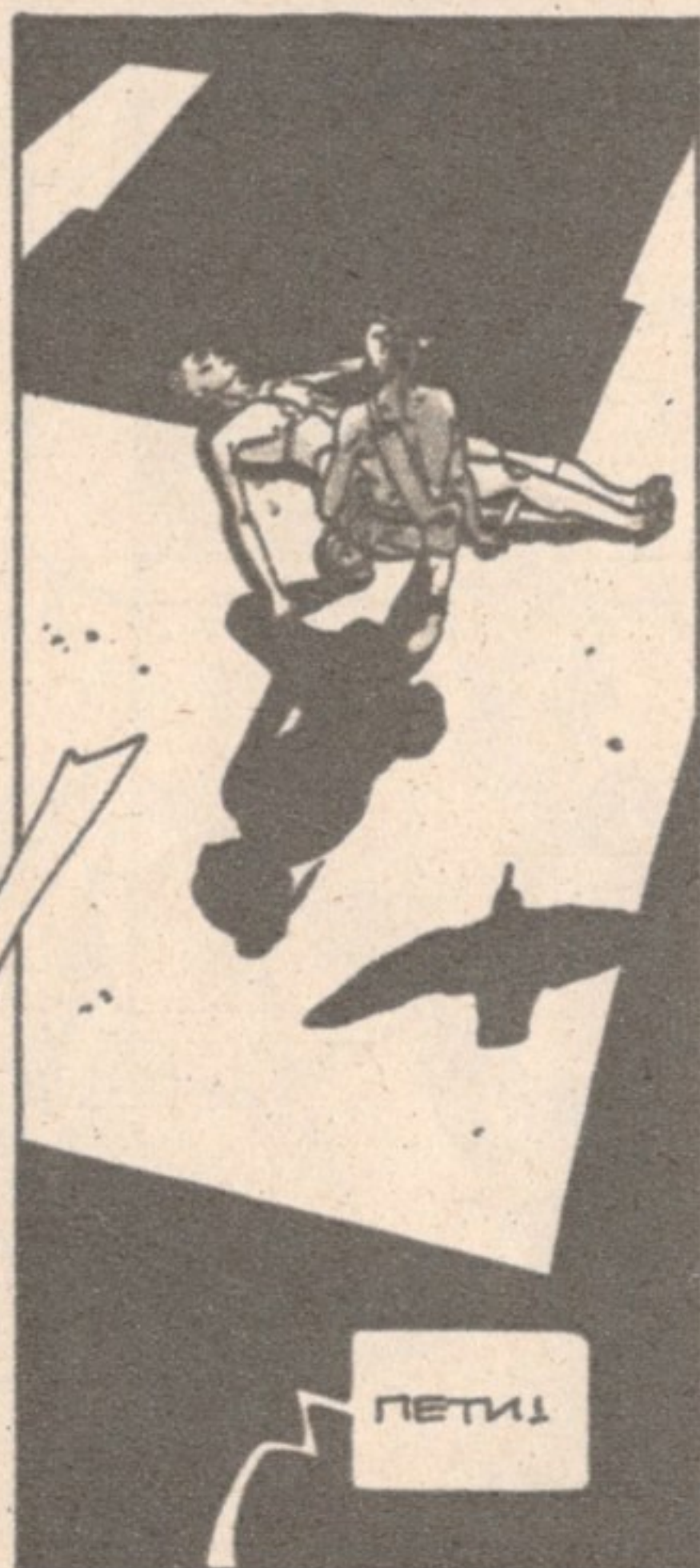
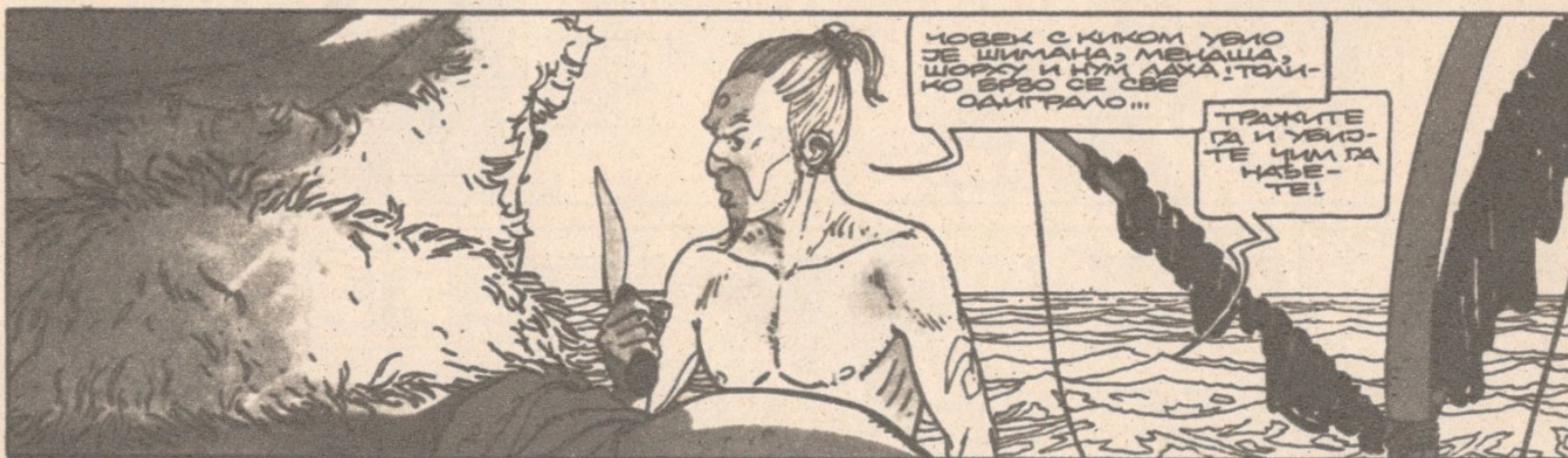
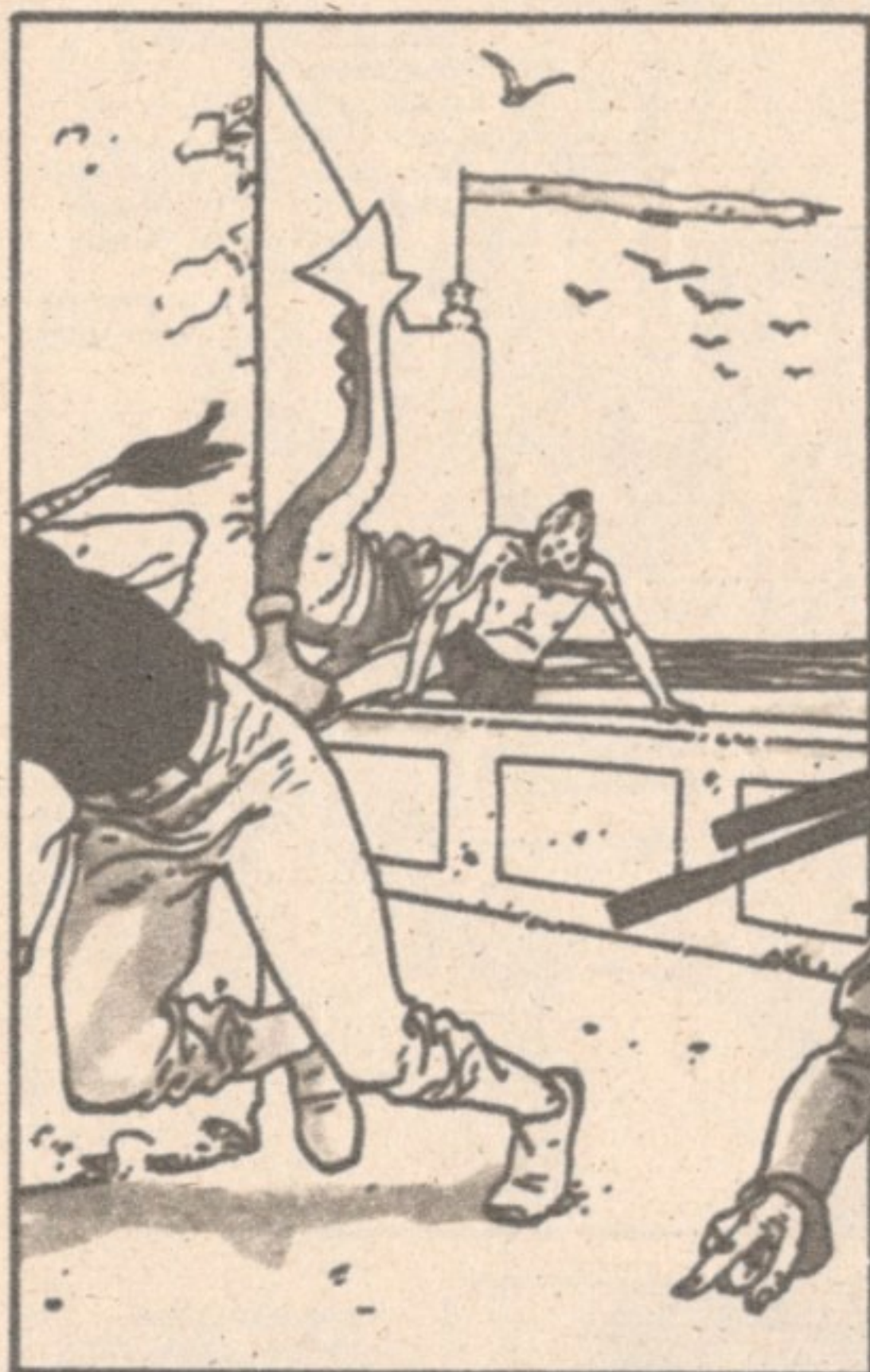
ИЗВИНТЕ,
ХАТИРЕ, НИСАМ
ЛОШЕ
МИСЛИО!

МОРАМ ДА СЕ НАВИК-
НЕМ! ИЗДАО САМ И
ИСТРЕБИО СВОЈ НАРОД!
РЕЦИЈЕВА КРВ КОЈА
ПО МАЈЦИ, ТЕЧЕ МО-
ЈИМ ВЕНАМА НЕ МОЖЕ
ДА УБЛАЖИ СТРЕЉУ И
КАЖАРЕ! ТО НЕ МОГУ УИ-
НТИ НИ МИЛИОНИ ПА-
ЛЕРМА КОЈЕ
ЈУ ДОБИТИ!

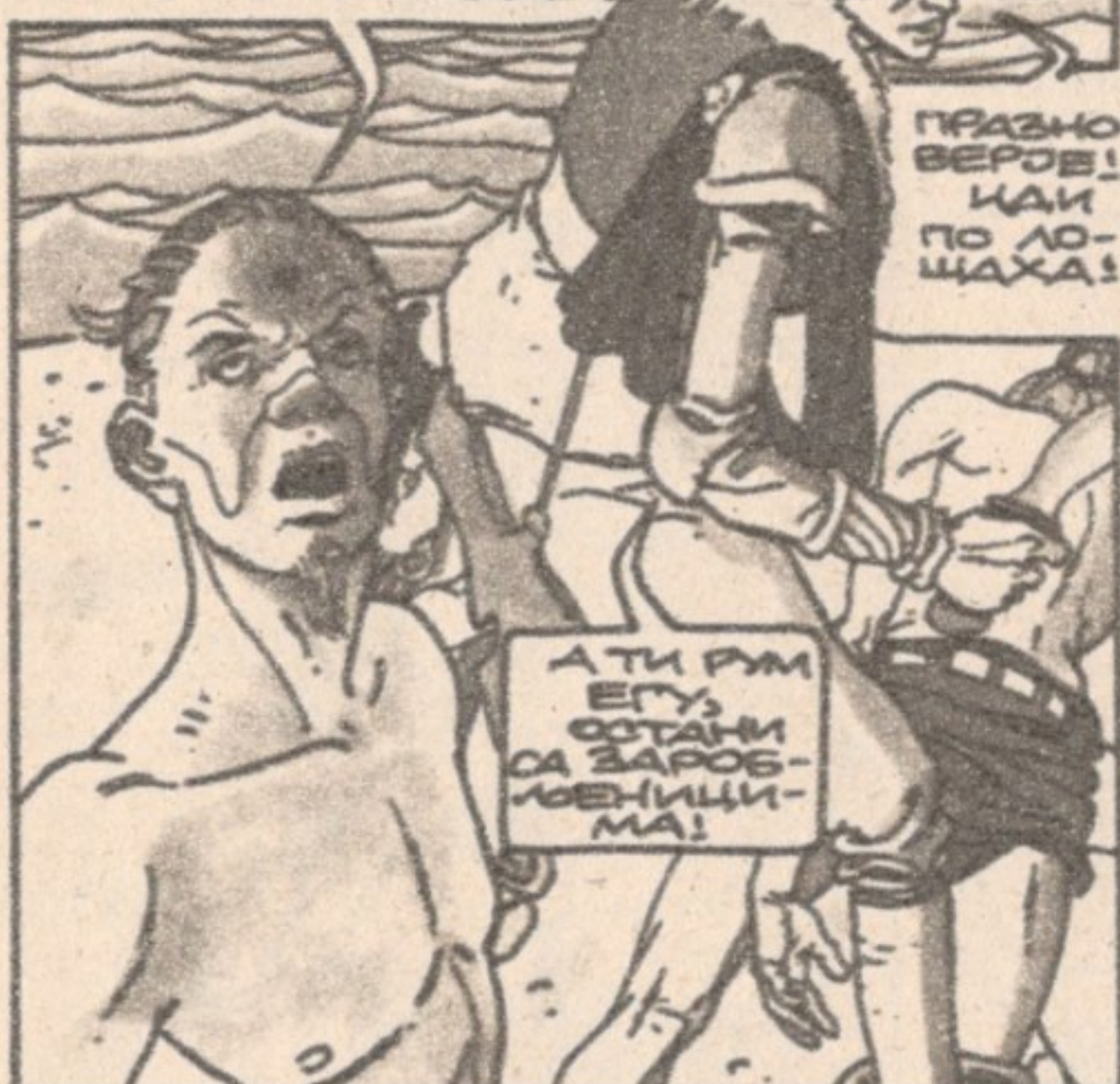
ИСКРЕНО
ВАС
ЖАЛИМ,
СОНАЈА!

ИЗНЕНАДИО ЈЕ КА-
ЛАМЕА! ПУЦАО ЈЕ
С КРОВА! УБИТЕ
НАС ЈЕДИНОГ ПО
ЈЕДИНОГ, КАО У ЛЕ-
ГЕНАМ, ГОСПОДАРИ!

ПРАЗНО-
ВЕРОВ!
КАИ
ПО ЛО-
ЩАХА!

ОДЛИЧНА
СТЕ МЕТА,
ГОСПОДАРИ
АТИРЕ!

НЕ ВЕРУЈЕМ!
СУВИШЕ ЗАМ-
БЛИВУ ВАС ДА
ВИ ФИЗИКОВАО ДА ПУ-
ЦА! АЛИ, РЕЦИТЕ МИ,
КАКО ЈЕ УСПЕО?

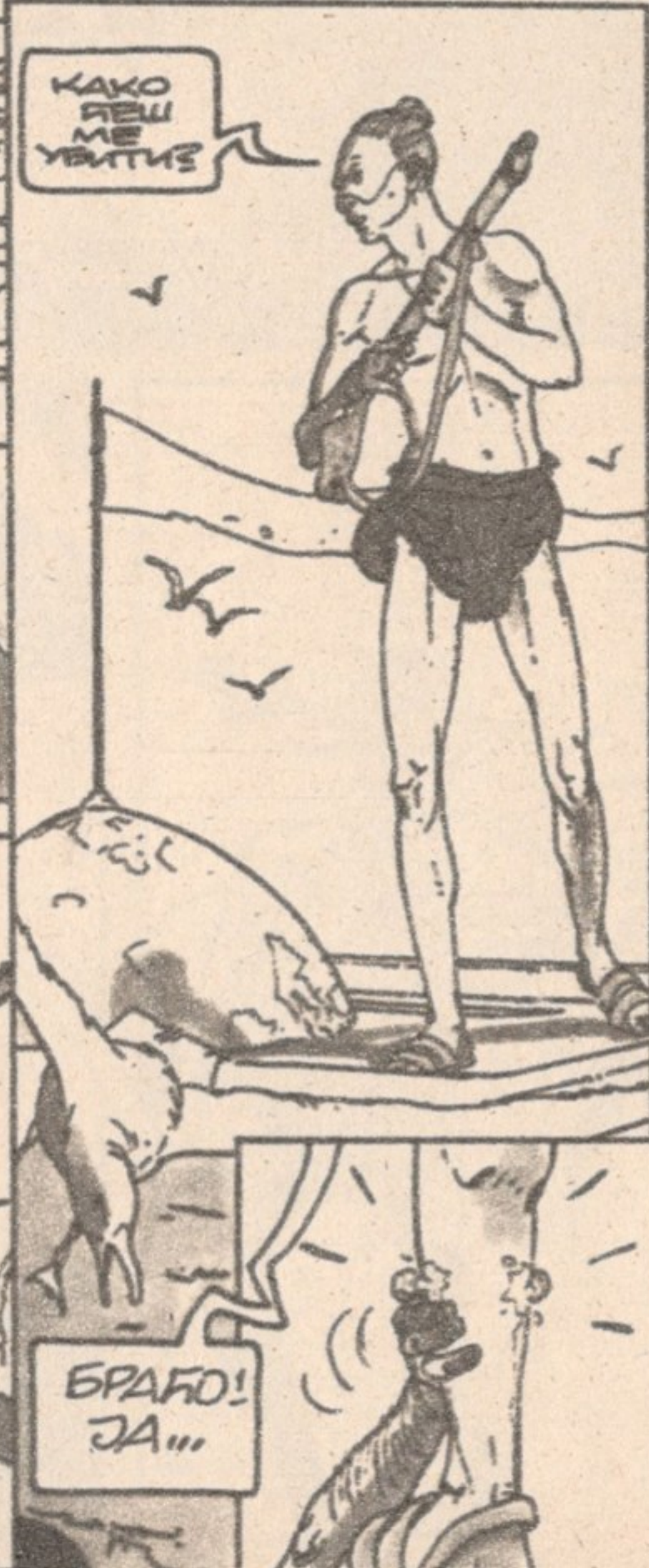
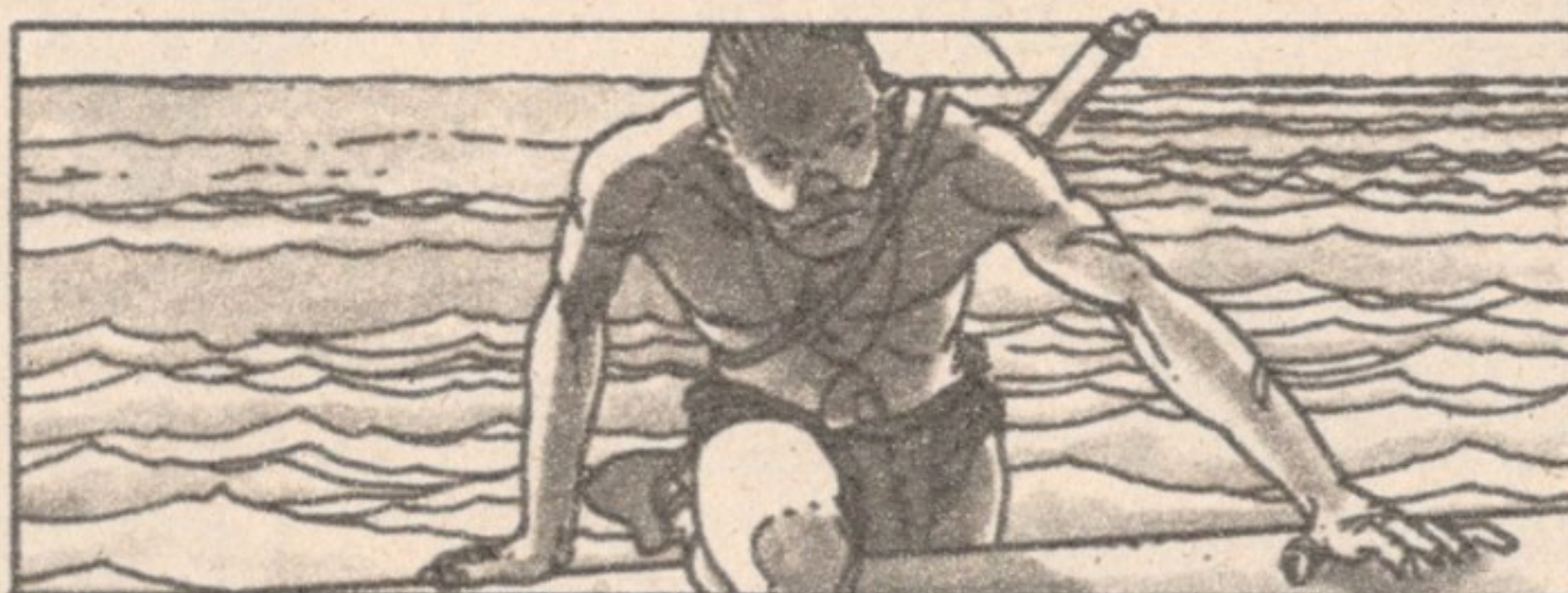

ЈЕДИНОСТАВНО,
ИЗВУКАО ЈЕ
КЛЕШТА! ДА...
КАО КРАВА! МО-
РА ДА ЈЕ И ОА-
ДА ТУ ПОРЕД
ВАС, НЕВИД-
ЛИВ

ПРЕТНО-
СТАВ-
ЉАМ
КОЛИКИ
ЈЕ
СТРАХ
ШЕДИ-
ЈА!

ЛЕГЕНДА
КАЖЕ ДА РЕ
СМРТ БЕЗ М-
ЦА ЈЕДИНОГА
ДАНА ИСТРЕ-
БИТИ НИКОГ
РОД! СМРТ
РЕ КАЗНИ-
ТИ ШЕДИЈЕ
ЗА СВЕ
НИКОВЕ
ЗАЧИНЕ!

КАКО
РЕШ
МЕ
УБИТИ?

ЗНАМ ДА СИ ТУ,
У ВЕТРУ! ТИ СИ
ПОСЛЕДЊИ ОД ОНИХ
КОЈИ ЗНАЈУ ДА
УБИЈУ ШЕДИЈА!

БРАЋО!
ЈА...

ДВЕ КАПЕ СУ СЕ ЗАПЛЕ У
НЕГОВО МЕСО И ГОВУКЛЕ ГА У
МОРСКЕ ДУБИНЕ, ШЕДИ НАЈЕ
УСПЕО НИ ДА ВИДИ ЛИЦЕ СВОГ
УБИЦЕ!!!

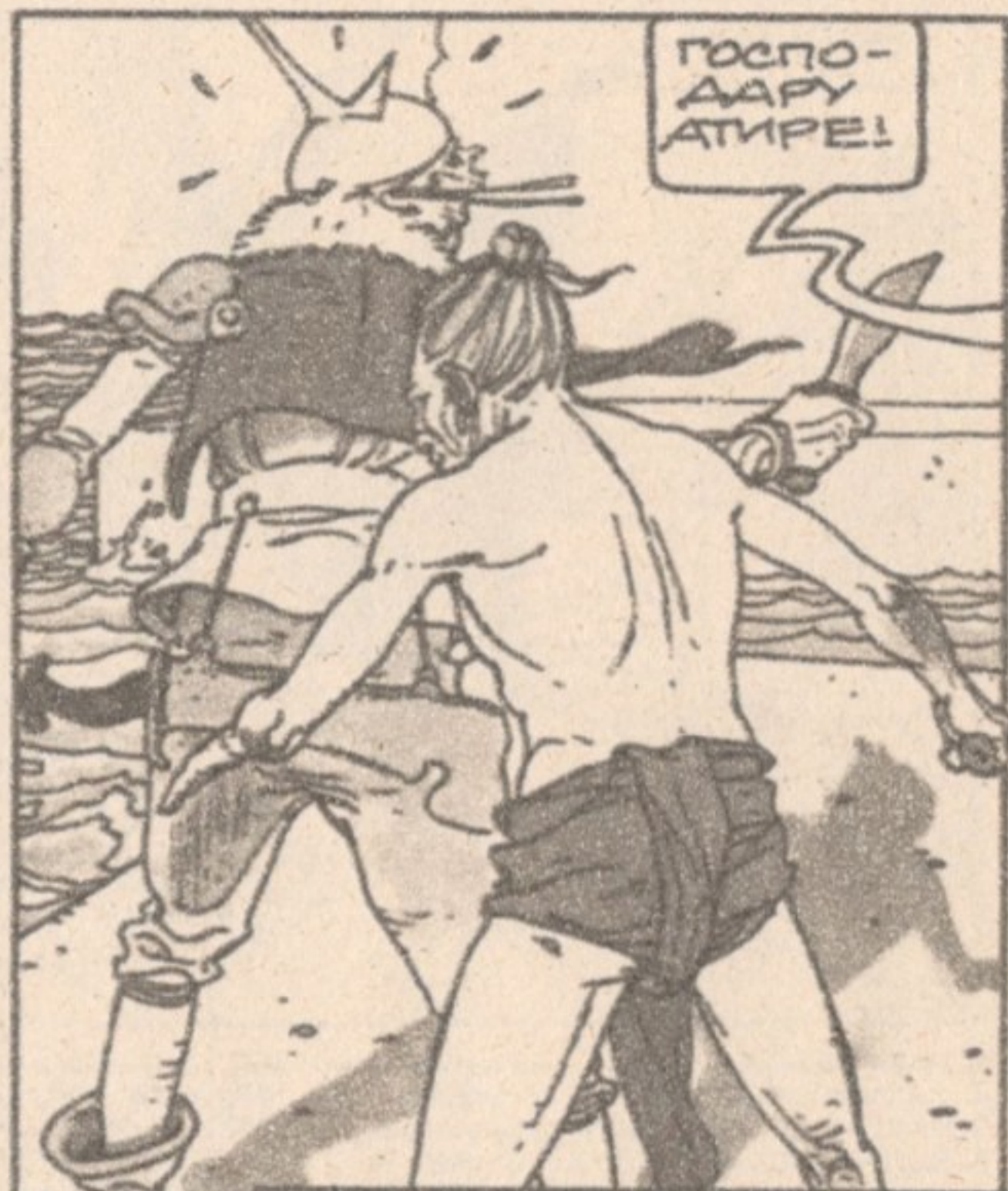

ЈЕСИ ЛИ ЧУО, ГОСПОДАРУ?
ТО ЈЕ БИО КРИК МОГ
БРАТА! УБИО ГА ЈЕ!
АЛИ, КО ЈЕ ОН?

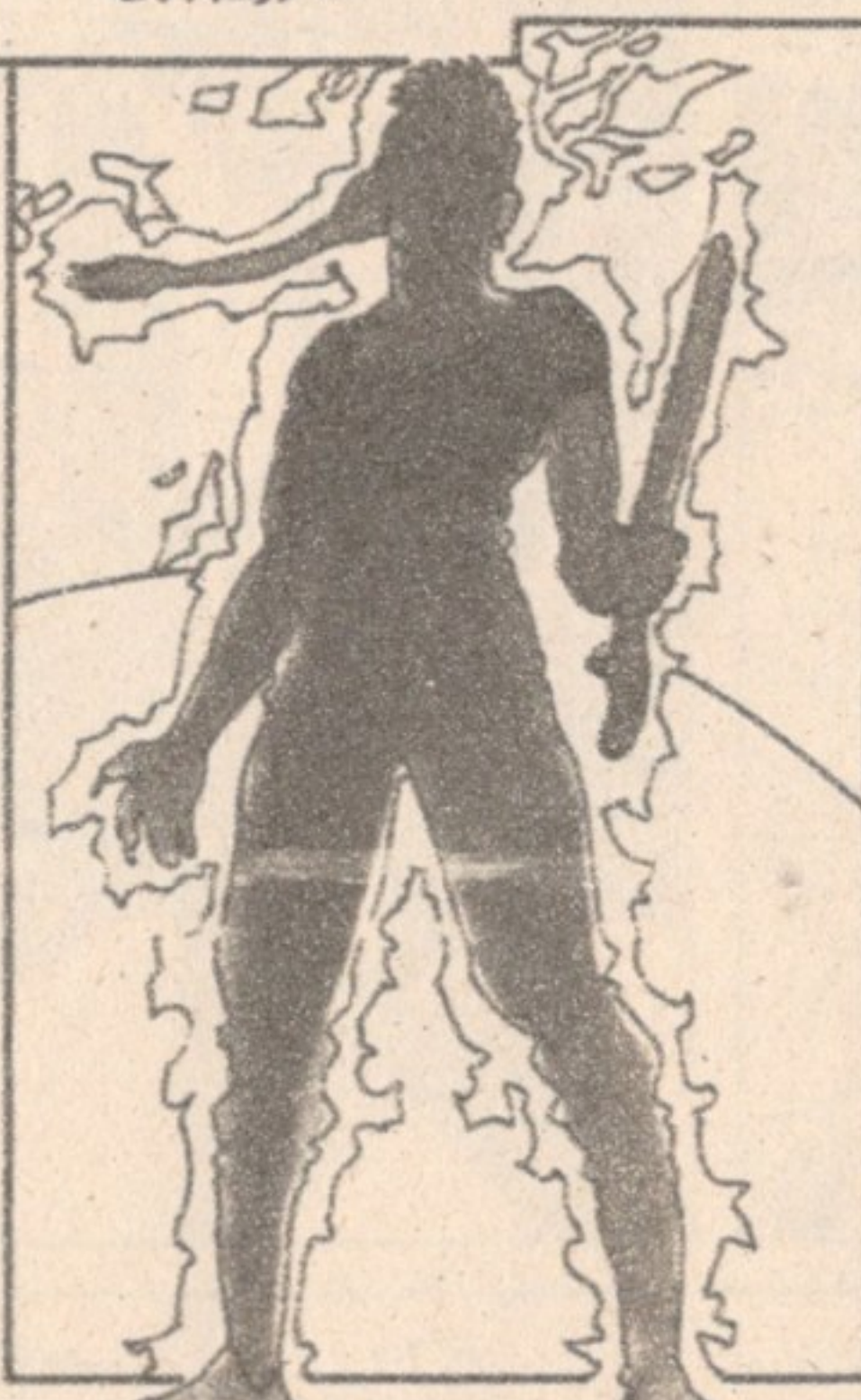

НЕ ЗНАМ!

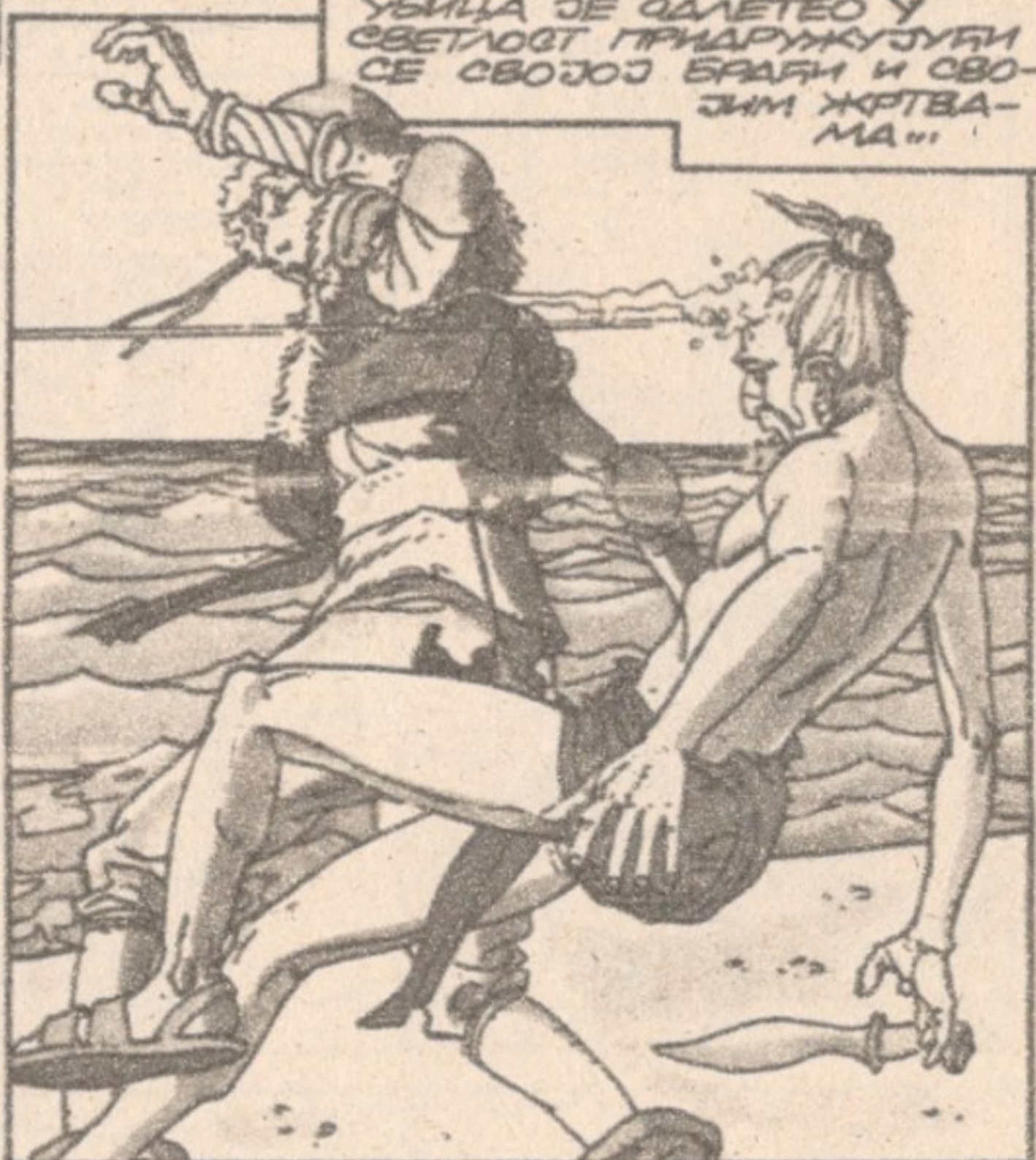
ГОСПО-
ДАРУ
АТИРЕ!

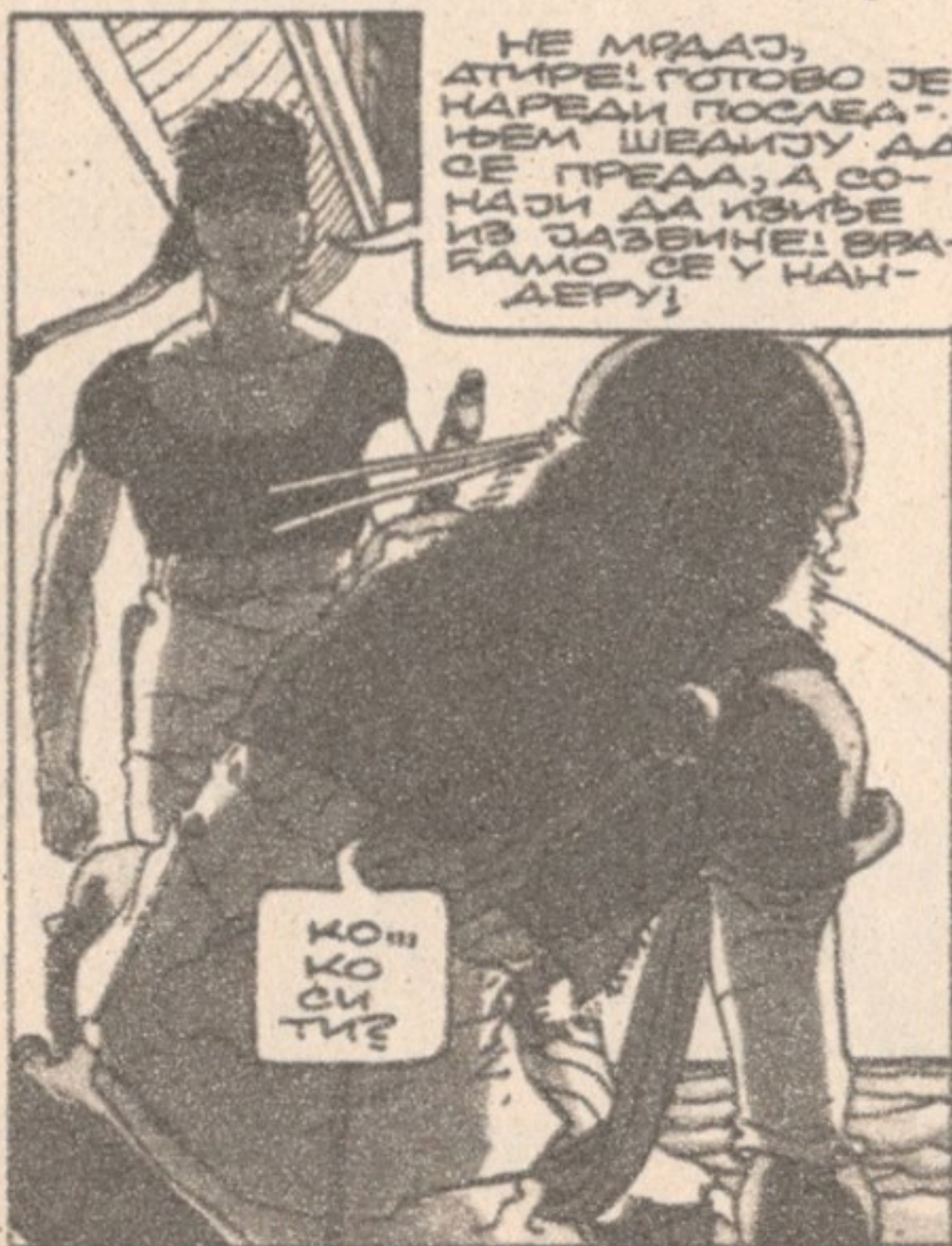
ЛАСТ ЈЕ ОКРЕНУО ЛЕЂА
СУНЦУ!!!

УБИЦА ЈЕ ОДЛЕТЕО У
СВЕТАЛОСТ ПРИДРУЖУЈУЋИ
СЕ СВОЈОЈ БРАТИ И СВО-
ЈИМ ЖРТВА-
МА!!!

НЕ МРАДЈ,
АТИРЕ! ГОТОВО ЈЕ!
НАРЕДИ ПОСЛЕД-
ЊЕМ ШЕДИЈУ ДА
СЕ ПРЕДА, А СО-
НАДИ ДА ИЗИЂЕ
ИЗ ДУБИНЕ! БРА-
РАМО СЕ У НАН-
ДЕРУ!

КО
КО
СИ
ТИ

ТИ ТО НЕ БИ
РАЗУМЕО, АТИРЕ!
ЈА САМ ПОСЛЕД-
ЊИ ДА ЈЕДНЕ
ИЗМРАЛЕ БРСТЕ!

ПОБЕ-
АНО СИ
НАС! САМ
ШТА РЕШ
СА МНОМ
УНИМ-
ТИ?

ПРЕДЕКТ И ПОТПИСНИК РЕ
ОДЛУЧИТИ! С ТОЛИКИМ ТО-
ВАРОМ ДЛГИ, БИРЕМО
МИРНИ НЕКО ВРЕМЕ, А
СОНАДА РЕ ИХ ПРЕТВОРИТИ
У ДАХ ЖИВОТА! АКО ТРЕ-
БА, ИСКОПАЈУ МУ ОЧИ ДА
БИ НАМ ОТ-
КРИО ТАС-
НУ!

ВЕРУЈЕМ
ДА СИ ЗА
ТО СПО-
СОБАН!

КАСНИЈЕ...

ПРЕФЕКТ ЋЕ С ОВОМ КОЛИЧИНОМ АЛГИ МОЋИ ДА ЛЕЧИ СВОГ СИНА ЈОШ НЕКОЛИКО МЕСЕЦИ, АЛИ ШТА ЋЕ БИТИ С ОСТАЛОМ ДЕЦОМ? НА ОВИМ БАРКАМА!!!

НИМА ДОВОЈНО ЗА СВЕ БОЛЕШНЕ! КОМПАНИЈА ЋЕ БРЗО ИСПУТИТИ СВЕ ЗАЛИХЕ!

МОРАРЕМО ДА УБЕМО У РАТ СА РЕЦИМА, ЗАР НЕ? НЕ МОЖЕМО ТЕК ТАКО ДА ПУСТИМО ДА НА ХИЩАВЕ ДЕЦЕ УМРЕ!

СВАКАКО!

РЕЦИ САДА КОНТРОЛИШУ ПРОИЗВОДЊУ АЛГИ, А ОРИЈЕНТАЛНО ОСТРВО СУ ЗАГРАДИЛИ! АА, БИГЕ РАТА, МАЛА РИВО!

ДА ЛИ КРАЈЕ ПРИКАЖУ СВОЈЕ УСЛУГЕ У РАТУ, ЛАСТЕ?

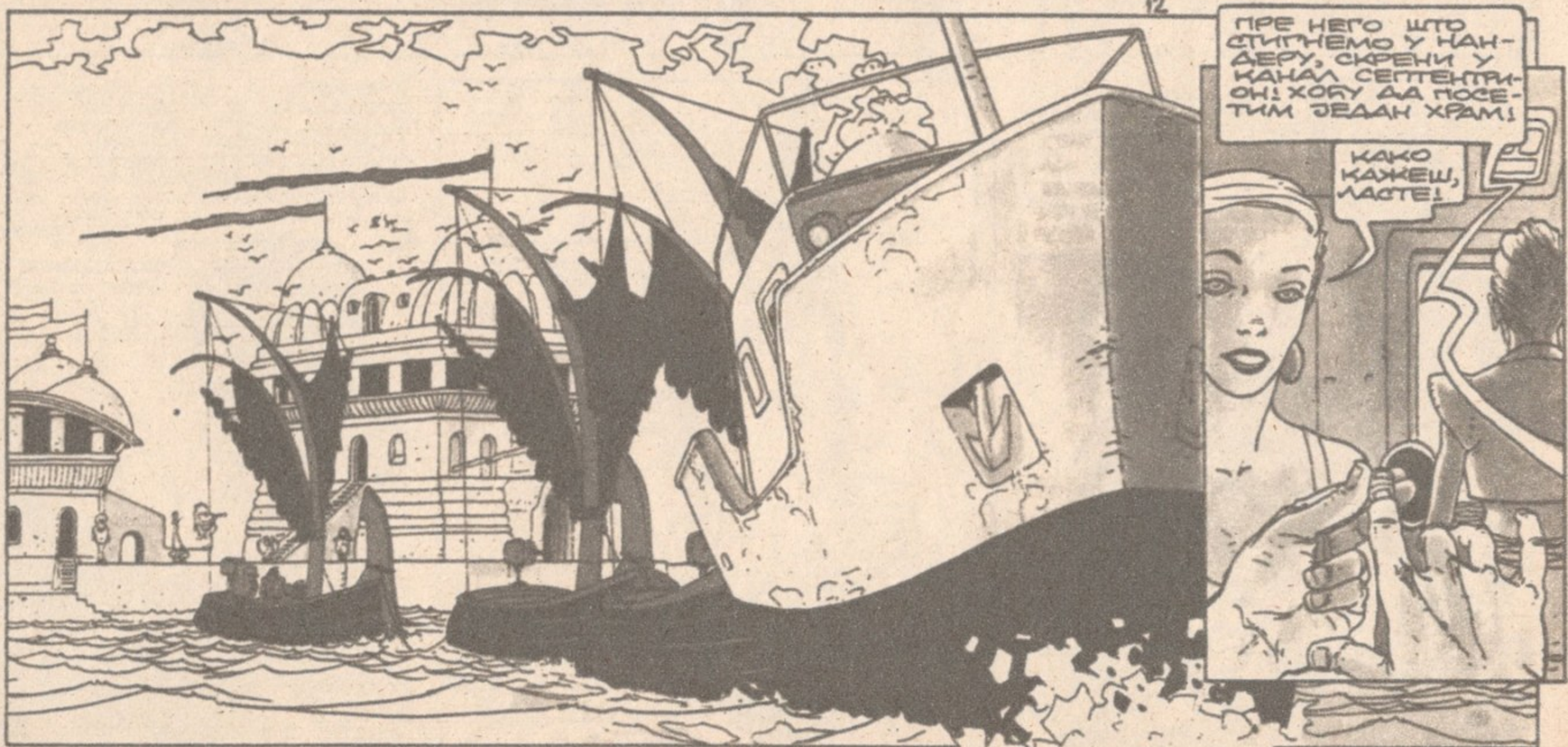

ГАЗДАРИЦА ЈЕ УПАЛА У ЊЕГОВА КИШТА, АЛИ КАДАРЕ СЕ ЗАДНИЦА!

ВРЕМЕ ЈЕ ДА АНГНЕМО ЈЕДРА! НЕ ЗАБОРАВИТЕ ДА СМО ПОД УГОВОРОМ И ДА НАС ЧЕКА НАГЛАДА!

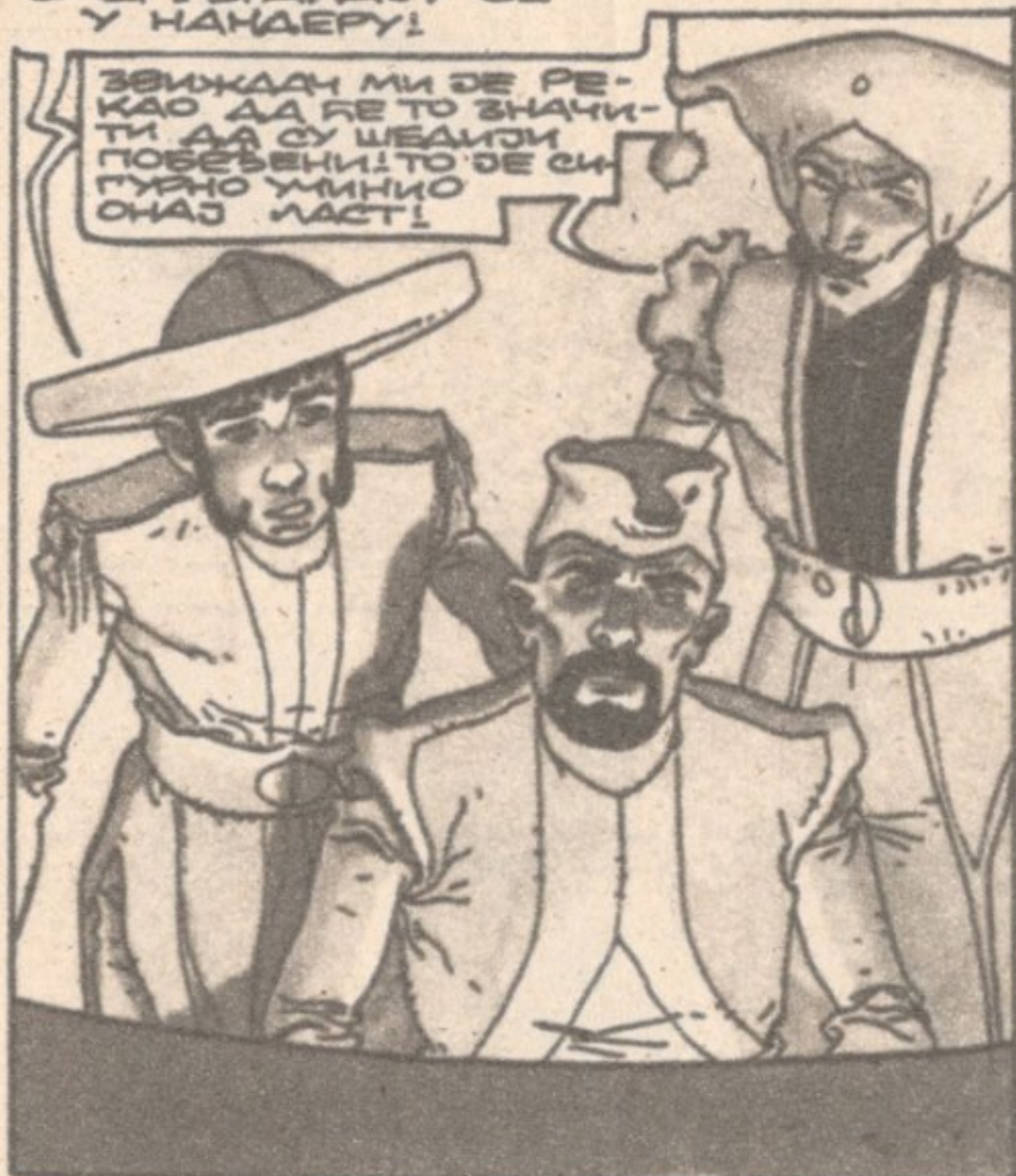
У ПРАВИ СУ, МАЛИСЕ!

ПРЕ НЕГО ШТО СТИГНЕМО У НАНДЕРУ, СКРЕНИ У КАНАЛ СЕПТЕНТРИОН! ХОЋУ ДА ПОСЕТИМ ЈЕДАН ХРАМ!

КАКО КАЖЕШ, ЛАСТЕ!

ПРЕФЕКТЕ, ПРОМЕНИЛИ СУ
СМЕР! ВРАГАЈУ СЕ
У НАДЕРУ!

ЗНАЈДАМ МИ ДЕ РЕ-
КАО ДА СЕ ТО ЗНАЧИ-
ТИ ДА СУ ШЕЛЦИ
ПОБЕЂЕНИ! ТО ДЕ СИ
ГУРНО УМИНО
ОЧАЈ ЛАСТ!

НАСТАВИТЕ ПРАВЕЊЕ! ПОЅИ
СА МНОМ, ЕНИГ! ИДЕМО КОД
МАЛОГ! ПРОВЕО ЈЕ ЈАКО
ТЕШКУ НОР!

МОЖДА ТРЕБА
ДА МУ ПОВЕРА-
МО ДОЗУ ДАХА
ЖИВОТА!

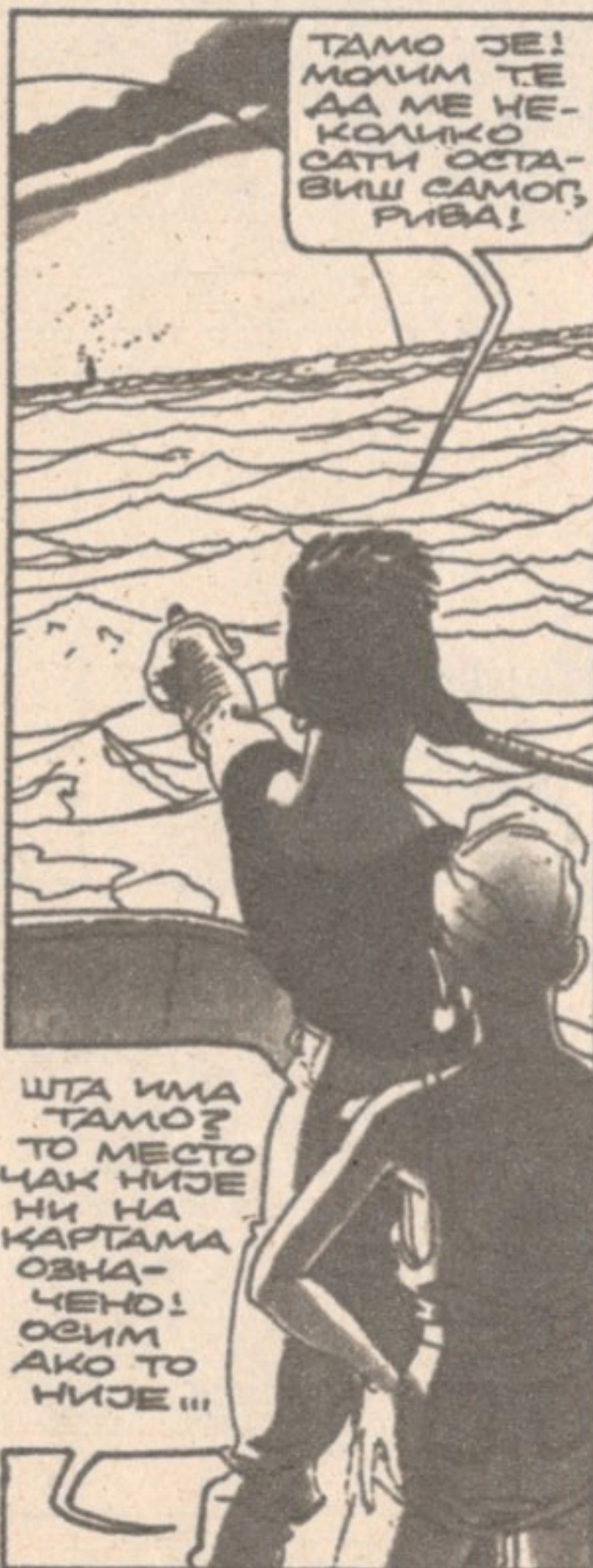
РАТ СЕ ГА УГЛУШИТИ,
ЕНИГ! ТАЈ ЗАДНИК ПАТИ!
РАТ СЕ ВРАГА! БИЛИ СМО
ЉУДИ ШТО СМО МИСЛИЛИ
ДА СМО ГА СЕ ЗАУВЕК
РЕШИЛИ!

ПОСЛЕ
ТРИ
ДАНА...

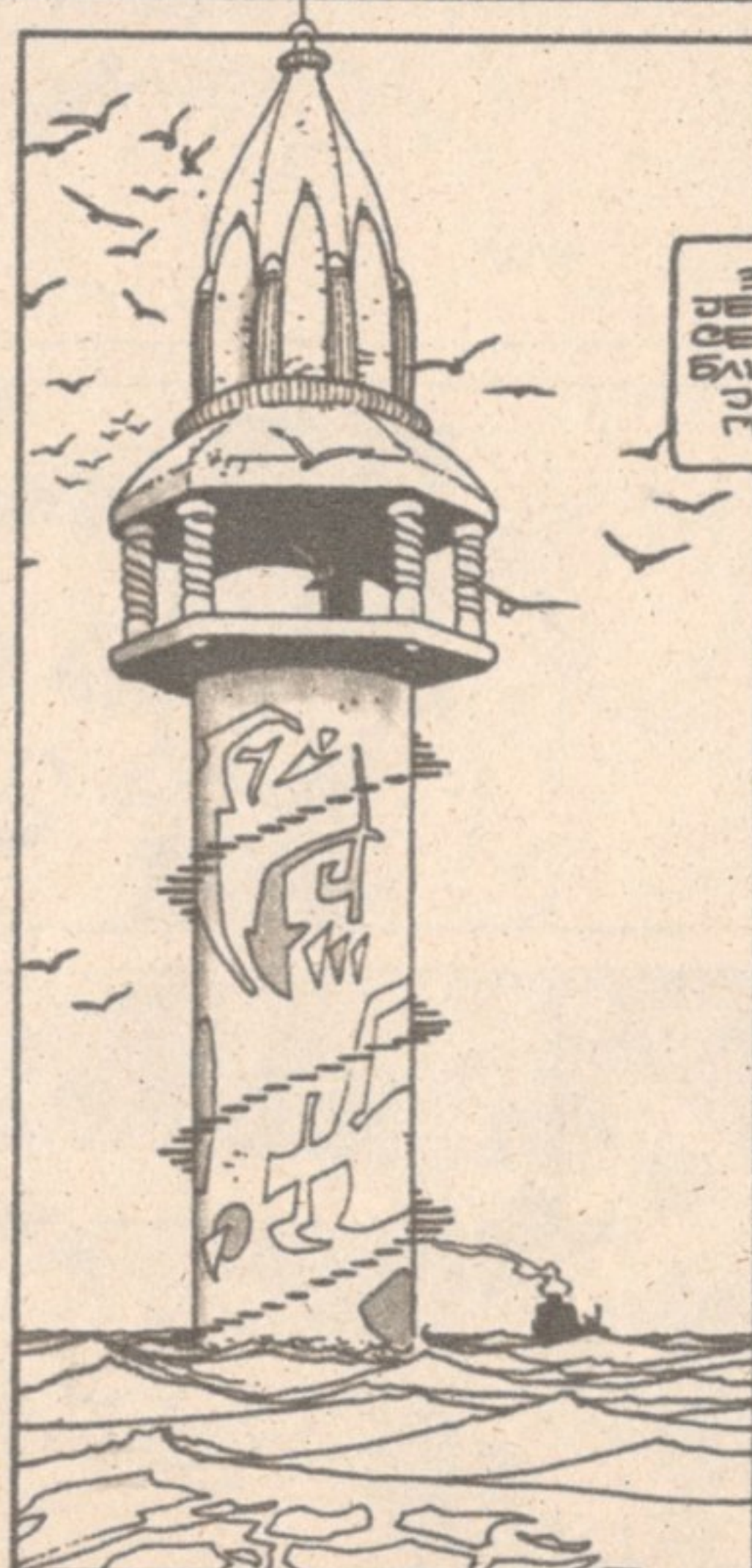
ТАМО ЈЕ!
МОЛИМ ТЕ
ДА МЕ НЕ-
КОЛИКО
САТИ ОСТА-
ВИШ САМОГ,
РИВА!

ШТА ИМА
ТАМО?
ТО МЕСТО
ЧАК НИЈЕ
НИ НА
КАРТАМА
ОЗНА-
ЧЕНО!
ОСИМ
АКО ТО
НИЈЕ...

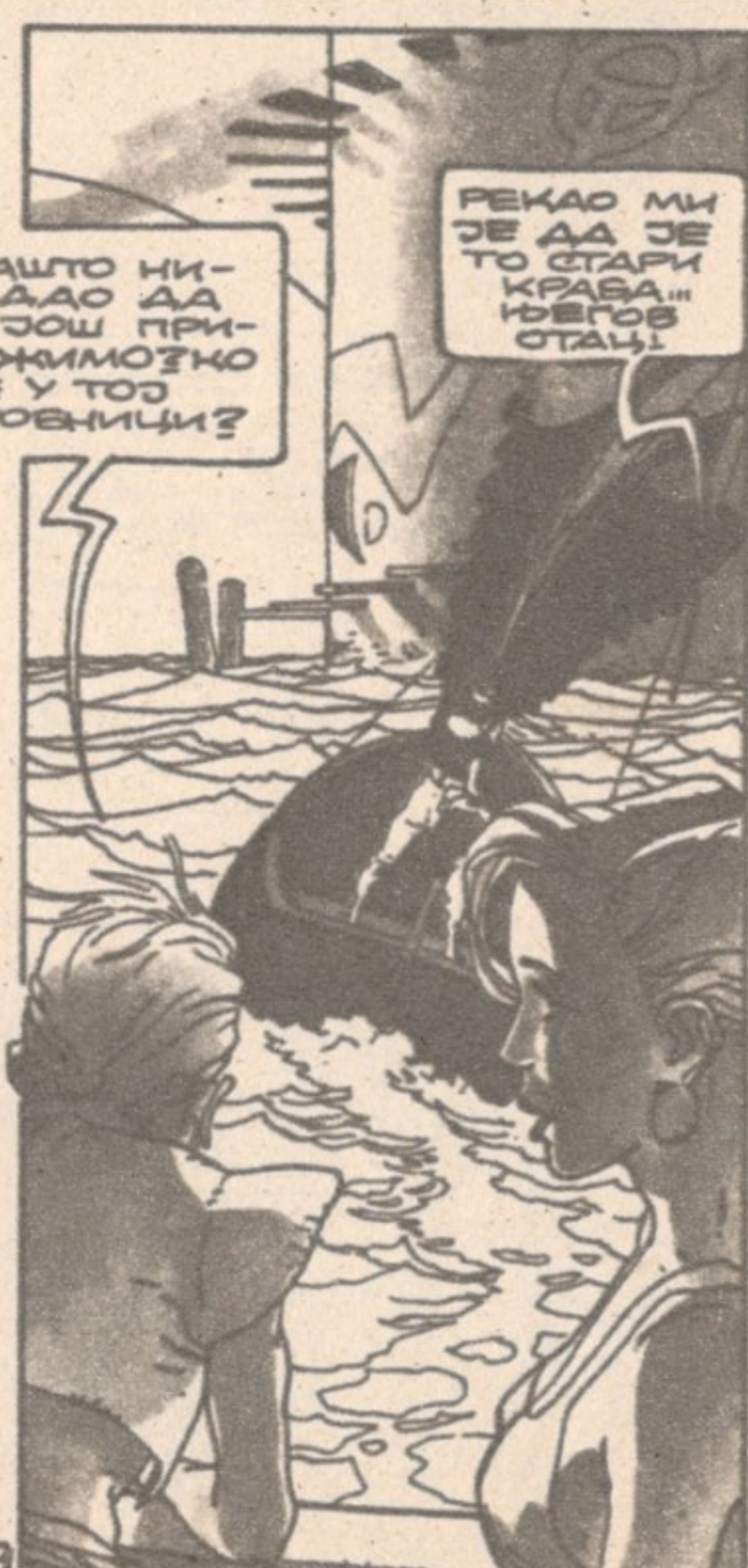
ДА, СВАКАКО! ЧИМ
ХРАМ НИЈЕ ОЗНА-
ЧЕН, У ПИТАЊУ ЈЕ
ГРОВНИЦА! ОНЕ
СЕ НЕ ОБЕЛЕ-
ЖАВАЈУ!

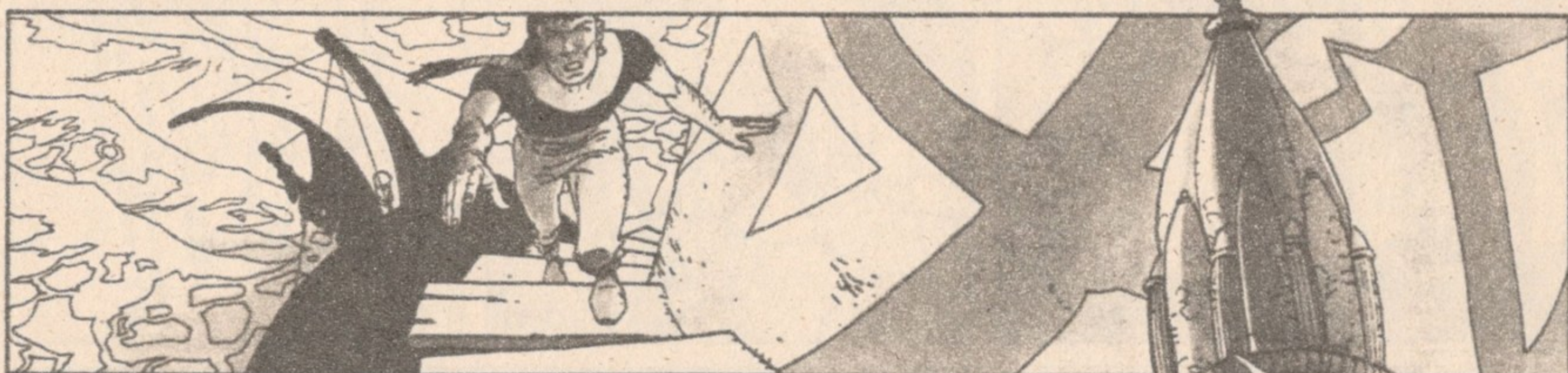
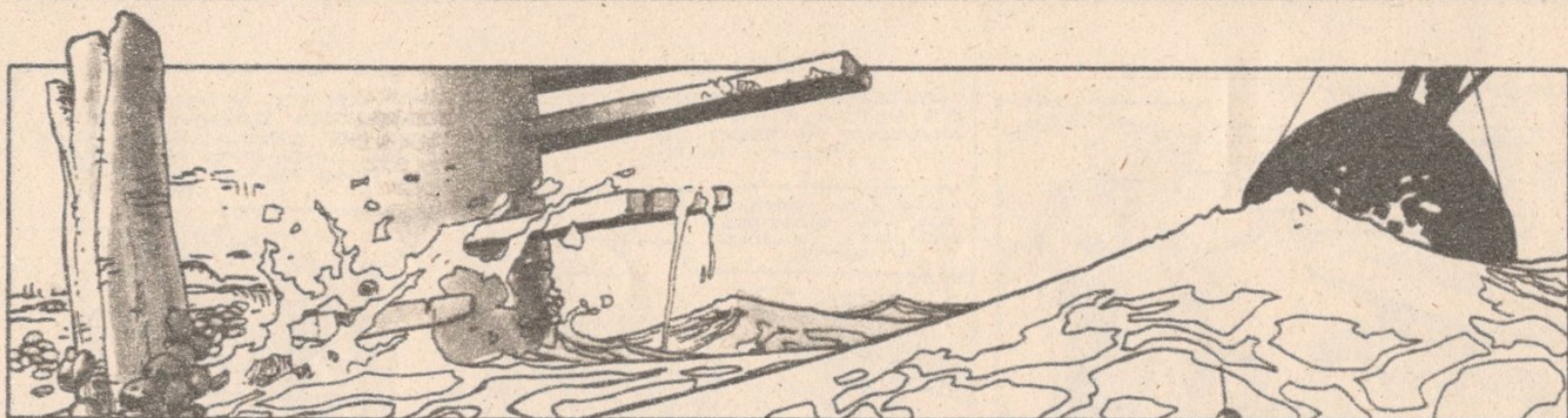
ЗНАЧИ,
У ПИТАЊУ
ЈЕ ГРОВ-
НИЦА!

ЗАШТО НИ-
ЈЕ ДАО ДА
СЕ ЈОШ ПРИ-
БЛИЖИМОЗКО
ЈЕ У ТОЈ
ГРОВНИЦИ?

РЕКАО МИ
ЈЕ ДА ЈЕ
ТО СТАРИ
КРАВА...
ЊЕГОВ
ОТАЦ!

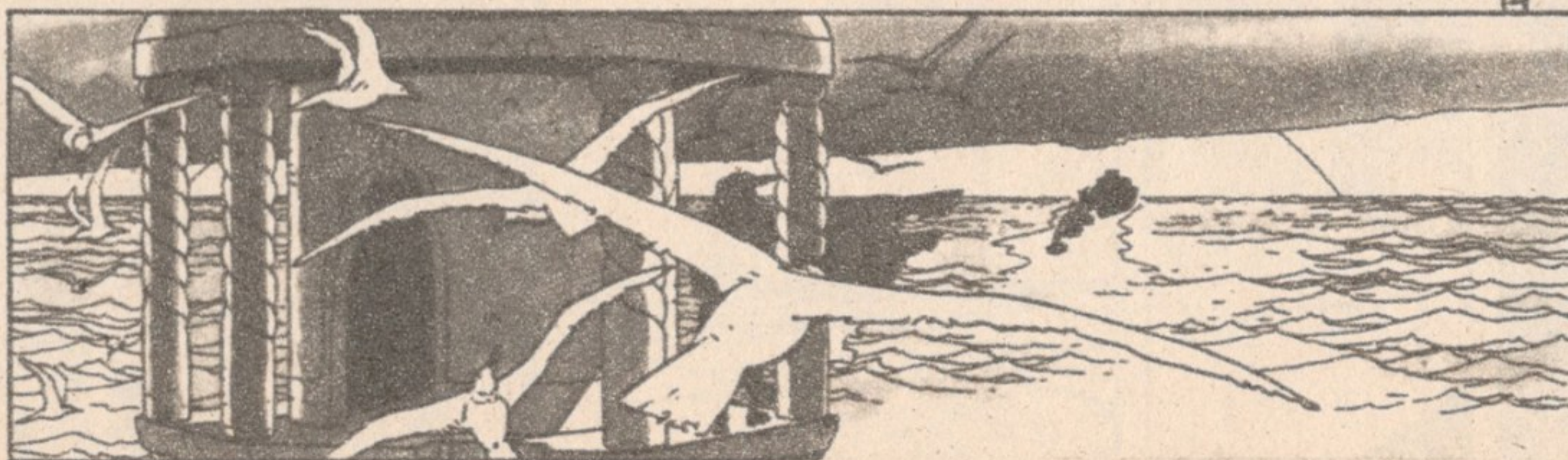
РИВА,
ТРИТОНА МУ!
ЛАСТ НИЈЕ
САМ У ГРОБ-
НИЦИ!

ПРИВИЉАТИ
СЕ, МАЛИСЕ!

ЛАСТ ЈЕ
ВИШЕ ОД
ДВА САТА
ОСТАО У ГРОБ-
НИЦИ СВОГ
ОЦА. КАД СЕ
ВРАТИО,
СУНЦЕ ЈЕ
ВЕЋ ЗА-
ЛАЗИЛО...

МНОГО СИ ГА ВО-
ЛЕО! МАЛИСУ СЕ
УЧИНИЛО КАО ДА
ЈЕ НЕКО С ТОБОМ!

МАЛИС ИМА БУД-
У МАШТУ! У ТОЈ
ГРОБНИЦИ СУ СА-
ДА САМО УСПО-
МЕНЕ!

УСПОМЕНЕ КОЈЕ
НЕ МОГУ УМРЕТИ,
САКРИВЕНЕ У ДУБИ-
НИ ГРОБНИЦЕ!
РИВА ЈЕ ЛАГАЛА.
И ЊОЈ СЕ УЧИНИ-
ЛО ДА У МАЛОМ
ХРАМУ ВИДИ СИ-
ЛУЕТУ СТАРЦА.
АЛИ, БИЛО ЈЕ ТО-
ЛИКО ГЛЕБОВА
КОЈИ СУ ЈОШ КВА-
РИЛИ ВИДИК. А
МОЖДА ЈЕ САМО
УМИСЛИЛА ЊЕГОВО
ПРИСУСТВО ПОД
УТИЦАЈЕМ НОЋНИХ
СЕНКИ...

КРАЈ

БУКВАЛНО СХВАЋЕНО

Једног јутра у Њуингтону, у америчкој савезној држави Конектикату, неки веома гладан и не баш трезан возач буквално је схватио назив ресторана у коме аутомобилисти могу да буду услужени не напуштајући кола. Ресторан се звао „Сезаме, отвори се“ и возач је натерао своја кола право – кроз излог. Када је полиција стигла, он је управо у кухињи поручивао свој доручак.

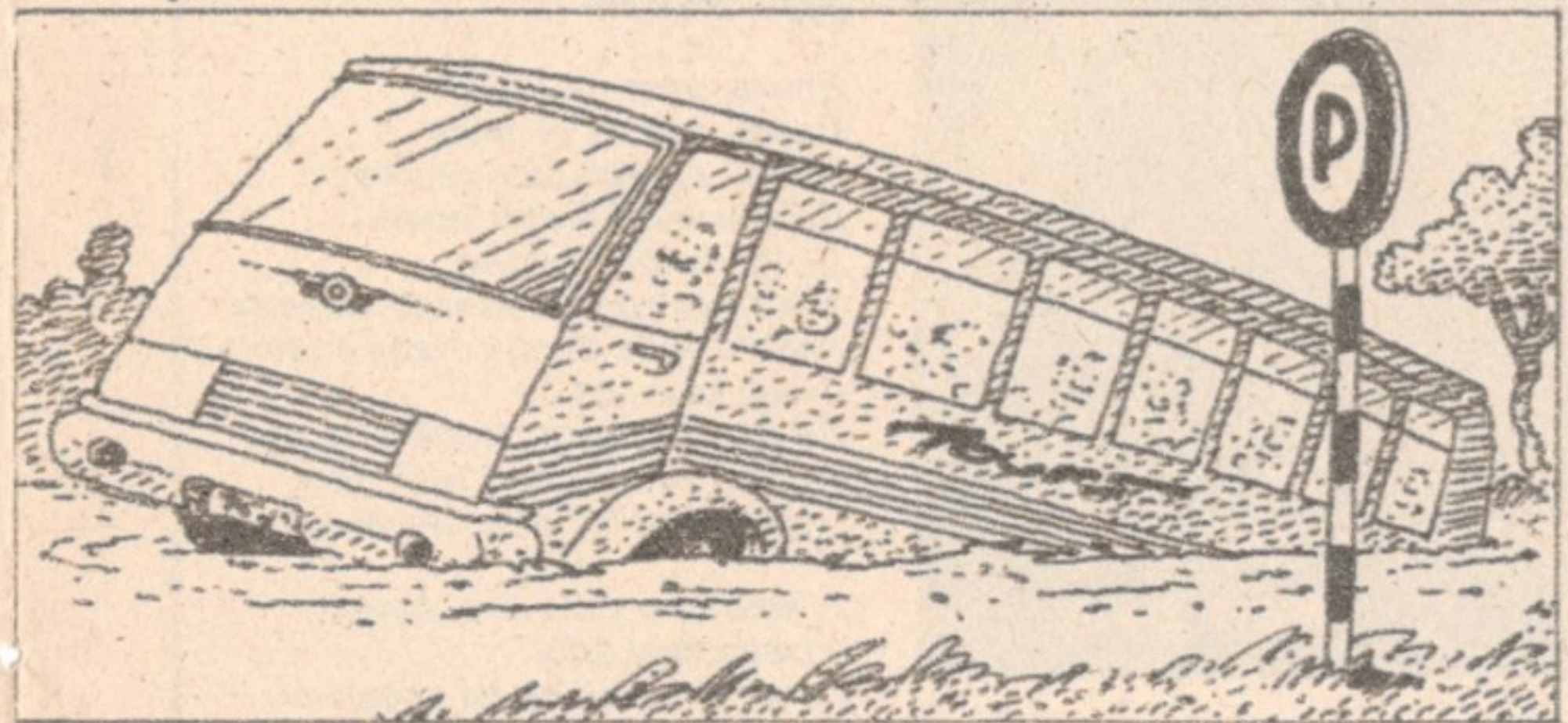
НЕСРЕЋАН

Новопечени репортер једног уредника свој први задатак: доћи до једног друштва за осигурање. На задатак одвезао редакцију на забрањеном месту, направио осигуравајућег друштва управу. Лицу места испресован у коцки.

ИЗМЕЂУ НЕ

Једном савесном полицајцу човека који чучи на врху Менхетна малтене смртној опасности, пошто за кога је веровао да намери да се самоубије. Једва дишући од замора – и обзира:

- Зашто, пријатељу, чучите?
- По службеној дужности – инспектор дирекције за одржавање путева.

ЗАНОСНИ МИР

Који то мириси пробуде у вас? Све зависи од тога колико имате интереса истраживању Алена Хирша, некако чикашке фондације која се бави истраживањем укуса, људи рођени пре тридесет година са природним мирисом – а шта је са особама рођеним и данас? Да ли им је детињство „мири“ – пластику, гуму, бензин, нафту.

- Људи и несвесно настоје да се ослободе мириса из детињства, који ће им највише пријати – и који су највише присутни у њиховом животу.

ПРИЈАТАН

Двадесет осам чланова једног друштва (пољско-америчког мршављења кренуло је аутобусом да се ужива у природи, али од лепе природе још није на миру презалогало, аутобус је превучено дебелим слојем снега, не напуштајући возило, уместо да се до осовина потону у асфалт.

НЕБУ ПОД

Када је у граду Вентури, у Калифорнији, уочи уличне параде један од студената у свом уметничком заносу бацио гранату, у читавој четврти наступио је хаос. Највише, погодила је једна висока зграда, 4.000 волти. Дошло је до кратког споја, је нестало светлости по улицама, а радиопријемници и рад градске радио-станице су прекинути.

ТРАЖИЛИ
СТЕ
ПЕСМУ

ПОШТА

Х

И

Т

✉ Драги Забавниче,
У нашем граду је вео-
ма популарна група „Е.Т.“ и
пјесма „Тек је 12 сати“, међу-

тим, ми не знамо много о њој
и зато питамо тебе колико
плоча су до сада објавили и
да ли им је ова пјесма најве-
ћи хит?

Стефани, Каролина
и Таида
из Подгорице

„Е.Т.“ (или „Електро тим“) је загребачки састав диско оријентације који се појавио пре, отприлике, три године и досад су објавили један албум и један макси сингл на коме се налази и пјесма коју спомињете а која је уједно њихов највећи хит. Иначе, многи мисле да је то обрада пјесме „Тек је седам сати“ ријечког састава „Денис и Денис“ која се појавила на њиховом албуму „Чувај се“ из 1984. године, међутим, реч је о различитим пјесмама.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Ја сам мршава и голицљива.“
Кејт Буш

ДРАГА

Драга, опет сам ту
Драга, где си то била
Драга, вратио сам се опет
Долазим до твојих врата
Да те поново видим
Али тамо где си некада живела
уместо тебе био је стари човек
Питао сам где си
Он рече: она се преселила
Видиш, имам само њен број
Боље питај њу а не мене

И тако сам узео слушалицу
позвао твој број
Помећи се да ли да прекинем
везу или говорим
А онда је глас, који сам једном
знао, одговорио
Својом слатком бојом
Она рече хало и заћута
Пре но што сам ја проговорио

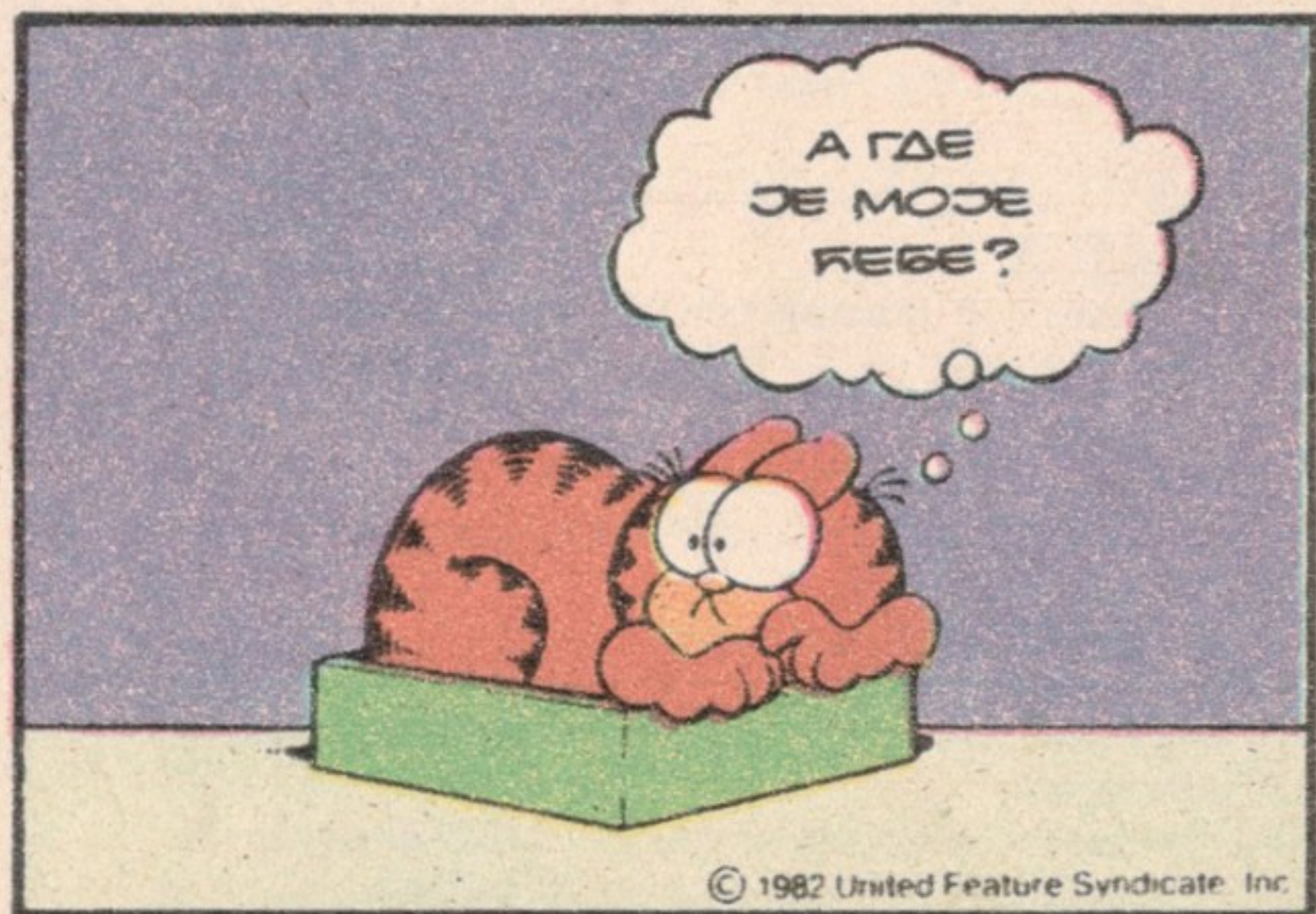
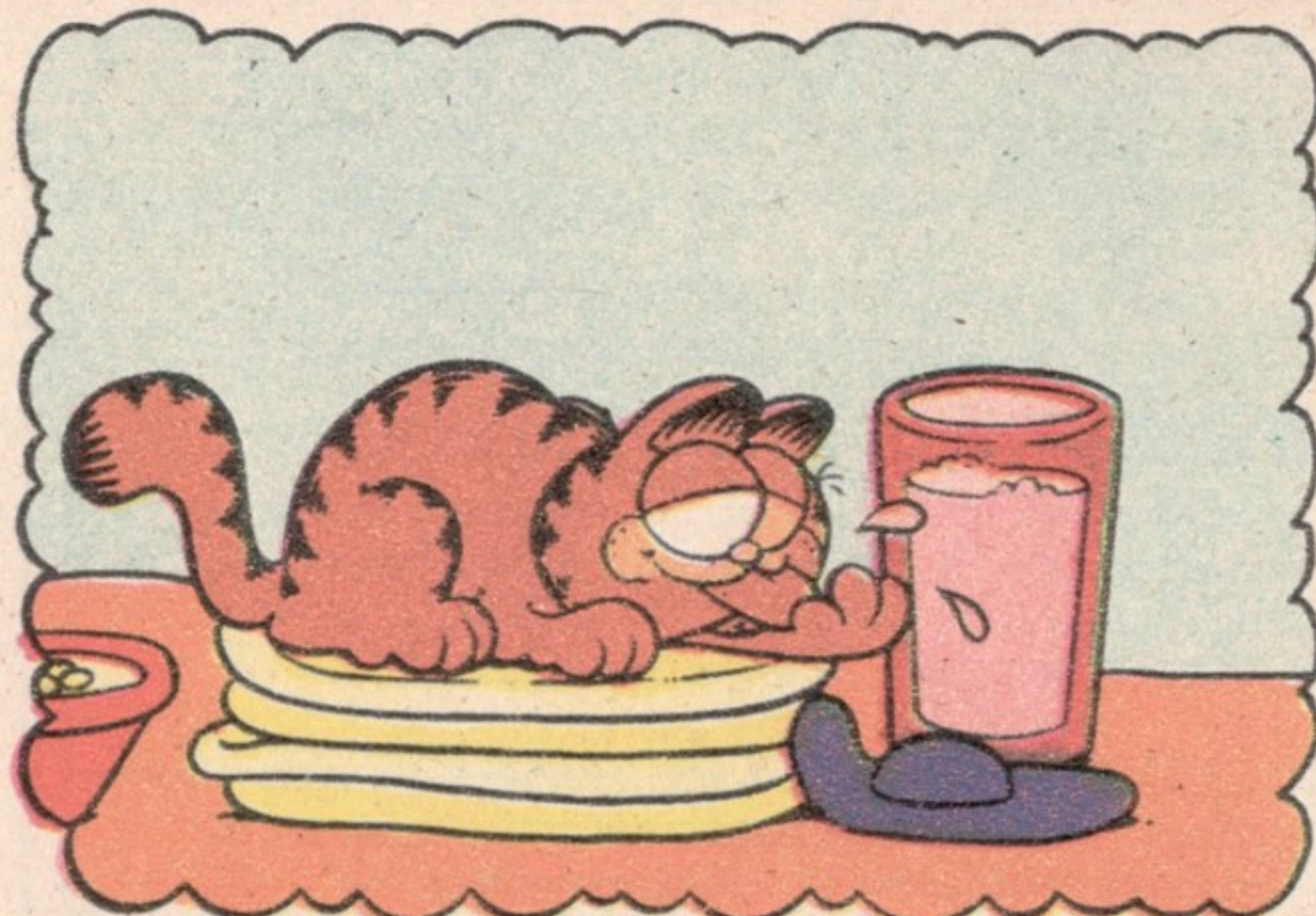
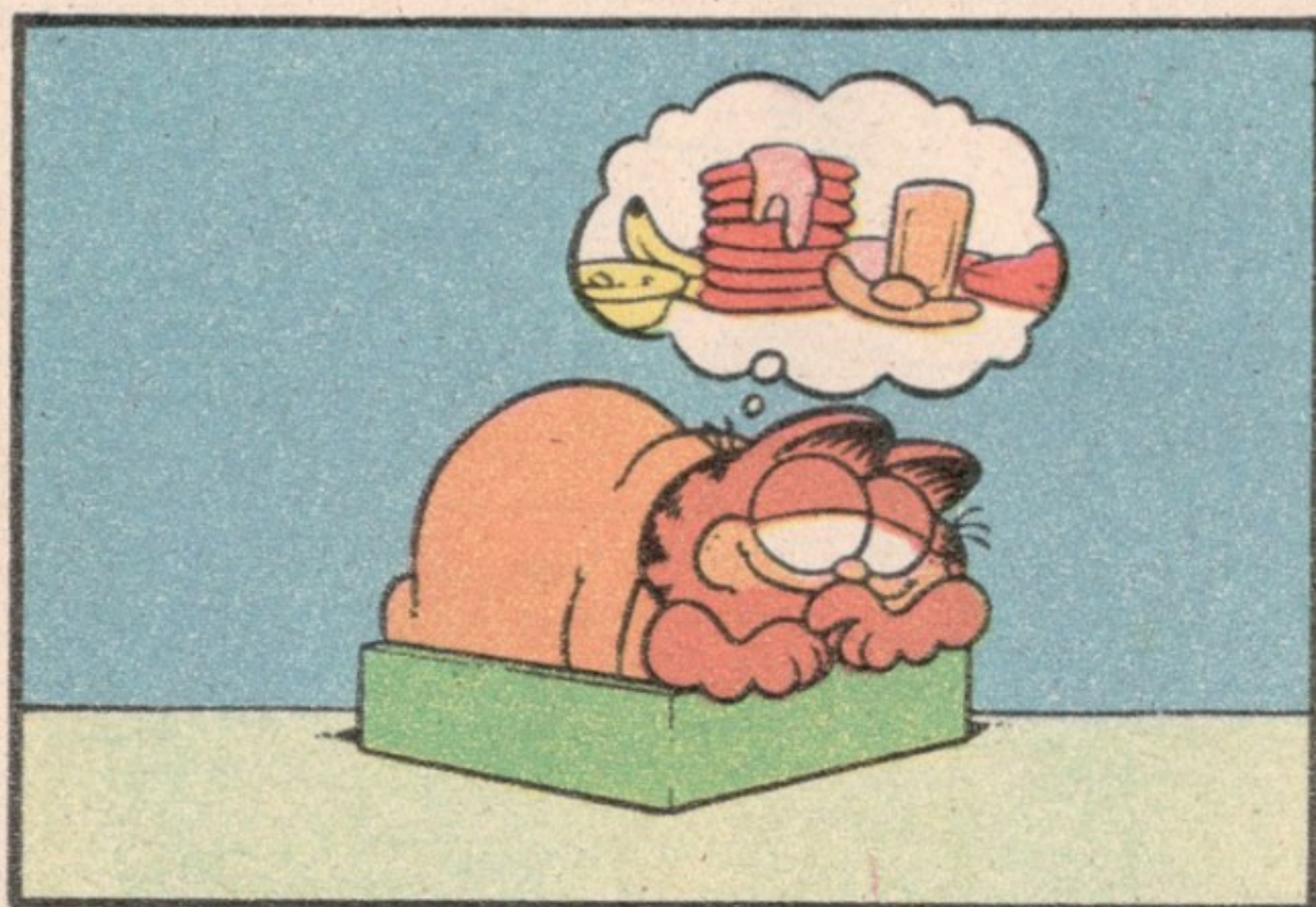
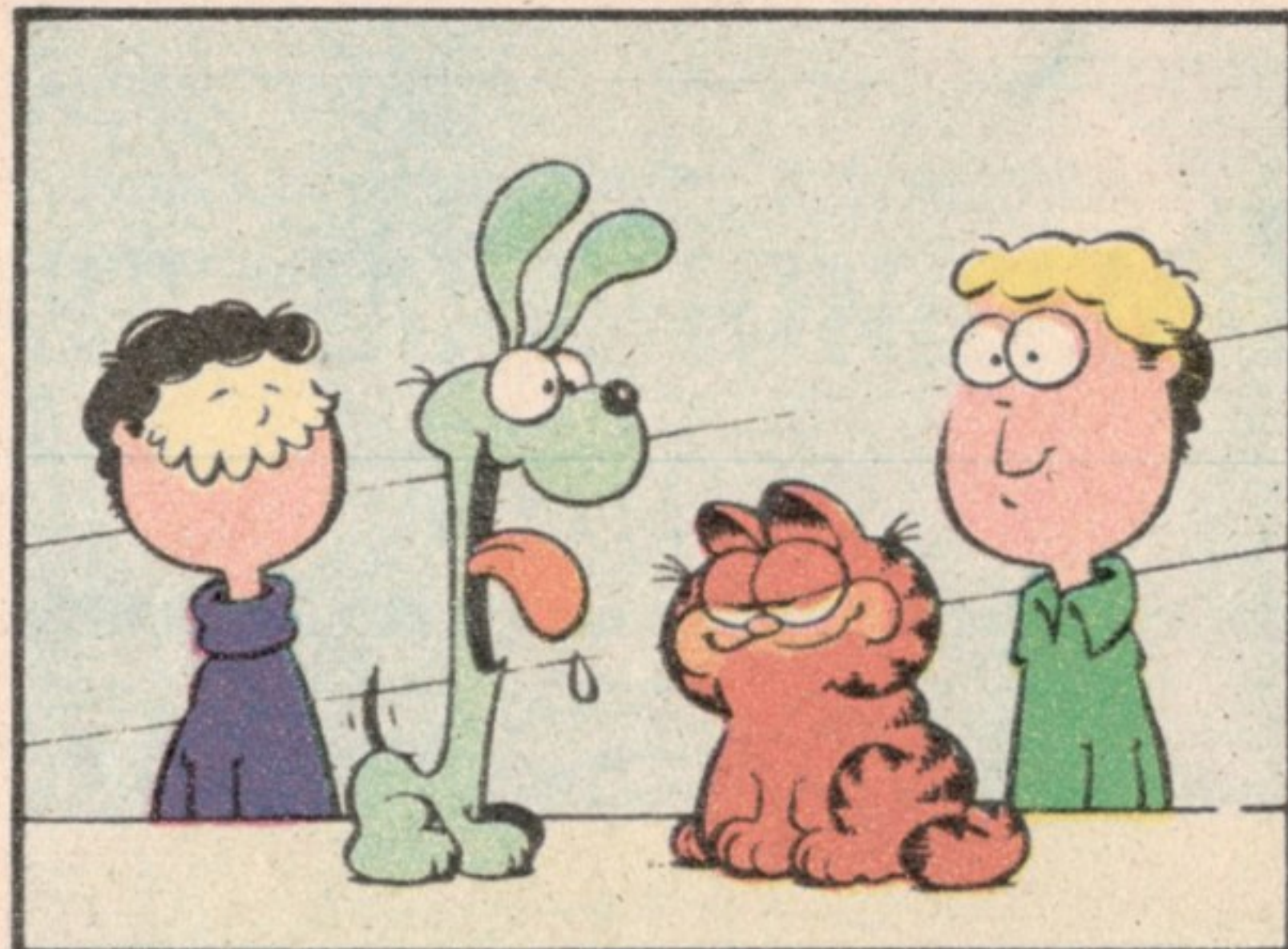
Драга, опет сам ту
Кажем ти, опет сам ту
Где си то била
Драга, вратио сам се опет
Кажем ти, вратио сам се опет
Где си то била
Глас си контролисала добро
Осетио сам и мало суза
Али, где си сада
Хоћеш ли ми већ једном рећи
Откри бар град
И стижем одмах
Тако пуно тога имам да ти
причам
О томе где сам све био
Лутајући твојим путевима

Не могу да задржим осећања
Док пред твојим вратима стојим
Јављаш се слатким гласом
Кажеш хало и заћутиш
пре но што ја проговорим
Кад си погледала у страну,
Видех лице иза тебе
Дечака на твојим вратима
И кад сам опет погледао, видех
лице му је сијало
Имао је моје очи, мој осмех

Драга, молим те, прими ме
поново
Драга, молим те, загрли ме
чврсто као некад

By Jim Davis

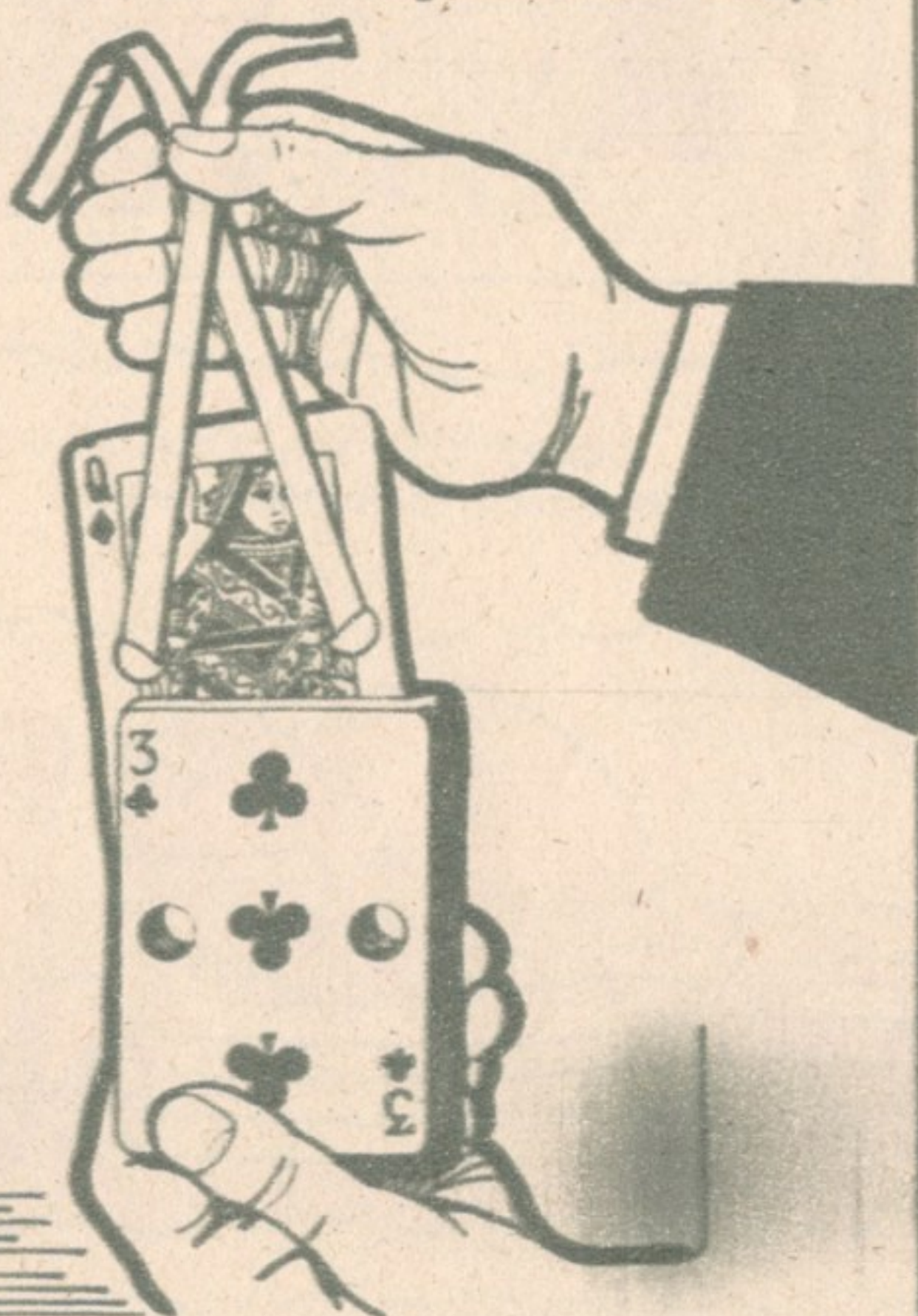
ГАРФИЛД

НОВО!

Кроз игру и забаву научите највеће МАЂИОНИЧАРСКЕ ТАЈНЕ

свих времена! Успех загарантован 100%

1. МАЂИОНИЧАРСКЕ КАРТЕ

Предивних 25 трикова од којих гледаоцима застаје дах.
Постаћете прави мађионичар. То може свако!
32 карте + објашњење је 15 ДМ у динарима.

2. ПРАКТИЧНИ КУРС ХИПНОЗЕ (ИП ДЕО)

Једноставне вежбе прилагођене сваком за брзо и лако учење. Ово је сасвим нешто ново на нашем тржишту.
Цена комплекта је 10 ДМ у динарима.

3. ОДУШЕВИТЕ СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ

Преко 60 изабраних мађионичарских трикова са којима ћете забављати своје пријатеље. Уз приручник телепатске картице за читање мисли и сликовница са канапима.
Цена је 10 ДМ у динарима.

4. КОМПЛЕТ МАЂИОНИЧАРСКИХ КЊИГА

Пет књига + поклон три симпатична реквизита.
Цена са попустом од 50% је 25 ДМ у динарима.

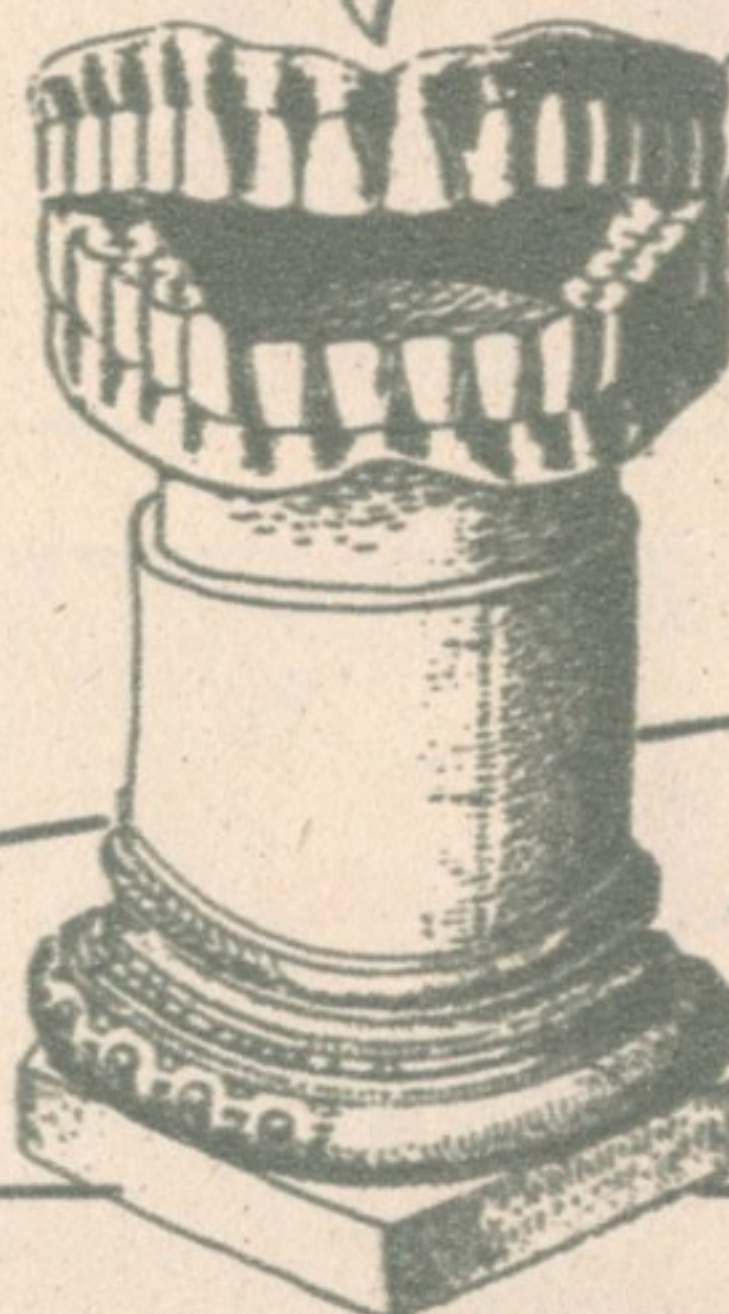
5. КОМПЛЕТ БРОШУРА

Пет кратких брошура изабраних мађионичарских трикова.
Цена је 10 ДМ у динарима.

Наручите писмом или телефоном. Купац плаћа поштарину.

Адреса: INTERCOM, п. факс 6 - 11090 Београд 75
Телефон: 011/592-683 од 8 до 20 часова.

РЕКЛИ СУ...

Среди своје мисли па ћеш
видети да немаш шта да
сређујеш.

Жорж Куртелин
француски хумориста
и сатиричар
(1858 - 1929)

У свом правом светлу гра-
дови се, попут мачака, пока-
зују тек током ноћи.

Руперт Брук
енглески књижевник
(1887-1915)

Ако не закључаш капију, и
свеце можеш да доведеш у
искушење.

Мольер
француски књижевник и
глумица
(1622 - 1673)

Требало би да сваки човек
ногама буде везан за своју
домовину, али да зато очима
успе да истражи читав свет.

Џорџ Сантајана
северноамерички филозоф
(1863-1952)

Човек постаје паметнији ви-
ше од туђе глупости него од
своје памети.

Сенека
римски филозоф
(3 - 65)

Пуну чашу треба пажљиво
носити.

Енглеска пословица

Ја сам увек волела да ки-
вни никог нити. То је мелем
којим се премажем да бих
се сачувала од налета ре-
дозналаца.

Грета Гарбо
америчка филмска глумица
(1906 - 1990)

Волт Дизни био је у пред-
ности у односу на остале ре-
дитеље. Уколико му се неки
гумац не би допао, он би га
једноставно - поцепао.

Алфред Хичкок
америчко-британски
филмски режисер
(1899 -)

Кад год можеш - смеј се!
То је најјефтинији лек.

Љорд Бајрон
енглески књижевник
(1788-1824)

Сваком је псу његов госпо-
дар Напстеон. Отуда и толика
популарност паса.

Олдос Хаксли
енглески књижевник
(1894-1963)

Нисам баш најбоље иско-
ристио своје време.

Леонардо да Винчи
италијански сликар, вајар,
архитекта, проналазач,
научник, мислилац
(1452-1519)

Лудило је ретко код поједи-
наца. Зато је међу групама,
партијама, нацијама, лудило
готово правило.

Фридрих Нице
немачки филозоф
(1844-1900)

Уврнути квиз

ТРИ РОЂЕНА БРАТА

Лебрен, Леблан и Леноар су тројке рођене истог дана. Ако је Лебрен прекјуче имао четрдесет година и ако ће Леблан следеће године имати четрдесет и три, колико година има Леноар? Уколико нисте сигурни, погледајте на странама Мале поште.

Крими квиз

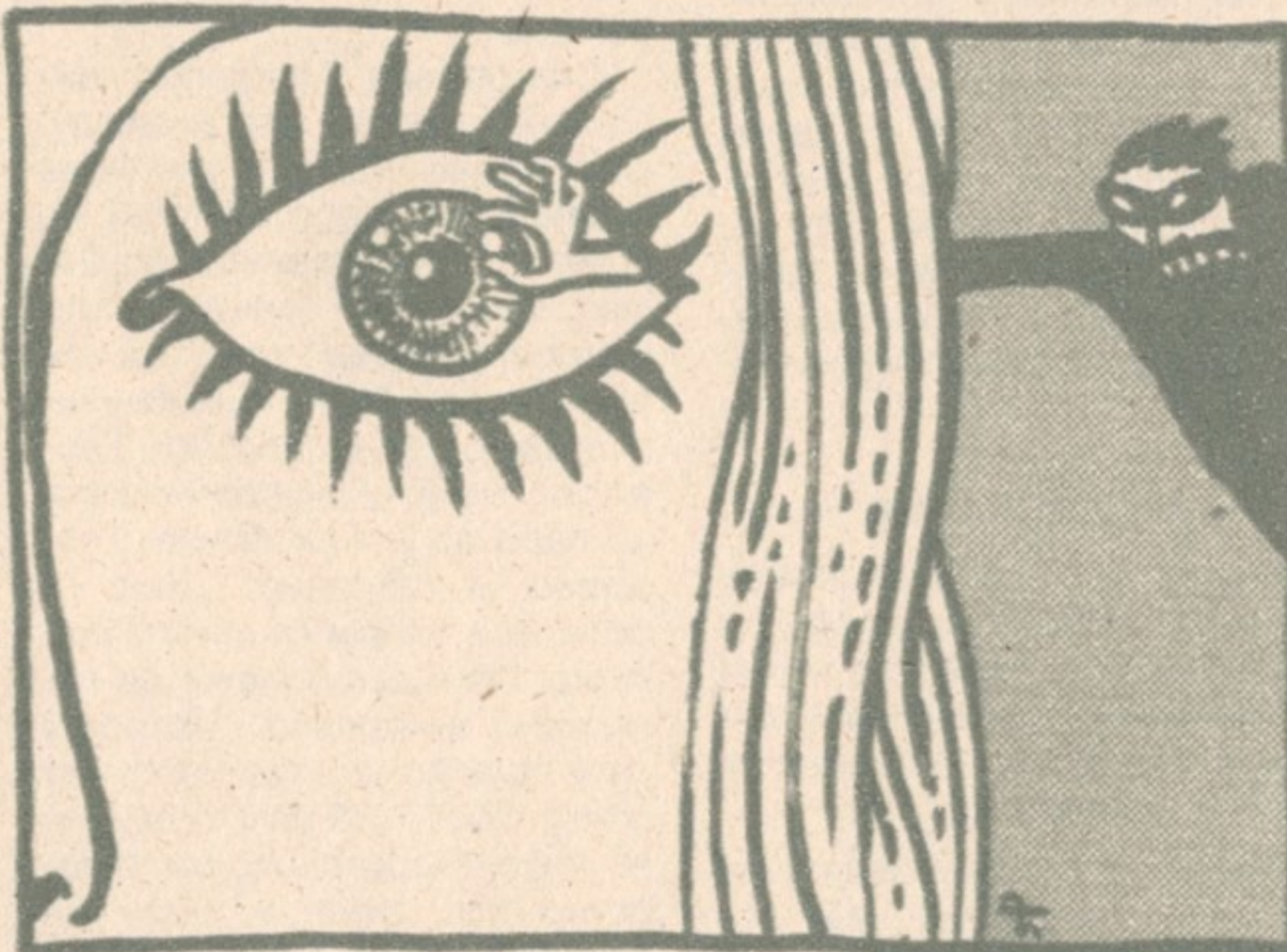
Инспектор Фавел кренуо је ка великом хотелу на самој обали Медитерана. „Неће баш бити лако наћи лопова“, мрмљао је себи у браду. „Усред сезоне овде врви као у мравињаку и место је пуно оних који вребају прилику да нешто украду“.

Када је ушао у хол хотела дочекао га је службеник рецепције и одмах му казао да га Линет Кристијан, млада глумица, очекује у својој соби. Док се пео на трећи спрат на ступеницама је срео непознатог човека забринутог израза лица са великом кожном торбом у руци. „Ово је, нема сумње, агент осигуравајућег друштва“, помислио је инспектор Фавел и онда покуцао на врата собе број 304.

Отворила му је уплахирана млада жена. Још није успела да се прибере од претходне вечери када су јој лопови упали у собу и покрали сав накит.

— Управо сам се туширала — објаснила је Линет Кристијан

ПЉАЧКА

инспектору Фавелу — када сам из собе чула неке чудне шуме. Одмах сам бацила поглед на огледало које се налази на зиду поред каде и, како и сами можете да уочите, на њему се сасвим лепо види један део просторије.

Истог трена приметила сам да је накит нестао...

— Хоћете ли да ми покажете где сте се тачно налазили. Покушаћемо одмах да реконструишемо јучерашњи догађај — замолио је инспектор Линду Кристијан.

— Како да не — одговорила је Линда спремно, ушла је у каду и навукла завесу. — Видите, инспекторе, огледало се налази на око пола метра од мојих очију и кад мало померим завесу сасвим лепо могу да видим комоду у којој сам чувала накит.

— У сваком случају морам да закључим да је лопов био брз и спретан када је за минут-два успео да покупи сав накит и побегне.

— Грешите, инспекторе, то се ипак није догодило тако муњевитом брзином. Имао је на располагању више од два минута. Знате, ја уживам у дугом туширању под јаким млазом вруће воде. У кади проборавим бар пет минута јер је то добро за циркулацију и витку линију.

— У том случају — прекиде инспектор младу глумицу — било би вам боље да одмах заборавите ту причу о пљачки накита јер полиција не подноси да је неко вуче за нос. То би могло скупо да вас кошта.

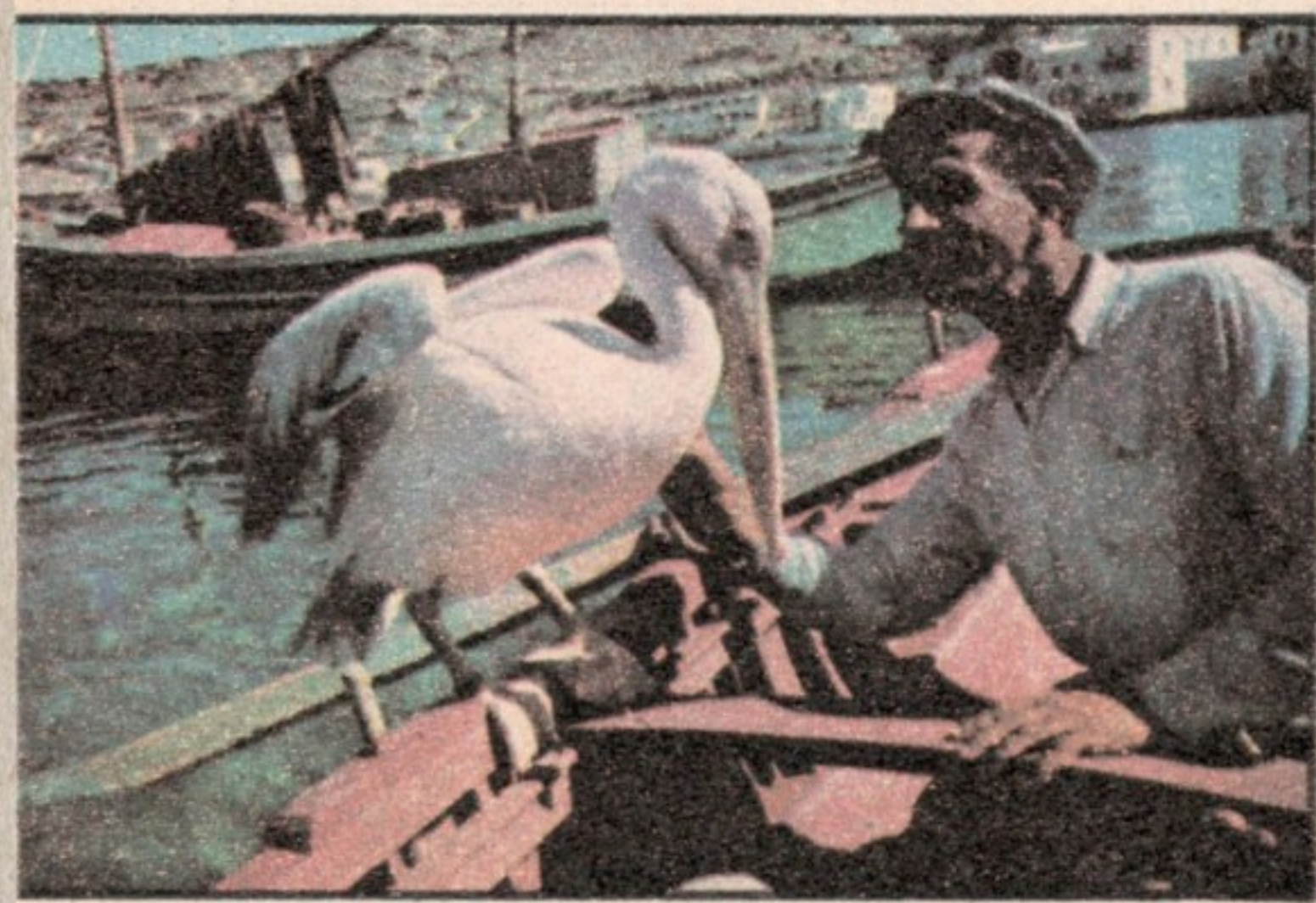
Како је инспектор Фавел закључио да се не ради о пљачки накита? Ако нисте сигурни, потражите одговор на странама Мале поште.

Илустровао Растко Ђирић

ЧУЛИ СТЕ ЗА ПЕЛИКАН(Е)СКИ РАТ?

ТРИ

НЕВЕЕСТЕ ЗА ЈЕДНОГ ПЕЛИКАНА

Петрос и чамџија Теодорос Кирандонис

Једног септембарског дана 1955. године велико јато пеликана летело је изнад Егејског мора селећи се са Балкана у Африку. На око 160 километара источно од Атине једна млада птица – нејака, с једном озлеђеном ногом и уморна – заостала је од јата. Дубоко испод ње налазило се једно острво. Скоро не машући крилима птица се спустила на њега, на један стеновит рт, да се ту одмори, можда и да угине.

И угинула би, јер тако изнемогла и рањена није могла да лови рибу, да се у близини није нашао један рибар који је узео у чамац и заједно с њом вратио се у луку. Око њих се одмах окупила гомила радозналих али добронамерних острвљана. Сви су се сложили кад је неко предложио:

– Однесимо је Теодоросу!

Назвао га је Петрос

Теодорос Кирандонис, бркат и крепак чамџија који је због храбрости показане у Другом светском рату добио два одликовања, био је познат као љубитељ животиња. У то време у његовој кућици, која се састојала само од собе и кухиње, уживало је уточиште неколико рањених шумских птица и мањих животиња, па чак и један дelfин-беба кога је он хранио на цуцлу. Теодорос је спремно прихватио и беспомоћног пеликана. Назвао га је Петрос у знак сећања и поштовања према Петросу Дракопулосу, патриоти и хероју с његовог родног острва кога су нацисти стрељали.

– Пет хиљада година код нас се ништа није догађало а онда је дошао наш пеликан – речи су једног острвљанина.

Петрос је заиста био њихов пеликан, љубимац читавог

Миконоса, нека врста маско-те. Није га неговао и хранио само Теодорос већ и сви острвљани. Пеликан се брзо опоравио: постао је чио, јак и – размажен. Родило се чак веровање да је велику птицу на Миконос послао лично бог Аполон да донесе благостање у то време сиромашном острву. Рибари су говорили да су њихове мреже сада пуније и да живот постаје лакши. И тако су сви били задовољни док...

Једног пролећа, за време сеобе птица селица из Африке према Балкану, Петрос је нестало. Одмах је дигнута узбуна. Телефонирали су на најближа острва Кикладског архипелага. Убрзо је на Миконос стигао одговор који је дочекан са одушевљењем: Петрос је жив и здрав и налази се на острву Тиносу. А онда су на Миконосу побеснели: Тинос одбија да га врати! Тако је почео мали рат о коме се ускоро причало по целој Грчкој. Назвали су га чак Пеликан(е)ским ратом јер се савременицима учинио готово исто толико важан као некад старим Грцима Пелепоне-ски.

Мудри судија

Најзад су се становници Миконоса обратили префекту Кикладских острва под чијом су јурисдикцијом и Миконос и Тинос. Његова екселенција саслушао је обе стране.

Представници Тиноса су говорили: „Ова птица није домаћа, питома, већ је дивља селица, слободна да иде куда жели. Очигледно је да јој се Миконос није свиђао – сувише смо учинили да бисмо помињали разлоге. Пеликан је дошао код нас по својој слободној вољи, да потражи уточиште.

Са Миконоса су одговарали: „Каква глупост! Ми смо спасли Петроса, хранили га, бринули о њему као о својој рођеној деци. Он је млада птица, лако се збуни. Петрос је једноставно за време лета изгубио оријентацију или, што је још вероватније, јак ветар однео га је до Тиноса, против његове воље. Тако нам Зевса, он је наш!

Префект је мудро погладио бркове пре но што је пресудио: „Птица припада Миконосу. Нека се полиција са Тиноса побрине да им се врати.”

Петрос се вратио на Миконос уз велико славље. Сви, дословно сви из Миконоса (3.600 становника) оставили су посао да би се слегли у пристаниште. Звонила су сва црквена звона. Чим је с брода спуштен мост, ставили су на њега Петроса и лако га гурнули: он је кренуо полако, као да је био свестан своје важности.

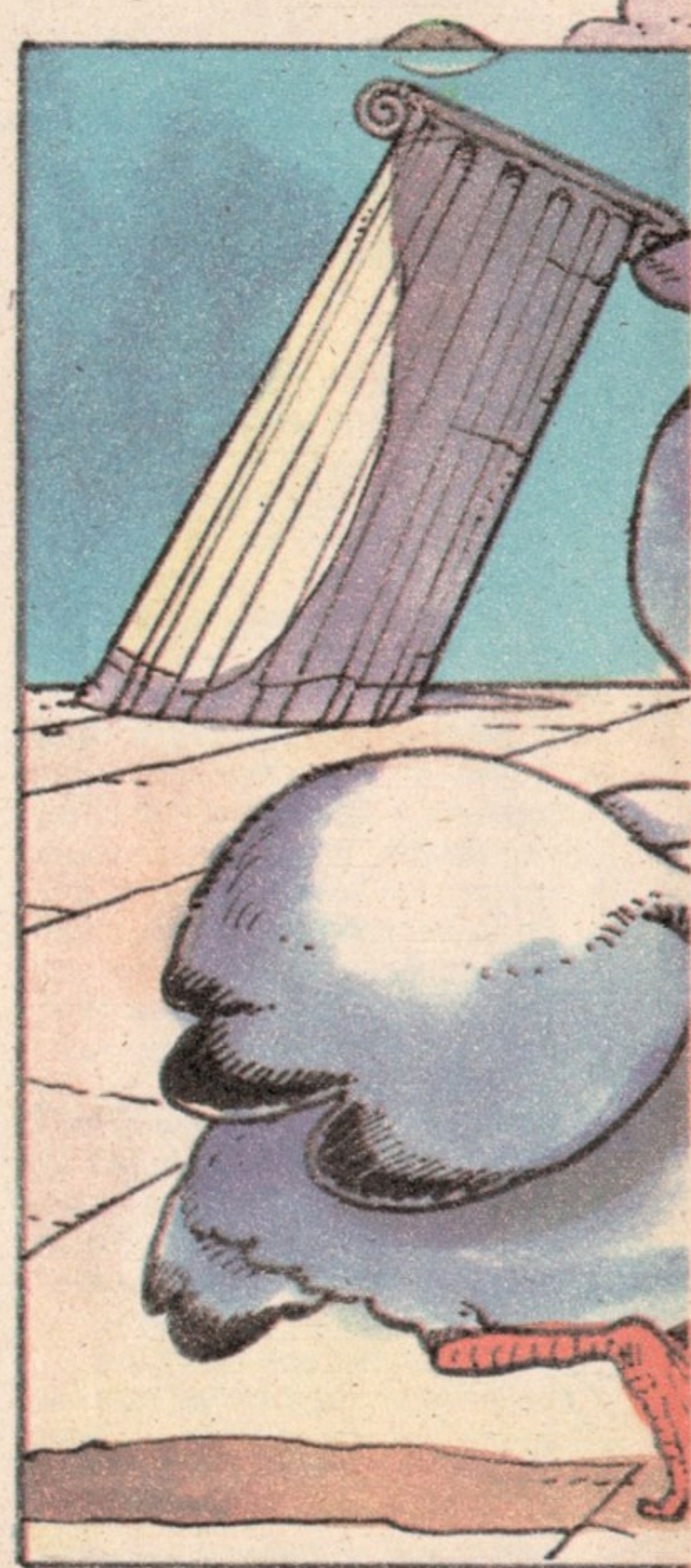
Становници Миконоса више нису хтели да ризикују. Око једне Петросове ноге ставили су сребрн прстен на коме је било угравирано „Димос Микониос” (општина Миконоса). Поред тога, да би био сигуран да му пеликан никад више неће одлетети, Теодорос му је ишчупао неколико пера из једног крила. Теодорос је објаснио: „Није га болело и нисам га много оштетио. Он и даље може да лети, само не далеко”. Петрос у лету пружао је отад необичну слику. Због тога што су му нека пера недостајала, он је по-сртао као пијан и брзо би плуснуо на земљу или у воду.

Петрос је у прво време био познат само на Миконосу, затим због „рата” вођеног око њега, и у Грчкој, да би се најзад о њему чуло и у свету. Једне јулске вечери 1961. године, пред једним друштвом окупљеним у лучкој кафани,

Теодорос је као и толико пута до тада причао о својој птици. „Петрос није срећан – рекао је на крају. – Избегава чак и мене, стоји сам на обали и гледа према пучини. Све ми се чини да му је потребна женка!”

Дочек уз ватромет

Игром случаја један од присутних био је представник америчке компаније „Мегкобер” из Хјустона, у Тексасу, која се на Миконосу снабде-

Није потрајало дуго а родило се веровање да је велику птицу на острво Миконос послао лично бог Аполон да донесе благостање у то време сиромашном острву. Рибари су тврдили да су им мреже сада пуније и да живот постаје лакши

вала баритом, минералом потребним за рад на нафтним бушотинама. Он се сетио да је потпредседник компаније, извесни господин Хоскинс, родом из Лујзијане која себе

с поносом назива „државом пеликана”. И тако је у ту америчку савезну државу стигла порука: „Нађите невесту за једног усамљеног грчког пеликана.”

Другог децембра 1961. године, после лета од 10.000 километара, на Миконос су у великим украшеним кавезима стигле две беле пеликанке, Алфонса и Омега. Њихов долазак био је празник за острво. Опет су звонила звона, а било је и ватромета.

На свадби се Петрос појавио с црвеном лептир-машном. Представник општине ставио је пеликанима на душу – све три птице стајале су у групи – да узајамно буду верни и прочитао телеграме пристигле од симпатизера широм Грчке са жељом за дуг живот и много малих пеликана. Нажалост, Алфонса, једна од птица из свадбеног трија, ускоро је угинула јер се била разболела још за време другог лета. Ни Омега се није осећала најбоље па су је однели ветеринару на једно од су-

седних острва. После неколико недеља опорављена се вратила на Миконос да би тамо затекла – ривалку.

Једна француска филмска екипа, која је дошла да сними филм о Миконосу и Петросу, такође му је довела невесту, Ирену, чије име на грчком значи „мир”. И тако, кад се Петрос нашао са две невесте, од стручњака за птице стигле су лоше вести: чак ни искусни орнитолози не могу да кажу да ли је један пеликан мужјак или женка. Поред тога, казали су, пеликани се скоро никад не паре кад нису у великом јату и кад су у близини људских насеља. А толике припреме и свадбене свечаности!

Он је главни

Теодорос је убрзо запазио да је Петрос, откако има друштво, много ведрији. У почет-

ку је, додуше, био љубоморан на дошљаке али је та фаза брзо прошла. Придошлице му никако нису могле бити супарници (или супарнице). На острву је Петрос био и остао ПЕЛИКАН, личност, главни на плажи, на улици, у луци. Иако су га увек добро хранили он је ипак често ишао од кафане до кафане жицарећи нешто за јело. Залазио је у рибарни-

цу и у касапнице, ишао по кућама. Његове посете радовале су домаћине јер се сматрало да он доноси срећу. Када је био жедан, Петрос је покушавао да отвори славину на чесми у луци. Никад му то није пошло „за кљуном“, али то и није било важно. Чим би неко спазио да Петрос кљуном гура славину, прилазио би чесми и отварао му је, а он би под млаз потурао свој отворени кљун.

Понекад би Петрос напрасно заволео каквог туристу или туристкињу. Тако је једном сву своју пажњу покљонио једној младој Енглескињи. Пратио ју је у стопу испуштајући своје одушевљено „аук, аук, аук“ и чим би она села узлетео би мало и спуштао јој се у крило. Тај знак пажње и нежности било је више него тешко подносити, и то у буквалном смислу, јер пеликани могу да буду тешки и по десет килограма. А Петрос никако није спадао у кржљаве.

Пеликани су велики пројдрљивци и мада су Петроса и његово друштво хранили и острвљани и туристи, општина Миконос разрежала је неку врсту пореза да би птице могле да се прехране. Тако је град Миконос постао вероватно једини град на свету, у Грчкој свакако, који је у свом буџету имао и ставку „храна за пеликане“.

За дуго сећање

Порески обвезници нису се бунили када је овај данак уведен јер „право је да Миконос храни Петроса пошто и Петрос помаже да се Миконос исхрани“, говорили су.

За туристички бум, који је забележен шездесетих година на острву, Миконос једним делом може да захвали и Петросу (Петеру, Питеру, Пјеру, Пјетру, Перици, Пеци, како су га називали туристи из разних земаља). Пораст броја туриста забележила су тада и остала Кикладска острва, али ниједно као Миконос.

У радњама на Миконосу већ после годину или две појавили су се бронзани медаљони, ситни предмети од керамике, осликане шкољке с Петросовим ликом који се такође може видети и на популарним вуненим торбама које се израђују на острву.

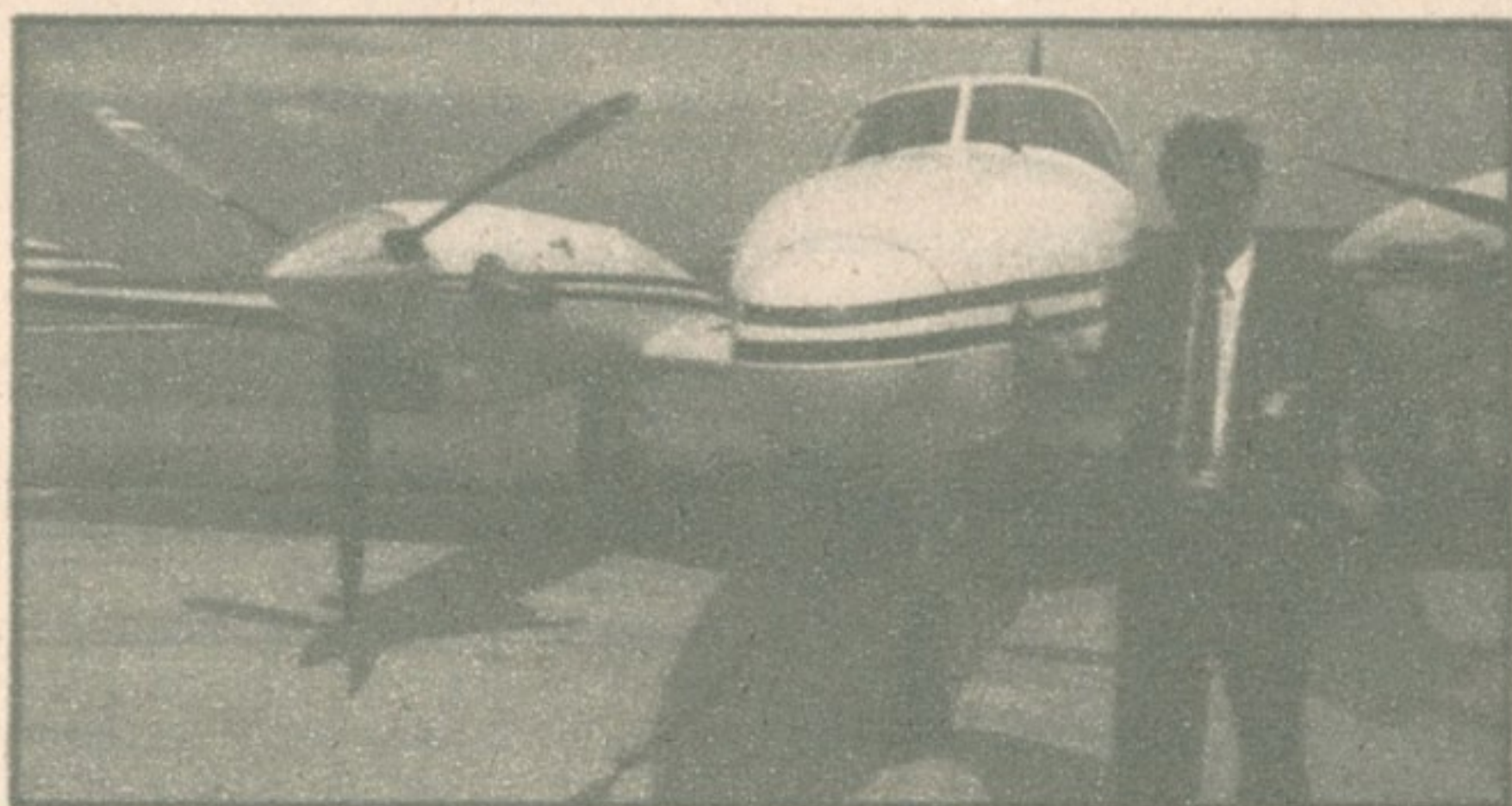
Петрос је до сада вероватно угинуо од старости (нисмо успели да проверимо) али легенда о њему живеће још дуго на Миконосу као што ће се још дуго продавати сувенири који ће подсећати на њега.

К. В.

У АВИОНУ
ИМА
ПИЛОТА

ВЕЖИТЕ СЕ, ПОЛЕЋЕМО

Оно што сте, рецимо, могли да видите у филму „Топ ган“, можете, бар накратко, да доживите у Пилотској академији у Вршцу

Инструктор летења спремно очекује питомце, можда будуће инструкторе...

Узбуђење достиже врхунац тамо где му је и место. Пистом су заурлали и зарулали небески јахачи. Један за другим су убрзо нестали тамо откуд Вршачки брег нетремице бди над овим

делом банатске равнице. Попут ситних беличастих тачкица.

Мада је овако сваког божеветног дана на аеродрому Пилотске академије у Вршцу, овог пута је изненађење потпуно. За копилотским коман-

дама седе – деца. Има, истина, и одраслих, чак и оних који су заборавили кад су добили први чек за пензију. Наравно, пилотира професионалац.

После двадесетак минута, летелице се враћају и с бетонске писте, прецицом, кроз

Муке једног диносауруса

КИЈАВИЦА

Шта је проузроковало смрт диносауруса? Да би одговорили на ово питање многи научници провели су бесане ноћи, али се до данас још нису сложили. Стога, не зна се поуздано како су и зашто диносауруси нестали са лица Земље, али зато засигурно може да се каже шта је усмртило једног од њих – малог аустралијског хипсилоподонтида.

Још 1989. године у часопису „Истраживања и студије“ („Research and Exploration“) објављено је да су истраживачи Д. Грос, Т. Рич и Патриша Вickers Рич на југоистоку Аустралије открили изузетно очуван скелет малог диносауруса. Остаци овог биљоједа величине кенгура посебно су значајни и занимљиви зато што спадају у малобројне пронађене на шестом континенту.

Хром и спор

Пре око 106 милиона година, у периоду креде (доба мезозоице), Аустралија се налазила много јужније него данас, веома близу Антарктика.

Примерак који је проучаван живео је, стога, у кругу Јужног пола између 70 и 85 степени јужне географске ширине. Била је то хладна област, али не тако као данас. То се може закључити из проучавања биљних фосила који указују да је просечна температура износила око 10° С.

Детаљној научној анализи подвргнуте су лева потколеница, бедрена и одскачна кост као и кости стопала. Брижљивим проучавањем костију овог диносауруса не само да је након 106 милиона година постављена тачна лекарска дијагноза о болестима „малог Аустралијанца“ већ је захваљујући њој створена слика о животу овог створења.

Промене на костима јасно указују да је он патио од хроничног остеомиелитиса (упала коштане сржи). Инфекција је толико узела маха да је довела до успореног раста леве потколенице, па је она за 27 милиметара била краћа од

Лекарска дијагноза која је забележила 106 милиона година открива да су диносауруси, као и ми, боловали од упала зглобова, костобоље, кварних зуба, прехладе

десне. Због тога је сироти диносаурус храмао на леву ногу и спорије се кретао од својих здравих сродника. Заостајање у расту потврдили су и рендгентски снимци који указују на лоше окоштавање то-

Пилот гомилу ствари не мора да зна, али ако не зна енглески ништа од летења: ово је кабинет где питомци усавршавају језик.

траву хитају ка стајанци. Крећу зачикавања јер неко је црвен попут булке, другом је крв побегла с лица, трећи мало тетурла додирнувши тврдо тло. Међутим, свима је заједничко једно – осмех.

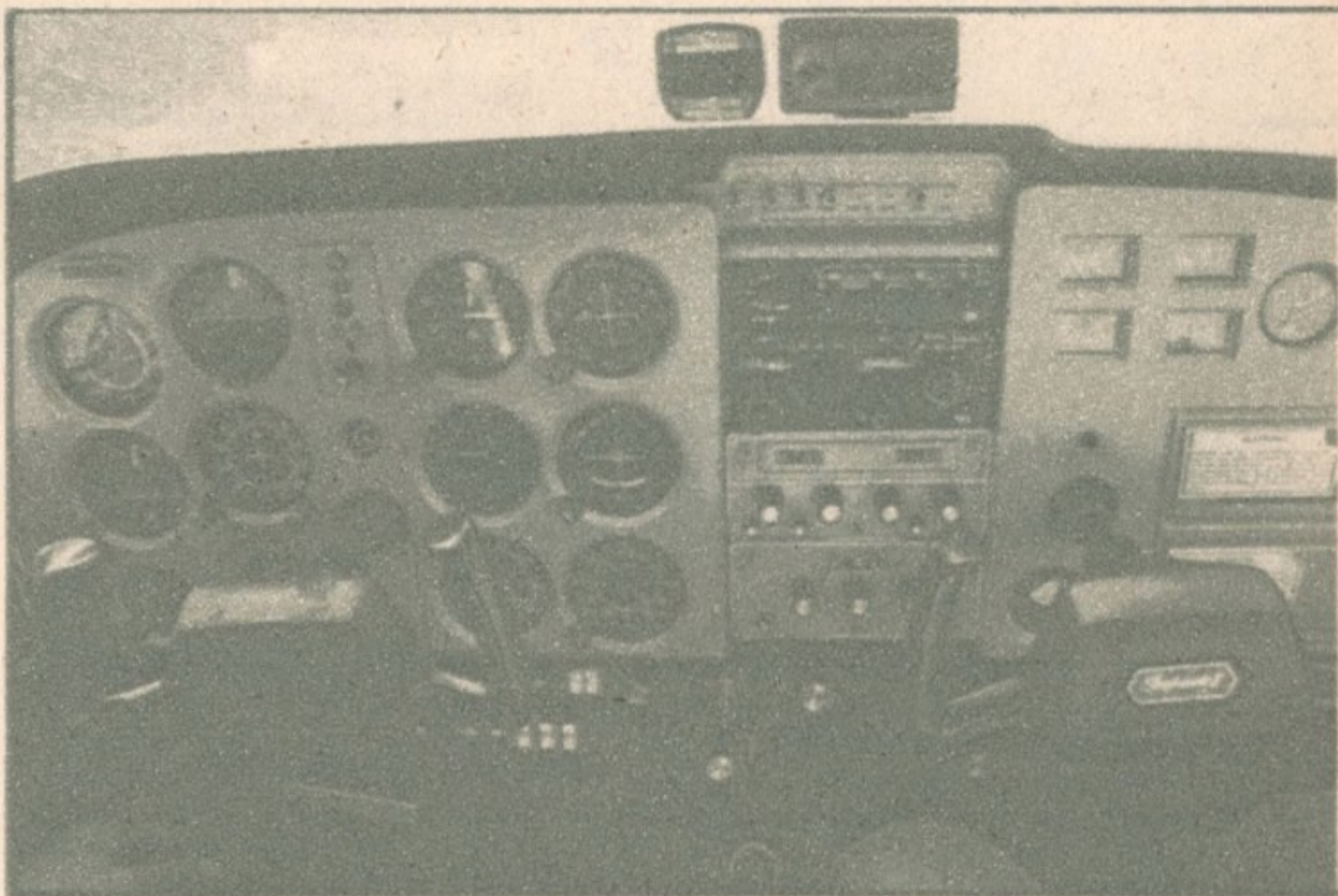
Тако, отприлике, изгледа завршни чин једне необичне акције коју је покренула Пилотска академија у Вршцу – у сарадњи са месном привредом – а под називом „Будите два дана питомац у Пилотској академији“.

Наравно, тешко је за два дана и бицикл научити поште – да возиш, те се подразумева да ова занимљива идеја има неки други циљ.

– Циљ који имамо је да за

два дана заинтересоване проведемо кроз целокупан програм обуке пилота – вели Александар Хаџијевић, директор Пилотске академије. – Да се упознају, онако с ногу, на брзину, шта је све неопходно да би неко сутра узјахао летелицу и постао професионални пилот. Дакле, пре свега популарисање авијације, али и нека врста најосновнијег образовања... Због чега да и ми не искористимо овакву школску установу која је до пре две године, пре него што је почело да се дешава ово са нама, спадала међу четири најбоље у Европи и покажемо шта имамо?

Од суботе изјутра, кад по-

Кокпит је мозак сваке летелице...

чиње ово необично школовање, па до недељног послеподнева испуњен је сваки тренутак. Обилазе се наставне просторије, уз помоћ инструктора питомац ће сести за команде авиона – наравно, оне који симулирају прави правцати лет – сазнаће шта све и како ваља учинити за припрему лета и летелице и, на крају, летети. Ноћење је у ЈАТ-овом хотелу уз пригодан

програм, уз обавезну позоришну представу и музику.

За крај податак који ће, верујемо, обрадовати наше читаоце: и они ће имати могућност да постану питомци ове Академије. О томе подробније у једном од наредних бројева.

П. Милатовић

Снимио: Зоран Кршљанин

ГРОЗНИЦА, ВРУЋИЦА...

Овај хипсилоподонтид живео је пре 106 милиона година.

ком читавог живота овог великог гмизавца. Међутим, до сада лабораторијске анализе још нису показале који су организми изазвали инфекцију. То је могла бити или нека гљивица или нека бактерија, а последице оба типа заразе веома су сличне. У сваком случају, ово откриће је значајно јер се ретко налазе неоштећени остаци диносауруса који су патили од обољења костију. Они су због смањења покретљивости, отежаног кретања и опште слабости били лак плен, па су њихови скелети обично раскомадани.

Вечити болесник

Додуше, и раније се на остацима хадросауруса и цератопсида наилазило на трагове заразног артритиса и хроничног остеомиелитиса као и на оштећење костију вилице због гнојних процеса на зубима. Али, за разлику од својих болесних рођака аустралиј-

ски хипсилоподонт успео је да савлада и преброди своју костобољу од које је, како се рачуна, боловао око пет година. Да би се излечио од досадне болке диносаурус је морао да повећа количину и квалитет хране, како чврсте тако и течне. Зато је морао да преваљује све веће раздаљине јер је сочног и укусног биља у његовој ближој околини бивало све мање. То га је све прилично исцрпљивало и он је, јадник, постајао све мршавији и мршавији. И тако, услед недостатка хране хроми диносаурус је постајао све измученији што је довело до опште слабости његовог организма. Сирото, измучено и мршаво створење најзад је постало подложно честим прехладама, горео је од температуре, грознице и боловао од упале плућа. Од ње је најзад, негде на југоисточним просторима Аустралије, и угнуо.

ВЕМ

НЕ ПИТАЈ

Роберт Шекли

ГЛУПОСТИ

Одговарац је конструисан тако да траје онолико колико је потребно. За неке расе у свемиру то је прилично дуго, а за друге кратко – зависно од тога како мере време.

Неким је Одговарац велики, другима мали, једним изгледа страшно компликован а неким веома једноставан.

Раса која је направила Одговараца знала је све. Њени припадници су саградили одговараца да би помогли мање цивилизованим расама а затим су отишли у непознатом правцу. Само Одговарац је знао куда.

Одговарац зна све, има одговоре на сва паметна питања. Он зна природу свих ствари, зна зашто су ствари такве какве јесу, зна шта су и шта у ствари значе.

Одговарац може да одговори на свако питање под условом да је оно паметно. Он чезне за тим да одговара на питања – зато је и направљен. Шта би иначе требало да ради један Одговарац?

И тако је чекао да бића дођу и питају га.

Било их је осамнаест и сви су били окупљени на једном месту.

– Призивам правило броја осамнаест! – узвикну једно биће.

Изненада се појави још једно биће рођено према правилу броја осамнаест. Сада је било деветнаест бића.

– Морам да одемо до Одговараца – рече једно од њих. – Нашим животима управља правило броја осамнаест. Кад нас има осамнаест, увек се роди деветнаести. Зашто?

Нико није могао да каже зашто.

– Морам да сазнамо зашто су сва места различита иако између њих не постоји растојање!

То је заиста био проблем. Сад си овде, а сад онде и то без кретања и без јасног разлога. А ипак, иако се не покрећеш, нађеш се на сасвим другом месту!

– Звезде су хладне – промрмља други. – Зашто?

– Да, заиста! – упита се трећи. – Зашто?

– Хајдемо Одговарацу! – узвикнуше сви углас.

– Они су знали за легенду о раси која је све знала, направила Одговараца и нестала.

– Како ћемо стићи тамо? – упита један.

– Сасвим једноставно – рече други. – Идемо!...

И, гле чуда, свих деветнаест бића истог тренутка несташе...

Пред Одговарацем се изненада појавило деветнаест бића. Нису ни ходали ни летели – једноставно су се појавили пред Одговарацем који им се учинио велик као планина.

– Ако не постоји раздаљина, како то да ствари могу да буду и на другим местима? – упита једно биће Одговараца.

Одговарац је знао шта је раздаљина, шта су места, али није могао да одговори. Раздаљина је постојала али не онако како су је схватала ова бића. Постојала су и места али другачије него што су они претпостављали.

– Промените облик питања – рече Одговарац пун наде да ће бића имати више среће.

– Зашто смо овде мали а тамо велики? – упита један.

– Зашто смо овде мршави а тамо дебели? – упита други.

– Зашто су звезде хладне? – упита трећи.

Одговарац је знао све. Знао је и зашто су звезде хладне али није могао то да им објасни користећи појмове као што су „звезда“ и „хладноћа“. Одговор је био део другог, већег питања које није постављено. Бића су посматрала ствари својим очима и била су слепа за све друго. А како слепцу објаснити како изгледа зелена боја?

Мало касније бића су нестала исто онако нагло као што су се појавила...

– Како се осећате, господине? – упита Морган старог научника.

– Боље – узврати Линг покушавајући да се насмеши.

Заиста, бестежинско стање у свемирском броду било је старцу много пријатније од великог убрзања. Морган није имао проблема ни са убрзањем зато што је био јак и млад.

– Морам да живим да бих сазнао истину – рече Линг.

Морган повуче командну ручицу и брод склизну у подсвемир као јегуља у дубину језера.

– Пронаћи ћемо ту истину по сваку цену – узврати он одлучно. – Морам да нађемо Одговараца!

Линг је размишљао о годинама које су провели тражећи тајан-

ственог Одговараца. Ишли су трагом легенде која се проширила по целом Сунчевом систему. Била је то легенда о некој старој, хуманоидној раси која је знала одговоре на сва питања, саградила Одговараца и нестала.

Физичар Морган хтео је да постави много питања Одговарацу: да ли се свемир шири, шта је ствари сила атомског језгра, како настају нове звезде и још много других.

Стари биолог Линг тражио је одговор на само два питања: шта је живот? Шта је смрт?

Кад су изашли из подсвемира пред њиховим свемирским бро-

дом појавила се звезда која није личила на остале. Око ње је кружила планета која такође није личила на друге планете.

Морган узвикну:

– Старе легенде су тачне! Стигли смо на циљ!

Мало касније Морган рече старом научнику:

– Вежите се, господине Линг. Спуштамо се на чудну планету.

Кад је свемирски брод коначно слетео на непознату планету, стари биолог био је врло уморан али није хтео да губи време сад кад су били на циљу. Мало касније он и Морган су у свемирским оделима и са скафандерима по-

лако ишли стазом на северној полулопти планете која се окретала око Сунца другачије од свих осталих.

Легенда је била јасна. Говорила је о стази која води до камених степеница и – Одговарача!

Двојици људи Одговарач је изгледао обично, као екран уграђен у стену.

– Запамти да ћемо вероватно доживети шок – рече Линг дрхтавим гласом свом колеги. – Истина неће нимало личити на оно што смо замишљали.

– Спреман сам – узврати Морган узбуђено.

– Добро, онда почињем – рече старац. – Одговарачу, шта је живот?

У Моргановој и Линговој глави чуо се одговор:

– Питање је бесмислено. Кад каже „живот“, Питач говори о појединачној појави која не може да се објасни одвојено од целине. Питач посматра „живот“ са личног, ограниченог становишта.

– Онда одговори са свог становишта! – узвикну Морган.

– Одговарач може да одговара само на постављена питања – узврати Одговарач тужно.

– Да ли се свемир шири? – упита Морган уверен да ће добити одговор.

– „Ширење“ је израз који не може да се употреби за свемир – чуо се одговор. – У свести Питача свемир је сасвим апстрактан, неодређен појам.

– Зар не можеш ништа да нам кажеш? – узвикну Морган љутито.

– Могу само да одговорим на логична питања о природи ствари – рече Одговарач.

Линг и Морган се само згледаше.

– Знам шта хоће да каже – рече Линг тужно. – Све наше основне претпоставке су погрешне. – Немогуће! – викну Морган. – Цела физика, биологија...

– Све су то делимичне истине – рече Линг. – Бар то смо коначно утврдили.

– Али шта је са животом? – упита Морган збуњено. – Могао је да нам одговори бар на то питање!

После краћег размишљања Линг му одговори:

– Замисли да ме питаш: „Зашто сам рођен у знаку Шкорпије?“ Не бих могао да ти одговорим користећи појам зодијака и то за-

то што зодијак нема никакве везе с тим.

– Сад ми је јасно – рече Морган. – Он не може да одговори на питања која су заснована на нашим претпоставкама.

– Наравно – узврати старац – не може ни да измени наше претпоставке. Одговарач је ограничен на логична питања која се темеље на знању које ми немамо.

– Да ли је могуће да не можемо да му поставимо ни једно једино паметно питање? – упита Морган с неверицом. – Одговарачу, шта је смрт?

– Не могу да објасним нешто што је искључиво људски појам – узврати Одговарач.

– Да ли су људски појмови нетачни? – упита стари биолог.

– Они могу да се сврстају, под А, као лажне истине, под Б, као делимичне истине које се односе на појединачан случај – рече Одговарач.

– А шта може да се примени на појам смрти? – упита Линг.

– И једно и друго – гласио је одговор.

Линг и Морган су сатима покушавали да извуку истину из Одговарача, али им се на крају учинило да су од ње даље него икад.

– Па то је страшно! – узвикну Морган. – Ова справа зна све али

не може да нам каже ништа ако не знамо права питања. Али како, до ђавола, можемо да знамо која су питања права?

– Ми смо само обични дивљаци у свемиру – рече Линг. – Замисли прачовека који пита физичара зашто не може да обори Сунце стрелом! Боље да пођемо назад. Сазнали смо бар колико ништа не знамо!

Одговарач је знао да ни то није прави одговор...

Одговарач чека на својој планети. Он не може да помогне бићима која му долазе зато што он није свемогућ. Он може да одговори само на питања која имају смисла, која нешто значе.

Шта је свемир? Шта је живот? Шта је смрт?

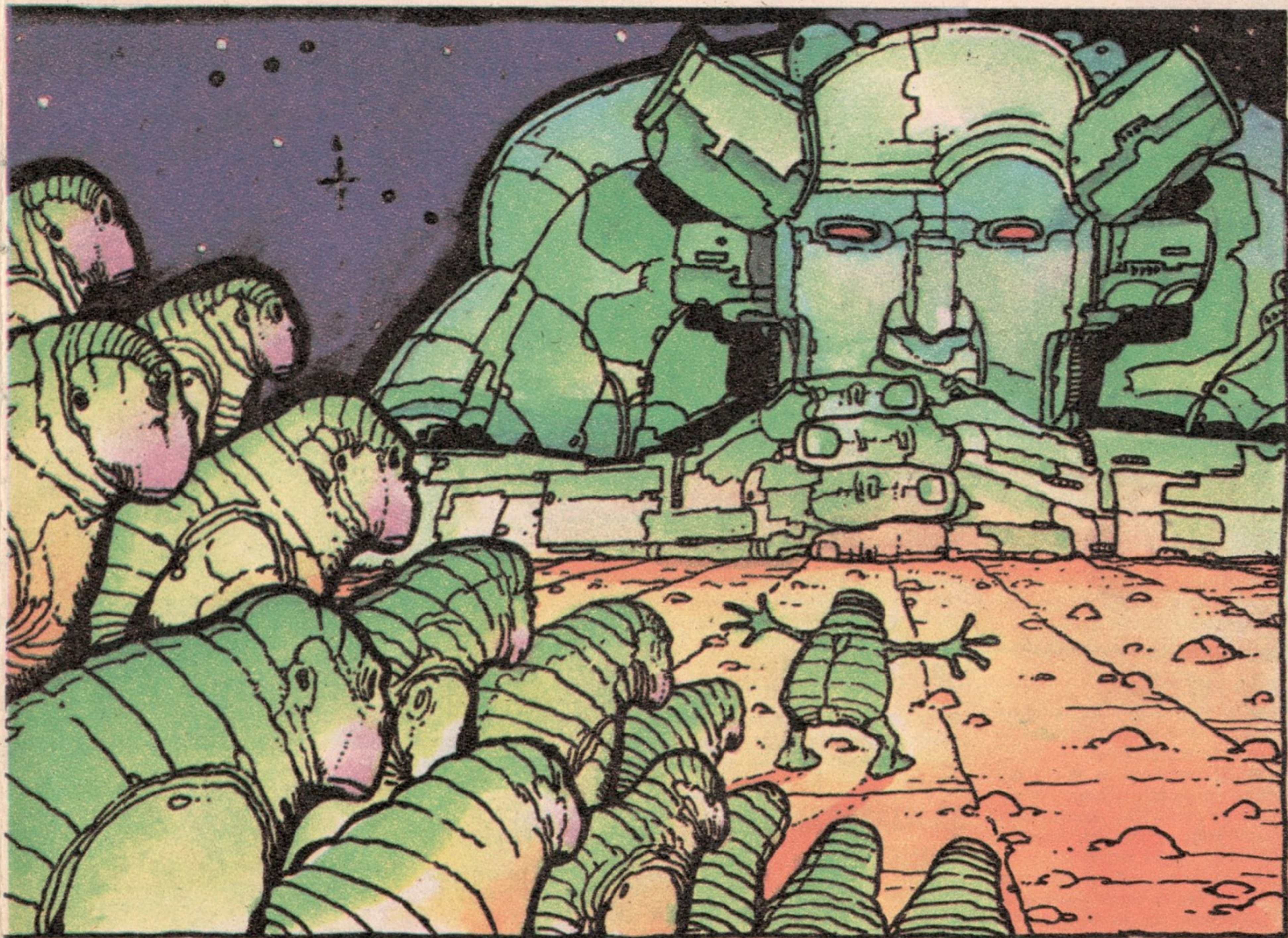
Одговарач зна да су то све само делови праве истине, делимични одговори на велико питање.

Сасвим сам, Одговарач мрмља права питања која нико не може да разуме... Како онда да разумеју праве одговоре?...

Нико никад не поставља права питања, а Одговарач памти оно што су они који су га конструисали знали и – заборавили:

Да би могло да се постави питање, мора да се зна највећи део одговора.

Илустровао Доброслав Боб Живковић

ВЕРОВАЛИ ИЛИ НЕ!

ЧАРОЛИЈЕ И БАЈАЛИЦЕ

Чаробњаци и врачаре одувек су користили разне „трикове“ како би неке помогли или нешто одређено постигли. Оне најнеобичније и најневероватније сакупио је и Роберт Рипли за своју чувену рубрику. Ево неких од њих:

ЗА СНАГУ

● Између два парчета хлеба стави црног паука и овај сендвич једи сваког јутра.

ЗА ЉУБАВ

● Уплети своју косу са косом онога кога волиш. Заувек ће те остати заједно.
● Да би задобио нечију љубав помешај со, сир и брашно, па стави то у његову (њену) собу. Неће се смирити све док те не види.
● Да би ваша љубав постала јача стално носи наруквицу исплетену од њене (његове) косе.

ЗА УКЛАЊАЊЕ ПЕГА

● Помешај капи росе са мало ружине воде и уљем љиљана. Овим лосионом мажи пеге.
● Умивај лице соком од лубенице или га мажи павлаком или пак водом коју је ковач користио за хлађење усијаних коњских потковица.

ПРОТИВ ПОВРЕДЕ

● На папиру испиши следеће речи: „Светлост, Беф, Клетемати, Адонаи, Клеона, Фикрит!“

ЗА ИЗАЗИВАЊЕ КИШЕ

● Ударај метлом по површини реке, а онда је истреси високо у ваздуху.

ЗА ЗАУСТАВЉАЊЕ ОЛУЈЕ

● Баци црно пиле високо, пут неба.

ЗА ИЗАЗИВАЊЕ ОЛУЈЕ

● Изнеси испред куће комад канала са три чвора. Постепено развезуј чворове како би ветар постајао све јачи и јачи. Најделотворније је ако канал купиш од вештице.

ЗА СПРЕЧАВАЊЕ УЈЕДА ШКОРПИЈЕ

● Да би спречио шкорпију да те угризе изговори магичну реч: „Бад!“

ЗА БРАДАВИЦЕ

● Окрећи парче сланине око главе све док се не умориш, затим га закопај. Како сланина трули брадавице ће нестати.
● Протрљај брадавице пасуљем, киселим краставцем, црним луком, кришком парадајза и пилећим бубцем. Затим све то закопај.
● За сваку брадавицу коју имаш на каналу завежи по један чвор, па га закопај.

ПРОТИВ ДУХОВА

● Ако сретнеш духа питај га „Шта хоћеш, за име Бога?“ Он ће ти или објаснити или нестати.

ПРОТИВ НЕСАНИЦЕ

● Исеци крпицу са одеће онога коме сан не долази на очи. Направи мали завежљај и привежи га за две укрштене гранчице. Стави то под јастук на коме та особа спава.

ПРОТИВ ЛУДИЛА

● Пре зоре у морској шкољци измешати мед и со, па то из шкољке и попити.

ЗА ЛЕЧЕЊЕ НЕРВОЗЕ

● Узми сув кокошији измет и иситни га у прах. Мрвицу тога праха стави у суву шљиву и поједи. Кажу да брзо делује!

ПРОТИВ ЗУБОБОЉЕ

● Пре зоре ухвати жабу и плуни јој у уста, или
● Понови у себи: „Галбет, галбат, галдес, гладат.“

МУМИФИЦИРАНУ ШАКУ

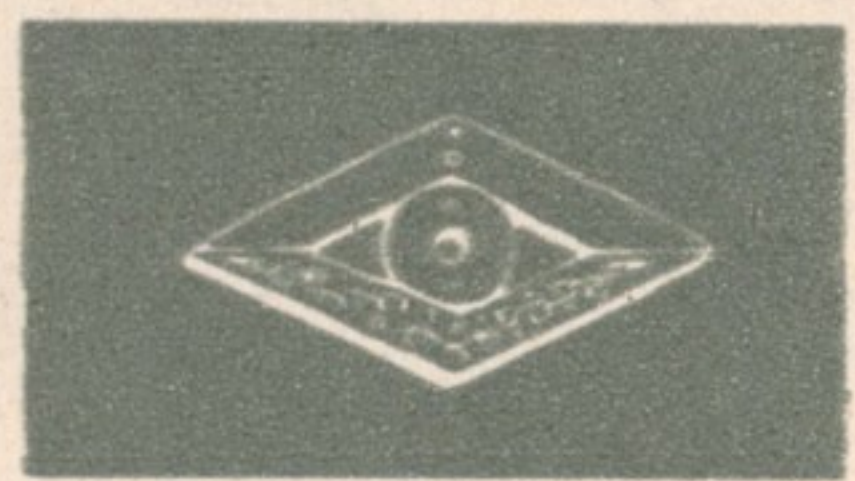
са тела мумије обешеног човека носили су некада давно са собом лопови у Енглеској. Веровали су да она отвара свака закључана врата.

ЗА СРЕЋУ

● Ево најважнијих симбола који доносе срећу:
Месечев срп
Пас
Укрштени прсти
Шаран
Детелина са четири листа
Метла

Коцкица
Цврчак
Ципела
Три мајмунa
Точак
Бунар жеља
Златача (отровна гљива)

КИНЕСКА РЕБУС АМАЈЛИЈА

● Два музичка камена (чинг) повезана диском (пи) на кинеском значе и: „Нека те прати двострука срећа.“

ВЕМ

„Забавникова“ игра

ПОПУНИТЕ ПРАЗНИНУ

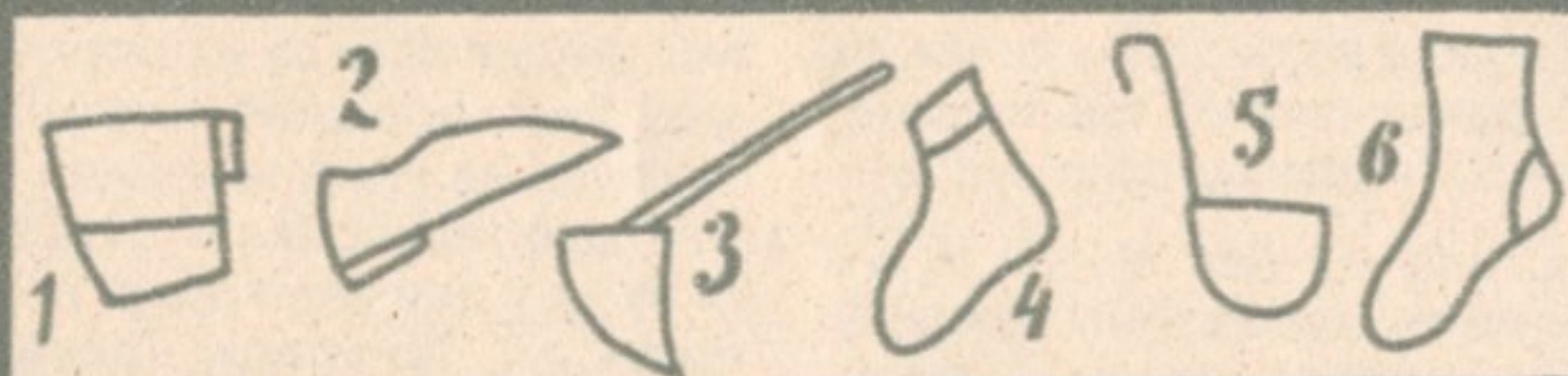
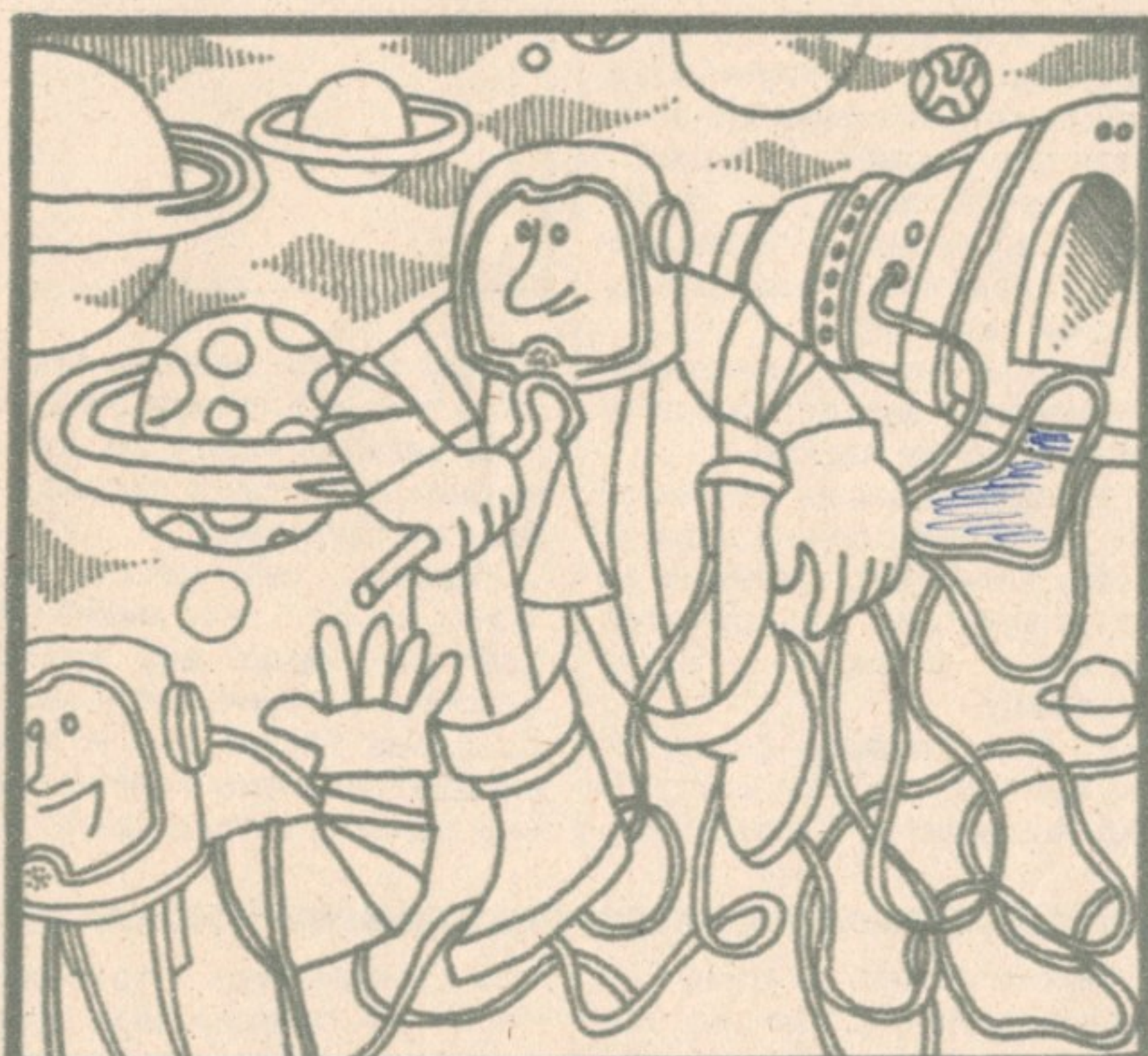
На остављеном простору упишите појам који недостаје.

1	2	3	4
Острво:језеро	Зевс:Хера	Јелен:кошута	Мењухин:виолина
Залив	Јупитер:Јунона	срндаћ:срна	Казалс:

Тајни одговори: 1. полуострво; 2. Јунона; 3. кошута; 4. виолончело.

ДВОСТРУКА СКРИВАЛИЦА

ДВА од ШЕСТ издвојених предмета крију се на оба цртежа. Која су то два иста предмета и где се налазе на цртежима?
Мнодраг Сенкерезовић

ЕНИГМАТИКА

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Име америчке глумице Ланг – Позната опера у Милану, 2. Замало – Врста лежаја, диван, 3. Име америчког шахисте Еванса – Чинија – Ознака за електрон, 4. Сплеткареш – Ауто-ознака за Трстеник, 5. Бес, јарост – Име глумца Брајовића – Башта, 6. Символ астатина – Радмила – Ислужени коњи, 7. Ознака за Реомиров степен – Велика азијска земља – Амерички преријски вук, 8. Већа изнад ока – Држава у Африци, 9. Бркајлија – Инсект непријатног убода, 10. Страно женско име, Едита – Фанатични обожаваоци, 11. Радна организација (скр.) – Ознака за лура, 12. Символ тритијума – Тропски папагаји, 13. Дрвено седло, 14. Њуприја, 15. Ознака за грам – Холивудска филмска компанија, 16. Узвик приликом скока – Авенија (скр.), 17. Несрећа, невоља – Прво слово, 18. Велики добош, 19. Биљке сочних меснатих листова.

УСПРАВНО: 1. АМЕРИЧКА ГЛУМИЦА СА СЛИКЕ – Богати оброк, пир, 2. Продукт еманације – Брег – Символ америцијума – Алатка за орање, 3. Француски писац и филозоф, Жан Пол – Река у Далмацији – Староримски бог љубави – И један и други, 4. Становник древне Илирије – Морска обала – Треска, праскање – Ономатопеја лавеза пса, 5. Упитна заменица – Име глумице Мишић – Кокетирање, флерт, 6. Ознака за алт – Згодна прилика – Према, 7. Просторија, соба – Мој (франц.), 8. Камена громада – Двосекли бодез, 9. Амерички револвер – Увијени колач, ролата, 10. Узвик нестрпљења – Скулптори, 11. Символ лантана – Радник у трговини, 12. Средства за анестезију.

Др Зоран Зељковић

■	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	A	E	S	I	K	A	■	J	K	A	L	A
2	U	M	A	L	O	■	O	T	O	M	A	N
3	L	A	R	I	■	Z	D	E	L	A	■	E
4	I	N	T	R	I	G	A	N	T	■	T	S
5	J	A	R	■	U	O	J	A	■	O	R	T
6	A	T	■	R	A	D	A	■	R	A	G	E
7	P	■	K	I	N	A	■	K	O	J	O	T
8	O	B	R	O	A	■			L	A	O	I
9	B	R	K	A	■	K	O	M	A	R	A	C
10	E	D	A	■	F	A	N	A	T	I	C	I
11	R	O	■	P	K							
12	T	■	A	R	E							
13	S	A	N	A	R							
14	■	N	O	S	T							
15	G	■	R	K	O							
16	O	P	■	A	O							
17	Z	L	O	■	A							
18	B	U	B	A	N							
19	A	G	A	O	E							

РЕШЕЊЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

Може ли цвеће да показује тачно време?

Да, и то захваљујући чувеном шведском природњаку Карлу Линеу који је 1730. године направио „цветни сат”: он показује тачно време чак и кад је облачно! Али, овај генијални проналазак није се допао баш свима, нарочито не часовничарима који су у њему видели опасност по свој занат.

Да би што прецизније „наштеловао” свој сат, Лине је морао да изабере врсте биљака чији се цветови отварају и затварају тачно у одређено доба дана. И успео је да направи неколико комбинација, већ према географској ширини и клими, које су представљале комплетан сат. Ево једног европског цветног аранжмана састављеног од пољских, баштенских и цветова стакленика:

3 сата: отвара се украсни ладолеж (*Convolvulus serium*)

4 сата: отвара се цвет козје браде, сличан маслачку, само висок 60–70 cm (*Tragopogon pratensis*)

ЦВЕТЕ, ЦВЕТЕ, КОЛ'КО ИМА САТИ?

Отварајући се у 3 сата ладолеж је први цвет који укључује цветни часовник Карла фон Линеа.

Рано ујутру око 7 сати отварају се цветови локвања који ће се затворити тек кад падне ноћ.

5 сати: отвара се светло-плави цвет дивље цикорије (*Cichorium intybus*)

6 сати: отвара се цвет радича (*Crepis setosa*), жуте боје

7 сати: отвара се цвет звончића или лављег зуба (*Leontodon*) и локвања (*Nymphaea alba*)

8 сати: отварају се плави или црвени цветови видовице (*Angallis arvensis*)

9 сати: отварају се жутонаранџасти цветови невена (*Calendula officinalis*)

11 сати: отварају се цветови птичијег млека (*Ornithogalum umbellatum*)

12 сати: склапају се жути цветови већ поменуто козје браде коју Американци зову „Џон иде у кревет да спава”

14 сати: отварају се цветови дивље капуле (*Urginea maritima*) које има и код нас, од Врања па ка југу

15 сати: отварају се цветови кактуса званог свекрвин језик (*Opuntia fulgida*)

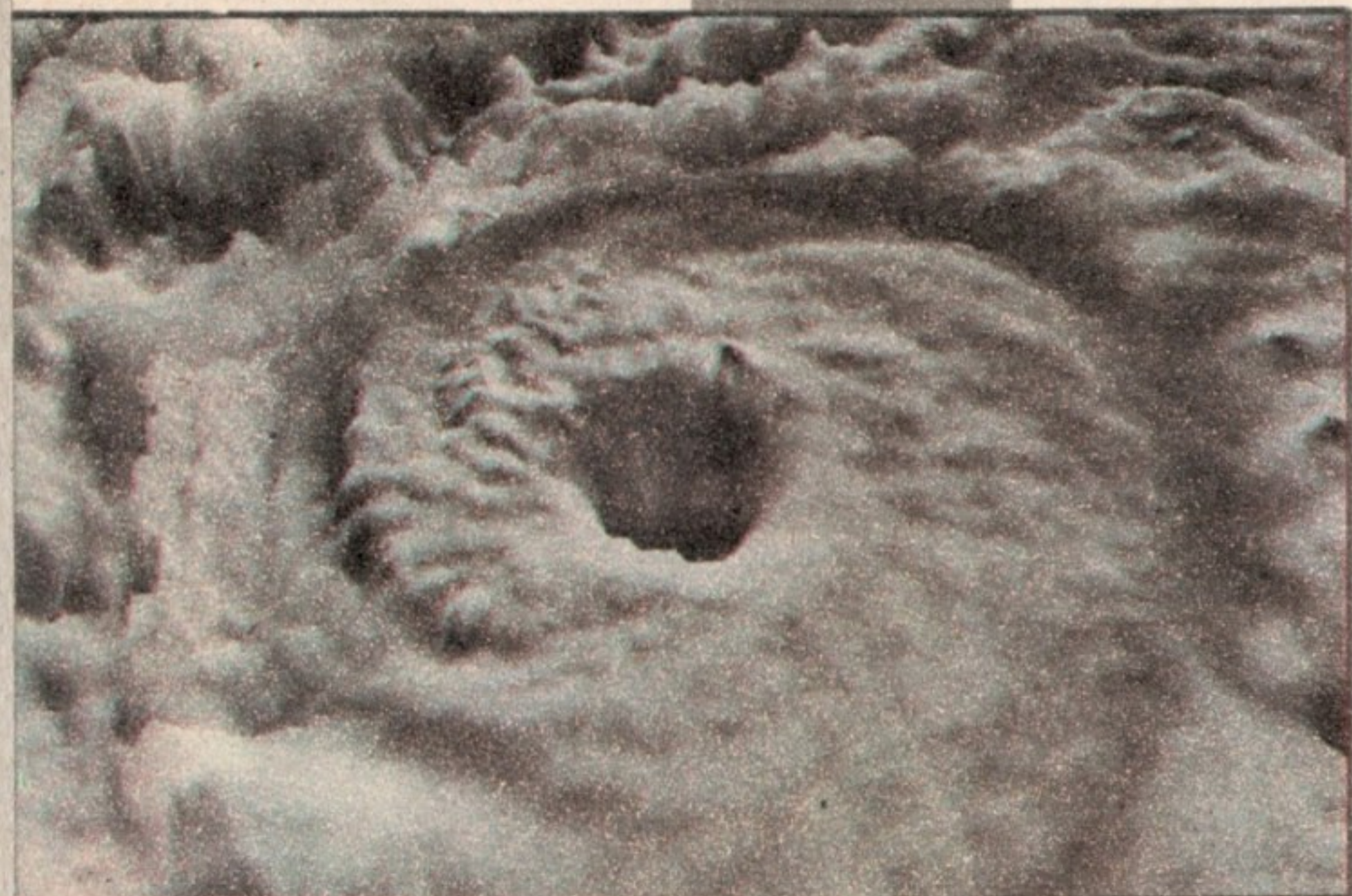
17 сати: отварају се цветови дремовца, биљке која је добила име по својствима да успављује што јој приписује народна медицина (*Silene astitiflora*)

20 сати: отварају се цветови великог кактуса из групе „краљице ноћи” (*Cereus peru-*

vianus) и жути цветови магареће траве (*Eriogonum biennis*)

22 сата: затварају се црвени цветови питомог ладолежа (*Ipomea purpurea*). Наравно, овај цветни сат може да оде који минут напред или назад, што зависи од степена осунчаности као и од стања биљке, али је зато сигурно најлепши и најпоетичнији од свих сатова света.

ПОСТОЈИ ЛИ УОПШТЕ ТИШИНА?

Да би сазнали више, истраживачи нису оклевали да инструментима зароне у „око” циклona: унутра влада мртва тишина док около тутњи, колико можете замислити ако се зна да је снага једног циклona равна разорној моћи 400 атомских бомба!

Закони физике по којима се звук простира у таласима познати су одавно. Па ипак, неке појаве у природи остале су до данас ако не тајанствене, а оно у најмању руку чудне.

Свако од нас могао је да примети запањујућу тишину која завлада после великог падања снега. Појаву, утврђено је, изазивају неравнине на површини кристала снега које упијају звучне вибрације играјући потпуно исту улогу као шиљци сунђерасте пене која се употребљава за изолацију „глувих соба” на радију, у студијама за снимање плоча и слично.

Још је мистериознији следећи пример који изазива живе расправе међу научницима: како је могуће да у центру „ока” циклona влада мртва тишина док у непосредној близини тутњи заглашујућа бука?

Најчуднији су, ипак, разни непознати звуци који се могу

чути готово свуда у природи. Често се објашњавају тиме да је негде пробијен звучни зид, да они који су их осетили нису били довољно пажљиви да би се на крају научници за њих заинтересовали. Сврстали су их у две категорије и назвали их бронтиди (слични грмљавини) и мистифери (бљувачи магле). Међутим, упркос озбиљним истраживањима, наука засад може да понуди само претпоставке. Можда су у питању аномалије при кретању звука, можда подземни извори, вулканске ерупције, грмљавина удаљена хиљадама километара. Проучавана су сва могућа објашњења, али без резултата. Становници Бенгалског залива који често доживљавају овај феномен, мало-мало па нешто замумла у даљини, називају га Баризалови топови. За њих нема дилеме: тајанствену тутњаву прави бог који се због нечег наљутио на људе.

ЏЕКОУ

ФОКСТЕРИЈЕР

не зна за страх

1000 ПАЦОВА

На данашњи изглед фокстеријера значајно су утицала укрштања са булдогом, биглом и бултеријером

Оштродлаки фокстеријер – најлепши пас на изложби у Финској

Чувени ловац на лисице извештио се временом у још једном, не баш витешком, боју и постигао резултате који се памте

Само име ове пасмине означава њену основну намену – фокстеријер се веома успешно користио у лову на лисице. Латинска реч *terra* значи земља, док је *fox* на енглеском језику – лисица. Назив фокстеријер први пут је забележен још давне 1790. године.

На данашњи изглед фокстеријера значајније су утицале две расе, и то булдог и бигл, али се оправдано верује да је у укрштањима која су спровођена поступно и са добро осмишљеним планом учествовао чак и бултеријер. Булдог је коришћен ради побољшања борбеног духа и упорности пса. Борба између пса и лисице, у њеној јами, могла је понекад да траје и неколико часова, па је стога био потребан пас који неће лако одустати од борбе.

Око 1860. године у узгој се, због побољшања кретања и квалитета длаке, убацује и бигл. После ових укрштања, према неким историјским изворима, помиње се да је у узгоју коришћен и бултеријер, па је тако добијен основни изглед, знатно дотеранији у односу на пређашњи.

Тада су узгајани искључиво краткодлаки фокстеријери, а први оштродлаки појавили су се тек 1872. године. Ловци и власници тих паса сматрали су оштродлаке фокстеријере не само отпорнијим на лоше временске услове, него и оштријим у борби са лисицом или јазавцем, па су, захваљујући тим особинама, почели све више да их узгајају.

Данас је оштродлаки фокстеријер много популарнији од краткодлаког, а његова лепо сређена „фризура“, као и нарочито истакнута брада и обрве, остављају утисак елегантног и уредног пса.

За свој брзи продор у целу Европу овај пас треба да захвали пре свега томе што је продате енглеске тркачке коње готово по правилу пратио из штала у којима су одрасли до њихових нових пребивалишта и остајао да чисти штале од пацова којих је некада било заиста много. Фокстеријери су се толико извештили у том, не превише витешком, лову да су чак организована и такмичења. На једном је постављен рекорд који тешко да ће икад бити оборен. Славни пацоловац Џеком наступао је три пута и таманио пацове овим редом: 60 пацова за 2 минута и 40 секунди, 100 за 5 минута и 28 секунди и најзад 1000 пацова за мање од 100 минута. Овај рекордер тежио је само 6 килограма.

Ипак, не треба заборавити да је фокстеријер рођени ловац, можда помало и заборављен, али они који су са њим ловили имају само речи хвале.

Као и сви остали теријери, и фокстеријер је живахан и симпатичан, уз то и врло храбар, срчан. Ако је изазван, неће избегавати борбу ни са много већим и јачим противником. Једноставно, он не зна за страх. Одушевљава га игра, воли друштво деце, а и осталих чланова породице. Врло је знатижељан, а захваљујући борбеном духу и честом лајању фокстеријер је изузетан чувар. Уз све то, погодан је за држање у малим становима, а његово весело понашање и вечита будност одржаваће пријатну атмосферу у кући.

Добри познаваоци ове пасмине знају често да кажу да су фокстеријери љубоморни пси. Али, и то лајање, и љубомора и борбени дух само доприносе њиховој популарности коју прави заљубљеници у ову расу с поносом истичу.

Раде Дакић Кића
међународни кинолошки судија

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубец

Лав – водена животиња

Приметила сам да готово све старе чесме и неке фонтане, посебно у Италији, имају главу лава из чијих уста тече вода. Да ли је то случајно (због лепоте лава – цара животиња) или постоји неки други разлог?

МАРИНА ФИЛИПОВИЋ
Нови Београд

Није случајно што на већини старинских чесама вода тече из уста лава. Та лавља глава није украс који је измислио неки вајар, већ симбол који потиче још од Египћана. Наиме, Египћани су лављу главу узимали као симбол годишњег надолажења Нила. Стари Грци, а преко њих и Римљани, пренели су тај симбол за воду и тако се лавља глава до данашњих дана задржала на чесмама.

Орден династије Обреновића

Један мој предак (брат мог прадеде) био је носилац ордена Таковски крст. Можете ли ми нешто више рећи о овом ордену?

Д. ЧАНЧАРЕВИЋ
Чачак

За време владавине династије Обреновић (1815–1903) највише одликовање

у Србији био је Таковски крст а увео га је кнез Михаило 1865. године. Орден је, наравно, имао облик крста који се налазио и на застави коју је кнез Милош развио у Такову 11. априла 1815. године позивајући народ на Други устанак речима: „Ето мене, ето вас – рат Турцима!“

Таковски крст додељен је први пут на дан православне педесетогодишњице Другог српског устанка, а саливен је од првог топа кнеза Милоша. Прослава је одржана у Топчидеру 23. маја 1865. године уз присуство свих преживелих бораца Првог и Другог српског устанка и породица изгинулих устаника, а кнез Михаило је свима њима дао овај орден.

Откуд назив Санџак?

Желео бих да ми кажете порекло назива Санџак, који су градови некада припадали овој области која се и данас често тако назива.

Б. ЈАНКОВИЋ
Краљево

Санџак је турска реч и значи – покрајина или област. Ових санџака, области, у нашим крајевима било је много, нарочито у 16. веку, на пример: Скадарски, Херцеговачки, Зворнички, Пожешки, Бихаћки, Сремски и тако даље. Али, назив Санџак најдуже се задржао за област око Новог Пазара, тако да многи и данас ову реч везују за ту област. Иначе, подручју Санџака припадали су градови: Прибој, Нова Варош, Пријепоље, Сјеница, Нови Пазар, Тутин, Пљевља, Бијело Поље и Беране.

Брајан је „нај“

Иако Брајан Остин Грин или Дејвид Силвер из серије „Бeverли Хилс“ не важи за главног лепотана, мојим другарицама и мени он је у свему нај-нај. Леп по пева и модерно изгледа. Поред његове адресе, тражимо од „Забавника“ да објави и адресу клуба „Љубитељи Беверли Хилса“.

Оља, Гога и Инес
Зрењанин

У једном од ранијих бројева „Забавника“, уз остале глумце из серије „Бeverли Хилс“, дали смо и адресу Брајана О. Грина, али поновићемо је. Морамо

признати да сте вас три прве читатељке које траже адресу клуба „Љубитељи Беверли Хилса“.

BRIAN OSTIN GREEN
c/o Lorimar Publicity
3970 Overland Avenue
Culver City
CA 90230
USA

BEVERLY HILLS 90210
The Fan-Club
P.O. Box 5600
Beverly Hills
CA 90209
USA

Мирољубиви овчар

Замолила бих те да ме посаветујеш. Имам пса немачког овчара старог шест и по месеци који неће да лаје када неко непознат уђе у кућу.

П.С. Моја куца није ни слепа ни gluва, реагује на позив и само понекад лаје без разлога.

ГОРДАНА МАРКОВИЋ I, 2Врбас

Немачки овчар, којег ти имаш, пасмина је која припада групи службених паса намењених за чување објеката, имања, границе у војној служби, њихове услуге користи и полиција, одлични су заштитници људи и веома способни за примање свих врста дресуре.

За савет у вези са проблемом који те

бе мучи, обратили смо се Радету Дакићу Кићи, познатом киному из Земуна. По њему постоје четири разлога што пас од шест и по месеци не реагује на непознате особе:

1) То је још увек штене и још није доспело у фазу када се у њему буди одбрамбени инстинкт – инстинкт чувања газдиног поседа или самог газде.

2) Могуће је да се пас налази у сталном контакту са пуно људи, односно, да је стан, кућа или двориште пуно људи који улазе, излазе, задржавају се, па он једноставно не осећа потребу да заштити газду или његов посед, јер схвата да газда те људе сматра за пријатеље.

3) Могуће је да је пас стидљив, што

уме да буде особина и паса а не само људи.

4) Могуће је да је пас плашљив. Плашљивост може бити и стечена услед неког непријатног стреса или догађаја који га је узнемирио.

Кинолог Раде Дакић ипак верује да се твој пас нормално развијао и да није имао стресове, као и да није по природи стидљив или плашљив и да ће уз нормалну кућну обуку сам по себи (пошто је то управо одлика пса којег ти имаш) бити веома добар чувар. Само треба бити стрпљив и сачекати да пас сазри, да „матурира“, како кажу кинологи. То је обично период око једне и по године, а код службених паса и раније.

Злата Ђурђевић, Марка Милановића 7/V, 11500 Обреновац – 13 година, сакупља украсне папире, салвете, писма, и марке.

Гордана Марковић, Густава Крклеца 7, 21460 Врбас – 11 година, воли животиње.

Јелена Тодоровић, Растка Петровића 21, 11000 Београд – 13 година, сакупља украсне папире, писма и салвете.

Владимир Станковић, Неготински прилаз 4/6, 18000 Ниш – 11 година, сакупља марке, кутије од цигарета и стари новац.

Андријана Јовановић, Иве Андрића 5, 31250 Бајина Башта – 12 година, воли музику, дружење и путовања, сакупља стари новац, марке и папире.

Јанка Фарага, Шафарикова 39, 22300 Стара Пазова – 10 година, сакупља салвете, марке и значке.

Предраг Динић, 18204 Горњи Матевац – 11 година, сакупља миришљаве папире, марке и кутије од цигарета.

Крими квиз

ПЉАЧКА

Одговор: само три речи откриле су да млада глумица Линда Кристијан не говори истину: „пет минута“ и „вруће“. Огледало које се налази на пола метра од каде у којој се неко тушира врућом водом врло брзо би се потпуно замаглило од водене паре па би у њему било немогуће ма шта видети, па ни комоу у којој је Линда држала свој накит.

Уврнути квиз

Решење: Леноар има 41 годину. Његова браћа имају исто толико зато што су сви рођени истог дана. Зачкољница је у томе што су подаци о њиховој старости изречени 1. јануара. Њихов рођендан је 31. децембра. Што ће рећи да су браћа пренјуче имала четрдесет година, а јуче четрдесет и једну. Сви ће они имати 42 године крајем ове године, а 43 следеће године. Све је, дакле, како треба и сасвим тачно.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: Цесика, Скала, умало, отоман, Лари, здела, е, интригент, ТС, јар, Воја, врт, Ат, Рада, раге, Р, Кина, којот, обрва, Малави, брка, комарац, Еда, фанатици, РО, пл, Т, аре, самар, мост, г, РКО, оп, ав, зло, а, бубањ, агаве.

Решење: СКРИВАЛИЦЕ

Предмети 2 и 4

Први цртеж: 2 – у оделу поред рукавице;
4 – у каблу испод свемирског брода
Други цртеж: 2 – у капи гусара с репом;
4 – у капи гусара с брковима.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК БРОЈ 2215

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа «ПОЛИТИКА»
11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Директор «ПОЛИТИКЕ»
Хаџи Драган Антић

Председник комисије «ПОЛИТИКА»
др Живорад Милиновић

Уредник сатрија

Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник

Соња Јашовић

Редакција

Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Милић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић

Техничка редакција

Душан Глушац, Радоје Савић,

Зоран Петковић и Рајана Весовић

Секретаријат

Зорица Филиповић

Дописници «ПОЛИТИКЕ» из иностранства:

Борко Гвозденовић (Москва), Дарко Рибникар (Париз), Душан Пешић (Њујорк), Мирослав Стојановић (Бон), Душан Симић (Лондон), Слободан Александрић (Рим), Петар Илић (Пекинг), Радислав Бук (Атина), Жарко Ракић (Беч)

Редакција «ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК»
Македонска 31, 11001 Београд

Поштански фах 124.

Телефони: секретаријат 3224-471,
редакција 3224-483, техничка редакција 3226-620, централа 3224-191 и 3225-761,
преплата: 3228-776.

Маркетинг агенција: Македонска 31/1,
телефон 3220-645.

Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.

На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Преплата за нашу земљу
1 месец 7,80.– 3 месеца 23,40.– 6 месеци 46,80.–

Преплата на жиро рачун број
4081-603-3-42104, уз обавезну назнаку НИП
«ПОЛИТИКА» – ПРЕПЛАТА НА ЛИСТ
«ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК»

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕПЛАТНИЦИМА
Обавештавамо преплатнике који врше преплату за иностранство, да НИП «ПОЛИТИКА» убудуће искључиво прима преплату преко
SUNBERG VERLAG AG, Bernstr. West 64, CH
5034 SUHR, SCHWEIZ, на контро Schweizerischer
Bankverein, CH 5001 AARAU (beim Bahnhof)-CH
CHF konto бр. 40-829-575-0
DEM konto: 40-829-575-2
Тел. 4164/310 470 и 310 471, Факс 4164/310 472

Годишњу преплату на лист не примамо.

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 40.-
СР НЕМАЧКА	DEM 90.-
ШВЕДСКА	SEK 380.-
ФРАНЦУСКА	FRF 210.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.-

Трошкови АВАО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину.

Ћао, драги моји!

Чекам ја од јутрос тролу које нема па нема и онако, у доколици, почнем да прелиставам неке часописе које тек што сам добила из иностранства. У једном од њих пажњу ми је привукла фотографија преплануле плавуше и текст испод ње чији наслов гласи „Како надмудрити сунце?“. О каквом ли је надмудривању реч, упитам се и сместа се бацим на утврђивање истог. Јер, лето је ту, пред нама, и многи једва чекају да стигну до најближе плаже и да се пруже на сунцу. Од ране зоре. Колико је то мудро у поменутом тексту објашњава др Мајкл Мартин, доцент на катедри за епидемиологију и биостатику Универзитета Калифорнија у Сан Франциску.

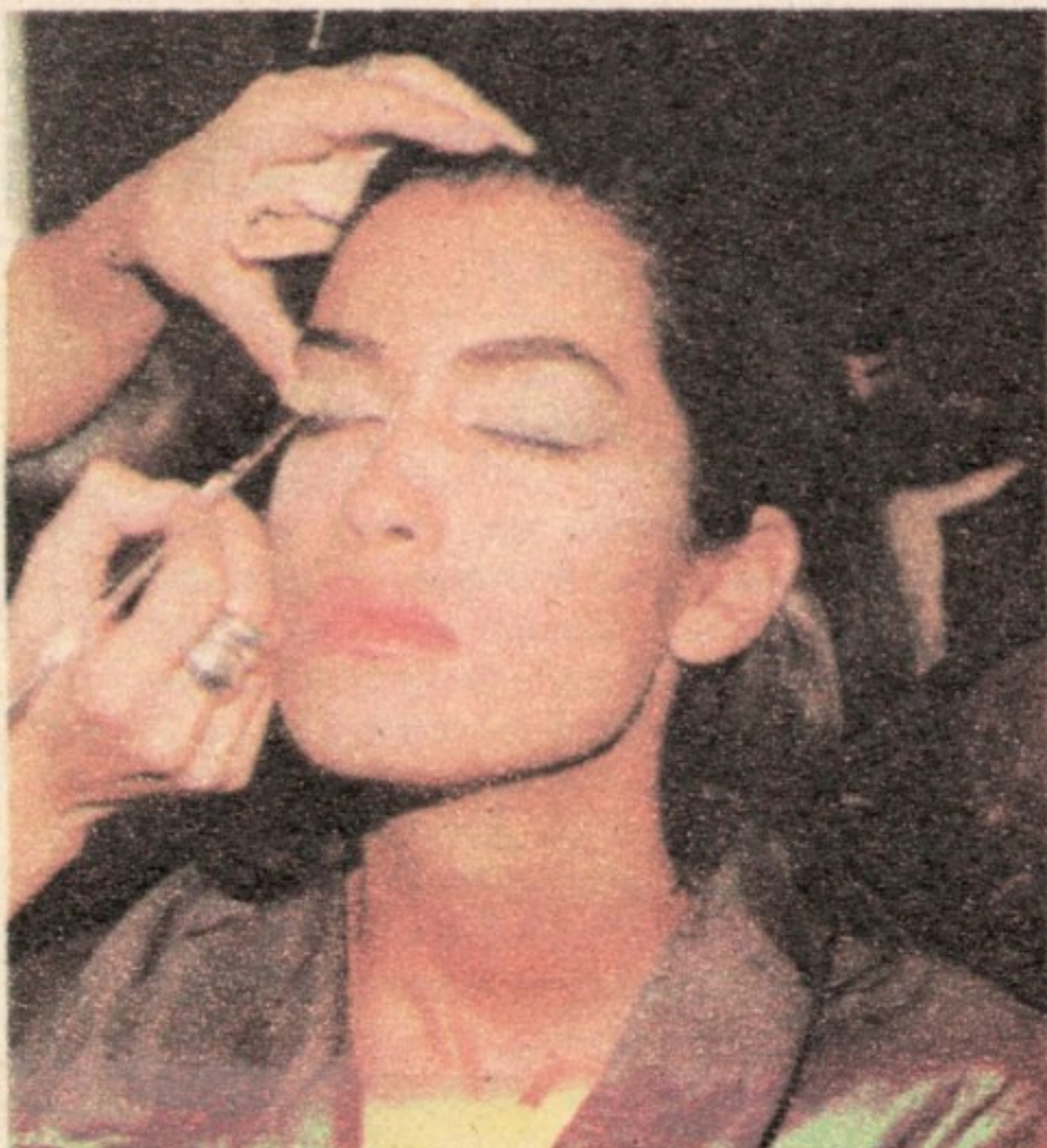
Шта каже млади а добро упућени господин? Главни кривац за старење коже је Сунчева светлост: ова светлост је, наиме, одговорна за 90 одсто свих видљивих промена на кожи! И зато, саветује др Мартин, ако хоћемо да сачувамо лепоту, свежину и младалачки изглед нипошто не смемо да претерујемо са излагањем тела сунцу. Оно бацање на сунце и лежање до његовог заласка уопште не долази у обзир. Ако желите преплануо тен, довољно је седети и под сунцобраном, каже он, а моје лично искуство то и потврђује. Нарочито је важно клонити се сунца између 11 пре подне и један сат после подне: тада су његови зраци најпогубнији. А ако неко не може без њих баш у то време, штетне последице може да избегне стављањем наочара за сунце и шешира са широким ободом. Млеко за сунчање и то најмање са фактором 15 се подразумева.

MISS TEENAGE

Ваша *Miss Teenage*®

get a ne

МАЛЕ ТАЈНЕ ДОБРОГ ИЗГЛЕДА

1

2

3

Хелена Кристинсен

Одлучили смо да вам одамо неколико тајни за добар изглед јер чак ни врхунски топ-модел као што су Синди, Јасмин, Наоми или Хелена не би биле то што јесу да не знају да истакну или открију на свом лицу само оно што желе. Ефекти трансформација уз помоћ make-up-a су такви да о њима не мора да се прича, то видите и саме. Дакле, без обзира на то шта вам је мајка природа поклонила, њена реч не мора да буде последња када је у питању ваш изглед.

А шта и колико make-up може покушаћемо да вам покажемо уз помоћ једне од најлепших жена света, Јасмин Гаури. Да бисте могле да кренете њеним стопама, што се шминкања тиче, неопходно је да у својој колекцији имате добар тен светлобеж боје и да водите рачуна о томе да течни пудер који наносите на лице увек буде за нијансу светлији од боје ваше коже. Кад је реч о коректору (наноси се испод очију и на бубуљице ако их имате), у нашим парфимеријама не постоји баш богат избор, али, за почетак, сасвим добро могу да вам послуже и они које прави „Dahlia“: нису много скупи а праве се у светлобеж и тамнијој нијанси. Једина невоља са њеним коректорима је што су мало „маснији“: то је врло згодно када је у питању зимска шминка, али не и

4

Јасмин Гаури

Wlook

летња. Ако сте при парам, потражите тенове марке „Stage color“, одлични су.

И, кад смо већ код тена, неопходно је набавити неколико сунђерчића којима се тен (у стику) наноси. Сунђерчићи, наравно, морају да буду влажни и да се редовно, после сваке употребе, перу млаком водом.

Редослед шминкања је следећи:

1. тен, за нијансу светлији од боје ваше коже, наноси се на предео око очију подразумевајући и капке, што ће учинити да вам очи просто блистају, али и на све делове лица које желите да „проширите“. Тен, за нијансу тамнији од вашег природног, послужиће вам за визуелна „сужавања“ појединих делова лица

2. за равномерно наношење тена служи наквашени сунђерчић, а њиме се „бришу“ и границе између два тена

3. штапић с ватом служи да би се са најосетљивијег дела коже а то је предео око очију, покупио сувишан тен како се креон и шминка на њима не би разливали

4. следећа фаза шминкања је наношење пудера у праху пупфом или, још боље, четкицом као што то ради Хелена Кристинсен (ваљда је на тако добру шминку пао и њен дечко Мајкл Хачинсон, певач групе INXS). Наравно, пудер се наноси у скромним количинама, тек толико да „убије“ сјај тена. IN су беж и бледи тонови брескве, а о руменилима нема ни помена. Ако их и има, она су једва видљива, такође у бојама брескве и свим тоновима земље. Ружичаста, циклама и црвена руменила су OUT!

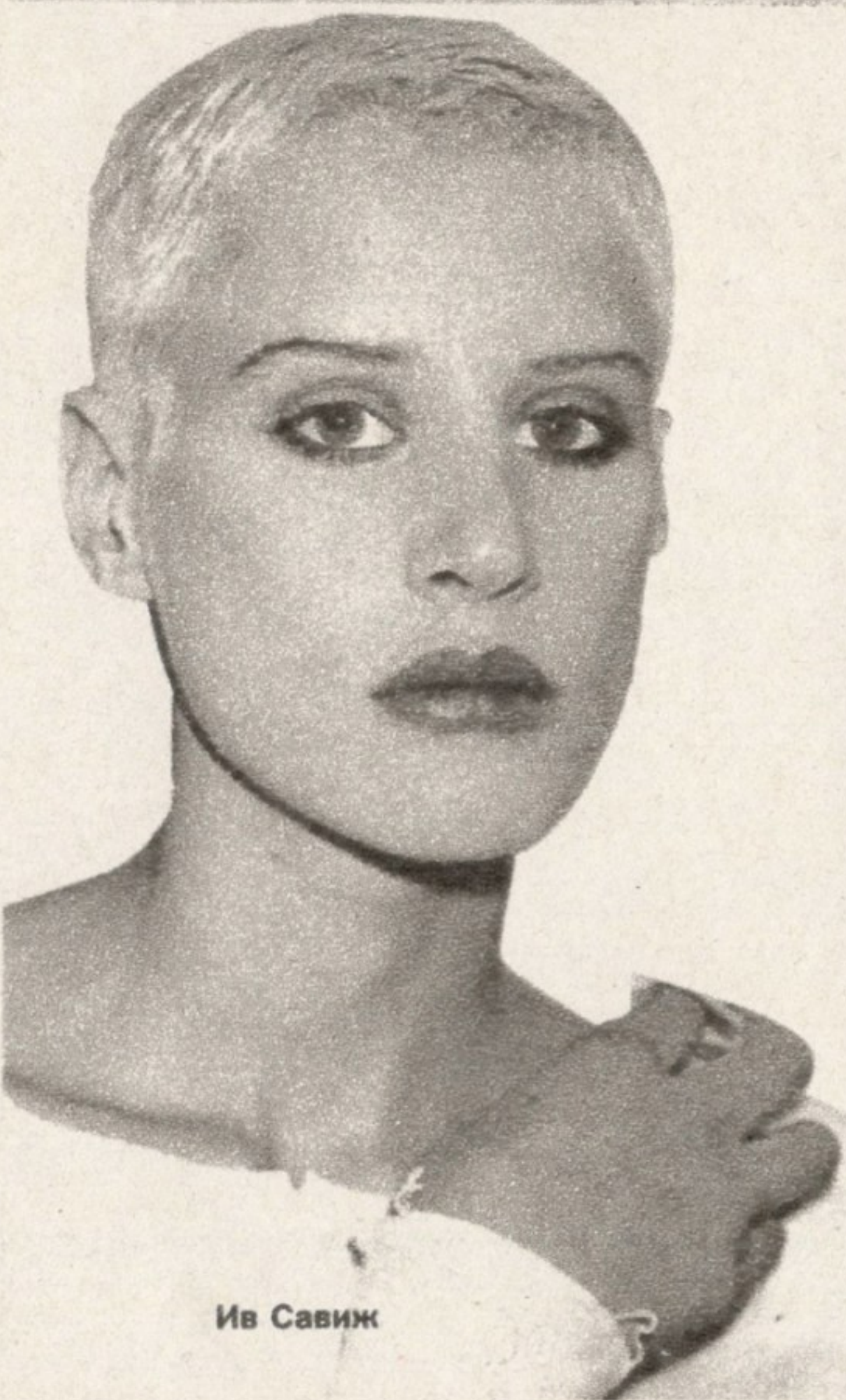
Што се тиче очију, оне, на шминкане, треба да изгледају као код Кристи Тарлингтон или Ив Совиж, што ће рећи –

природно. Да би се то постигло, треба користити све боје земље и песка, од беж до дим смеђих, сивих и загаситољубичастих. Дакле, оно што вам је неопходно је добро светло беж сенка за основу коју ћете, као Кристи и Ив, наносити испод обрва и палета тамнијих тонова, сиво-смеђих (најјача која се допушта је боја рђе). Плаве и зелене сенке, и то још у крему, су OUT! Крем сенке су, није згорег знати, врло непосредне и то нарочито лети, па се много и иначе не препоручују. Ако имате могућности, најбоље је да набавите сенку у оловци (одличне прави фирма „Maybeline“ којом можете, пошто су у последње време обрве врло IN, и њих исправити. Да бисте били у тренду, потребне су вам бар две оловке, сива и смеђа или љубичаста. Оно о чему треба посебно да водите рачуна је да црна сенка, ма како црне обрве имали, уопште не долази у обзир. Она је јако уочљива, а ви треба да постигнете управо супротно: да изгледате потпуно природно.

Кад је креон у питању, и ту треба бити врло пажљив и дискретан. Можете, као Кристи, да на горњем делу капка извучете тамнији тон и да на унутрашњем делу доње ивице повучете танку линију бледоружичастим креоном. Резултат овог „захвата“ биће максимално „отворено“ око. А можете да поступите и друкчије, односно онако како то ради Ив Совиж: она на горњи део ока наноси светлији тон, а доњи део капка благо сенчи сивољубичастом оловком. важно је да линије не буду оштре, већ да постоји „сфумато“ – лагани прелаз у сенчењу – што ће вам дати изразитији поглед а истовремено ћете деловати и ненаметљиво што, наравно, и желите!

Кристи Тармингтон

Ив Савиж

У следећем броју: шминкање усана

